

An aerial photograph of a waterway, likely a canal or river, featuring several locks. A large ship is visible in the upper middle section, moving through a lock. The water is a deep blue, and the surrounding land is green. A large, stylized, semi-transparent 'NWB' logo is overlaid on the right side of the image.

NWB) BANK

JAARVERSLAG 2011

NEDERLANDSE WATERSCHAPSBANK N.V.

Deltaprogramma

Nederland loopt opnieuw voorop in de wereld van waterbeheer. Onder leiding van een speciaal aangestelde regeringscommissaris werken de Nederlandse waterschappen, Rijkswaterstaat en andere overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen samen aan het Deltaprogramma. Een Deltaplan 'nieuwe stijl' om de gevolgen van de toenemende klimaatextremen op te vangen en rampen door te veel of te weinig water te voorkomen.

De spil van het Deltaprogramma, deltacommissaris Wim Kuijken, geeft in dit jaarverslag zijn visie op het maatschappelijk en economisch belang van deze samenwerking en van de bereidheid te investeren in het voorkomen, in plaats van het bestrijden van een ramp. Ook de belangrijkste overheidspartners, directeur-generaal van Rijkswaterstaat Jan-Hendrik Dronkers en algemeen directeur van de Unie van Waterschappen Albert Vermuë, komen aan het woord over het ambitieuze programma dat van Nederland de veiligste delta ter wereld moet maken.



JAARVERSLAG 2011

NEDERLANDSE WATERSCHAPSBANK N.V.

Inhoud

Kerncijfers	5
Directie	6
Management Team	7
Medewerkers	7
Raad van Commissarissen	8
Verslag van de Raad van Commissarissen	10
Directieverslag	14
■ Algemene ontwikkelingen	14
■ Samenvatting resultaten 2011	15
■ Reservering en dividend	16
■ Vooruitzichten 2012	17
■ Strategie	17
■ Ontwikkelingen in 2011	18
- Funding	18
- Kredietverlening	19
■ Risk Management	21
■ Medewerkers	23
Deltacommissaris Wim Kuijken: "Vroeger was een ramp nodig voor er geld kwam"	24
Corporate Governance	26
Directeur-generaal Rijkswaterstaat Jan-Hendrik Dronkers: "Blue deals op onze thuismarkt"	34
Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen	36
■ Onafhankelijk assurance rapport	44
Directeur NWB Fonds, Henk J. Loijenga: "Met het NWB Fonds geeft de NWB Bank uiting en invulling aan maatschappelijk ondernemen"	46

Remuneratierapport 2011	48
Algemeen directeur Unie van Waterschappen Albert Vermuë: “Financieringsbehoefte waterschappen zal toenemen”	54
Jaarrekening	57
■ Winst- en verliesrekening	58
■ Balans	59
■ Overzicht van het totaalresultaat	60
■ Verloopstaat van het eigen vermogen	61
■ Kasstroomoverzicht	62
■ Toelichting op de jaarrekening	64
Overige gegevens	108
■ Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	109
■ Statutaire winstbestemmingsregeling	111
■ Voorgestelde winstverdeling	112
■ Lijst van aandeelhouders per 1 januari 2012	113
Overzicht principes Code Banken	114
Colofon	118

Kerncijfers

(in miljoenen euro's)

Balans

Verstrekte kredieten

op lange termijn

Eigen vermogen

Balanstotaal

Naar risico gewogen activa

2011 ¹⁾	2010 ¹⁾	2009	2008	2007
45.474	43.172	40.172	35.934	31.992
1.188	1.135	1.048	1.047	1.091
67.696	57.358	52.422	48.396	38.770
1.112	904	1.721	1.561	1.093

Resultaten

Rente

Operationele baten

Bedrijfslasten

Bijdrage NWB Fonds

Belastingen

Nettowinst

75	104	92	128	114
113	134	90	26	107
15	11	10	10	9
0	2	4	4	4
23	30	19	3	23
75	91	57	9	71

Dividend

Dividenduitkering

Dividend in euro's

per aandeel

0,0	23,0	40,0	40,0	40,0
0	390	678	678	678

Ratio's (%)

BIS Solvency ratio

Bedrijfslasten/rente ratio

Dividend pay out ratio

Capital ratio

90,3	99,9	51,4	53,2	68,1
20,0	10,6	10,9	7,8	7,9
0,0	25,3	70,2	100,0 ²⁾	56,6
1,8	2,0	2,0	2,1	2,7

1) op basis van NL GAAP; overige jaren
op basis van IFRS-EU

2) exclusief uitkering van € 31 miljoen
ten laste van de algemene reserve

Directie

F.J. van der Vliet RBA (1967)

Sinds januari 2012 lid van de directie van de NWB Bank

Primaire aandachtsgebieden

kredietverlening, financiering, asset & liability management, facility management.

R.A. Walkier (1953), voorzitter

Vanaf 1991 werkzaam bij de NWB Bank, lid van de directie sinds februari 1993, voorzitter sinds april 2008

Primaire aandachtsgebieden

strategie, communicatie, HRM, juridische zaken en compliance, interne accountantsdienst.



Mevr. drs. L.M.T. van Velden (1964)

Sinds oktober 2008 werkzaam bij de NWB Bank, lid van de directie sinds januari 2010

Primaire aandachtsgebieden

finance, risk management, back office, ICT, security management, fiscale zaken

Management Team

R.A. Walkier, voorzitter
Mevr. drs. L.M.T. van Velden
F.J. van der Vliet RBA
Mevr. M.N. Bauman, HRM
Drs. P.L. Bax, administratie en verslaglegging
Drs. A.G. van Eijl, risk management
Drs. A.R.L. Hoogendoorn RA CIA CISA, interne accountantsdienst
Drs. G.L. Knoester, public finance
Drs. T.A.J.O. Meuwissen, treasury
Mevr. mr. H.N.W. van Rooijen, juridische zaken
M.H.J. Vaessen, ICT

Medewerkers

Juridische Zaken

Mr. H.N.W. van Rooijen
Mr. J.A. Kramer
Mr. K.M. Petrici

Treasury

Drs. T.A.J.O. Meuwissen
Drs. ing. E.F. Delis MBA
Drs. B.R den Hoed

Public Finance

Drs. G.L. Knoester
W. Gokoel MSc
P.C. Heymans

Interne Accountantsdienst

Drs. A.R.L. Hoogendoorn RA CIA CISA
R.M. Gode
R.A. Holten RA CIA

Risk Management

Drs. A.G. van Eijl
O.B. Bunnik
Drs. R. Versteeg

Directiesecretariaat

J.M. van Dam
J. van Oostrom
V.A.L. Piket

HRM

M.N. Bauman
S.J. Verduin

Security Management & Facility Management

B.A. Kuipers
A.F. van der Kooij
J.J. Mahmoud
J.H. van Oostrom
D. Verdoes

ICT

M.H.J. Vaessen
A.W. Geers
R. Heemskerk
M.W. van der Meer
R. Storm

Administratie & Verslaglegging

Drs. P.L. Bax
M. Bakker
M.E. van den Berg
S.R. Bosman
D. Buck
B. van Eenige
A. de Jong
Drs. R. Kalloe
J.W. Kievith
A. van Koert
P.C. Kuiper
F. Montagne RA
S. Rijs
C.M.J. Verheul
B.A. van der Zalm

Raad van Commissarissen

Mr. B.J.M. baron van Voorst tot Voorst (1944)²⁾

Eerste benoeming 2009

Lopende termijn tot 2013

Laatst beklede functie:

Gouverneur provincie Limburg

Relevante nevenfuncties:

Commissaris NIBA Beheer N.V.

Commissaris Huco Handel- en Scheepvaartmaatschappij N.V.

Prof. dr. R.G.C. van den Brink (1948)³⁾⁴⁾

Functie Voorzitter

Eerste benoeming 2002

Lopende termijn tot 2014

Laatst beklede functie:

Chief Economic Adviser Managing Board ABN AMRO

Relevante nevenfuncties:

Hoogleraar Financial Institutions UvA

Commissaris Akzo Nobel N.V.

Commissaris Legal & General Nederland N.V.



Prof. dr. A.F.P. Bakker (1950)³⁾

Eerste benoeming 2012

Lopende termijn tot 2016

Laatst beklede functie:

Bewindvoerder Internationaal Monetair Fonds

Relevante nevenfuncties:

Voorzitter College Financieel Toezicht Curaçao en Sint Maarten

Voorzitter College Financieel Toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Hoogleraar Monetaire en Bancaire Vraagstukken,

Vrije Universiteit Amsterdam

Mr. drs. P.C.G. Glas (1956)

Eerste benoeming 2011

Lopende termijn tot 2015

Hoofdfunctie: Watergraaf, Waterschap De Dommel

Relevante nevenfuncties:

Voorzitter Unie van Waterschappen

Lid Bestuur Noord-Brabantse Waterschapsbond

Lid Comité van Aanbeveling Vereniging voor

Waterstaat en Landinrichting

Ir. E.H. baron van Tuyll van Serooskerken (1940)

Functie: Vice-voorzitter

Eerste benoeming 2001

Lopende termijn tot 2013

Laatst beklede functie:

Dijkgraaf, Hoogheemraadschap van Rijnland

Mevr. drs. E.F. Bos (1959)³⁾

Eerste benoeming 2008

Lopende termijn tot 2012

Hoofdfunctie: Lid executive committee PGGM N.V.

Relevante nevenfuncties:

Commissaris Amvest Vastgoed B.V.

Lid Raad van Toezicht Isala Klinieken

Commissaris Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen

Member of the Board of Sustainalytics B.V.

Bestuurslid van UN-PRI (United Nations Principles on Responsible Investments)



9

Prof. dr. J.J.M. Jansen (1954)⁴⁾

Eerste benoeming 2010

Lopende termijn tot 2014

Hoofdfunctie:

Lid van de Afdeling advisering van de Raad van State

Relevante nevenfuncties:

Raadsheer plaatsvervanger belastingkamer van het Gerechtshof Leeuwarden

Drs. V.I. Goedvolk (1944)¹⁾

Eerste benoeming 2004

Lopende termijn tot 2015

Laatst beklede functie:

Lid hoofddirectie Fortis ASR N.V.

Relevante nevenfuncties:

Commissaris UCN N.V.

Member of the Board of Urenco Ltd.

Commissaris WAA Groep B.V.

Voorzitter Raad van Commissarissen Loyalis N.V.

Lid Raad van Toezicht Waarborgfonds voor de Zorgsector

1) Voorzitter Audit- en Risicocommissie 2) Voorzitter Remuneratie- en Benoemingscommissie

3) Lid Audit- en Risicocommissie 4) Lid Remuneratie- en Benoemingscommissie

Verslag van de Raad van Commissarissen

Jaarrekening en dividend- en reserveringsbeleid

Hierbij bieden wij u het jaarverslag over 2011 van de NWB Bank aan. Dit verslag bevat onder meer de jaarrekening van de bank, ondertekend door de directie en de Raad van Commissarissen en gecontroleerd en goedgekeurd door KPMG Accountants N.V.

Wij stellen u voor de jaarrekening 2011 vast te stellen overeenkomstig de voorgelegde stukken. Wij stellen u tevens voor decharge te verlenen aan de leden van de directie voor het gevoerde beheer en aan de leden van de Raad van Commissarissen voor het gehouden toezicht in het afgelopen boekjaar.

Zoals in 2010 reeds aangekondigd, is de bank genoopt een stringenter dividendbeleid te voeren door de introductie van een norm voor de zogeheten leverage ratio met de invoering van het Basel III-toezichtkader. Deze ratio schrijft een eigen vermogen voor van ten minste 3% van het balanstotaal met ingang van 2018. De invoering van de Basel III-kapitaaleisen bepaalt de komende jaren in belangrijke mate de ruimte voor dividenduitkeringen. De directie heeft, onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen en in overleg met de aandeelhouders, besloten het reserveringsbeleid aan te passen. Met ingang van 2011 is de bank overgegaan op maximale reservering van toekomstige winsten, zolang de leverage ratio nog niet aan de norm voldoet. Indien en voor zover de autoriteiten in het geval van de NWB Bank in de toekomst alsnog besluiten de norm voor de leverage ratio te matigen, kan dit reserveringsbeleid worden heroverwogen. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar het Directieverslag (pagina 14).

Samenstelling Raad van Commissarissen

In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 28 april 2011 is de heer ir. A.J.A.M. Segers afgetreden wegens het bereiken van de maximale termijn. De heer Segers was lid van de Raad van Commissarissen sinds 2000 en voorzitter van de Remuneratie- en Benoemingscommissie sinds 2004. Met ingang van 2005 was de heer Segers tevens vice-voorzitter van de Raad. Wij danken de heer Segers voor zijn inspanningen als voorzitter van de Remuneratie- en Benoemingscommissie, zijn actieve rol als commissaris en zijn nauwe betrokkenheid bij de bank. De heer ir. E.H. baron van Tuyll van Serooskerken is de heer Segers opgevolgd als vice-voorzitter van de Raad. Overeenkomstig de voordracht van de Raad van Commissarissen heeft de Algemene Vergadering van Aandeelhouders in de ontstane vacature voorzien door benoeming van mr. drs. P.C.G. Glas, watergraaf van Waterschap De Dommel en voorzitter van de Unie van Waterschappen. Drs. V.I. Goedvolk is in de Algemene Vergadering volgens het geldende rooster periodiek afgetreden. De Algemene Vergadering heeft hem op voordracht van de Raad van Commissarissen herbenoemd.

In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 28 april 2011 is het voorstel van de Raad van Commissarissen om het aantal leden van de Raad uit te breiden van zeven naar acht, aangenomen. Deze uitbreiding was wenselijk om de aanwezige financiële deskundigheid in de Raad te vergroten. In een Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 24 november 2011 is de heer prof. dr. A.F.P. Bakker, voormalig Nederlands bewindvoerder van het IMF, per 1 januari 2012 benoemd tot commissaris van de bank.

In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 26 april 2012 zal mevrouw drs. E.F. Bos volgens het geldende rooster aftreden en voor herbenoeming worden voorgedragen.

In 2011 hebben wij helaas kennis moeten nemen van het overlijden van twee oud-commissarissen. Op 7 april 2011 overleed de heer mr. H. Rijpstra. De heer Rijpstra was van 1977 tot en met 1989 commissaris van de bank. Wij zijn de heer Rijpstra erkentelijk voor alle jaren dat de bank gebruik heeft mogen maken van zijn grote bestuurlijke ervaring en vakkundigheid. Op 4 december 2011 overleed de heer drs. W. Werner. De heer Werner was lid van de Raad van Commissarissen van 1982 tot en met 1993. Wij zijn de heer Werner dankbaar voor zijn scherpe analyses, actieve inbreng en grote financiële deskundigheid.

Wij zijn van oordeel dat de Raad zodanig is samengesteld dat de leden ten opzichte van elkaar en van de directie in staat zijn onafhankelijk en kritisch te opereren. In de algemene profielschets voor de samenstelling van de Raad en de benoeming van zijn leden zijn hieraan eisen gesteld. Naast de vereisten in de algemene profielschets moet een (her) te benoemen lid voldoen aan bepaalde vereisten die zijn opgenomen in een individuele profielschets. De Raad bevordert een onafhankelijk optreden door diversiteit in zijn samenstelling, waarbij leeftijd, geslacht, expertise en maatschappelijke achtergrond een rol spelen. Op grond van de Wet aanpassing regels bestuur en toezicht, die naar verwachting per 1 juli 2012 in werking zal treden, dient een organisatie te streven naar ten minste 30% vrouwen in bestuur en raad van commissarissen. De Raad zal er naar streven om aan dit percentage te voldoen. Alle leden van de Raad zijn onafhankelijk in de zin van de Nederlandse Corporate Governance Code.

Samenstelling directie

In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 28 april 2011 is op voorstel van de Raad van Commissarissen besloten de directie uit te breiden van twee naar drie leden, vanwege een intensivering van de dienstverlening aan de klanten van de bank alsmede de toenemende eisen die op bestuurlijk vlak aan de bank worden gesteld, zoals op het gebied van governance en regelgeving. Voor de benoeming van de nieuwe statutair directeur is een speciale Benoemingscommissie in het leven geroepen, die bestond uit mr. B.J.M. baron van Voorst tot Voorst, voorzitter, prof. dr. R.G.C. van den Brink en drs. V.I. Goedvolk. Deze commissie is driemaal in vergadering bijeen geweest. Met behulp van een extern werving- en selectiebureau is een zorgvuldig selectieproces doorlopen. In de op 24 november 2011 gehouden Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders is de heer F.J. van der Vliet RBA voorgedragen tot benoeming als statutair directeur Treasury & Public Finance. In deze vergadering is de heer Van der Vliet door de aandeelhouders benoemd voor een periode van vier jaar met ingang van 1 januari 2012.

De Nederlandse Corporate Governance Code schrijft een benoeming voor van bestuurders voor een periode van maximaal vier jaar, met herbenoeming telkens voor een periode van eveneens maximaal vier jaar. Op basis van deze best practice-bepaling zullen wij de huidige voorzitter van de directie, de heer R.A. Walkier, in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 26 april 2012 voor herbenoeming voordragen.

Plenaire vergaderingen

In de verslagperiode is de Raad achtmaal in vergadering bijeen geweest. Het aanwezigheidspercentage van de Raad als geheel bedraagt 97,5%. Vaste agendapunten bij de vergaderingen waren de ontwikkelingen in de eurozone en op de financiële markten, de ontwikkelingen van de balans en de resultaten, de kredietverlening, de financiering van

de bank, het verslag van de externe accountant, het strategisch beleid, het risicobeheer, de begroting 2012, het jaarverslag en het halfjaarbericht, het sociaal beleid en de rapportages van de Interne Accountantsdienst (IAD), de Audit- en Risicocommissie en de Remuneratie- en Benoemingscommissie.

Overige onderwerpen die in de Raad ter tafel kwamen zijn onder meer de bijeenkomst met een vertegenwoordiging van aandeelhouders op 14 februari 2011 inzake het dividend- en reserveringsbeleid, corporate governance, de Code Banken, het beloningsbeleid, vaststelling van de variabele beloning van de directie over 2010 alsmede het prestatiecontract 2011, samenstelling van de directie en de Raad van Commissarissen, de vacatures voor statutair directeur en achtste commissaris, verslagen van de Benoemingscommissie, de Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders, naleving van de insiderregeling 2010, goedkeuring van de bevoegdheidenschema's van de afdelingen treasury en public finance, de voorgestelde DNB-survey inzake 'boardroom dynamics', evaluatie van het eigen functioneren van de Raad van Commissarissen, de Wet aanpassing regels bestuur en toezicht, procuratieverleningen, permanente educatie, renterisicomanagement, de accounting change van IFRS-EU naar NL GAAP en in verband hiermee de update van het Debt Issuance Program 2011, ICAAP 2011 en de herziening hiervan als gevolg van de accounting change, het migratieplan Bazel III, de bijdrage aan het NWB Fonds, de toekomst van het betalingsverkeer, het beleid op het gebied van kredietrisicomanagement en diverse stressscenario's.

De evaluatie van het eigen functioneren van de Raad van Commissarissen heeft buiten aanwezigheid van de directie plaatsgevonden in maart 2011. De leden van de Raad hebben zich afgevraagd of de Raad de juiste expertise in huis heeft om zijn verzwaarde taak naar behoren te vervullen. De

Raad concludeerde dat een vierde commissaris met een financiële achtergrond gewenst is. Daarop is in een Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders het voorstel gedaan tot benoeming van de heer prof. dr. A.F.P. Bakker tot commissaris van de bank. De Raad van Commissarissen heeft in augustus de overgang van IFRS-EU naar NL GAAP, met ingang van 1 januari 2011, goedgekeurd. In de periode voorafgaande aan dit besluit zijn de Raad en de Audit- en Risicocommissie intensief betrokken geweest bij het voorbereidende proces voor de overgang. Zo zijn de verschillen tussen de beide waarderingsgrondslagen inzichtelijk gemaakt. Voor een inhoudelijke toelichting verwijzen wij naar het halfjaarbericht 2011 en pagina 105 van dit jaarverslag.

In het kader van permanente educatie voor de Raad hebben presentaties plaatsgevonden door externe adviseurs, onder andere inzake de overgang van IFRS-EU naar NL GAAP. Tevens heeft een commissaris op eigen verzoek een leergang voor bestuurders en commissarissen gevolgd. De directie heeft de Raad voorzien van actuele informatie en waar nodig geconsulteerd over het te voeren beleid. Als toezichthoudend orgaan heeft de Raad zijn taak in het verslagjaar goed kunnen vervullen en daarbij zijn vertrouwen uitgesproken in het gevoerde beleid. Daarnaast heeft de Raad één keer buiten aanwezigheid van de directie onder andere het functioneren van de directie besproken. De Raad zal het eigen functioneren (als college en individueel) in de eerste helft van 2012 opnieuw evalueren onder onafhankelijke begeleiding van een externe partij.

Audit- en Risicocommissie

De leden van de Audit- en Risicocommissie zijn: drs. V.I. Goedvolk, voorzitter, drs. E.F. Bos en prof. dr. R.G.C. van den Brink. Met ingang van 1 januari 2012 is tevens toegetreden de heer prof. dr. A.F.P. Bakker. De commissie heeft het afgelopen boekjaar negenmaal vergaderd in het bijzijn van de directie, de interne en de externe accountant. Daarnaast heeft separaat overleg plaatsgevonden tussen de leden van de Audit- en Risicocommissie en zowel de interne als de externe

accountant. Aan de orde kwamen de volgende algemene onderwerpen: de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt, de resultaten, de (half)jaarcijfers, de rapportages van de externe en de interne accountant, de begroting, risk management, de fiscale positie van de bank, het beleid op het gebied van kredietrisicomanagement en het renterisicobeleid. Daarnaast zijn de volgende specifieke onderwerpen besproken: het dividend- en reserveringsbeleid, de IT-scan 2010 uitgevoerd door DNB, waardering van de marktwaardeportefeuille, hedge accounting, aanpassing van de waarderingsgrondslagen (overgang van IFRS-EU naar NL GAAP), ICAAP 2011 en de herziening als gevolg van de accounting change, diverse stressscenario's, analyse van de vermogenspositie en rentabiliteit, Bazel III, honorering van de externe accountant, de functiescheiding binnen de bank en de managementinformatievoorziening.

Remuneratie- en Benoemingscommissie

De samenstelling van de Remuneratie- en Benoemingscommissie is gewijzigd door het aftreden van de heer Segers in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 28 april 2011. De heer mr. B.J.M. baron van Voorst tot Voorst is de heer Segers opgevolgd als voorzitter van de commissie. De vacature die ontstond door het vertrek van de heer Segers is ingevuld door de heer prof. dr. J.J.M. Jansen. Samen met de heer prof. dr. R.G.C. van den Brink vormen zij de Remuneratie- en Benoemingscommissie. De commissie heeft het afgelopen boekjaar driemaal vergaderd. In de vergaderingen zijn onder meer de volgende onderwerpen aan de orde geweest: de variabele beloning van de directie over 2010 alsmede het prestatiecontract 2011, het remuneratierapport, de evaluatie permanente educatie over 2010, de individuele profielschets, benoeming van de statutair directeur Treasury & Public Finance, herbenoeming van de heer Walkier in 2012, honorering van de Raad van Commissarissen, het rooster van aftreden met ingang van 2012, de Wet aanpassing regels

bestuur en toezicht (waaronder beperking van het aantal commissariaten) en de Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Beloningsbeleid

Naar aanleiding van de Regeling beheerst beloningsbeleid Wft 2011 van DNB is van het beloningsbeleid voor bestuurders en medewerkers van de NWB Bank een actuele weergave opgesteld en goedgekeurd door de Raad van Commissarissen. De weergave van dit beloningsbeleid is op de website van de bank geplaatst. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar het remuneratierapport op pagina 48 van dit jaarverslag.

Corporate governance

De Raad van Commissarissen en de directie zijn verantwoordelijk voor een goede corporate governancestructuur van de vennootschap. Onderdeel hiervan is de toepassing van de Code Banken. Een verankering van de principes van de Code is weergegeven in een tabel op pagina 114 van dit jaarverslag. Daarnaast is in het hoofdstuk Corporate Governance op pagina 26 vermeld welke stappen in de verslagperiode 2011 zijn gezet voor verdere implementatie van de Code in vergelijking met het jaar ervoor. Ook de overige corporate governance onderwerpen zijn in dit hoofdstuk opgenomen.

Dankwoord

De Raad van Commissarissen bedankt de directie en medewerkers voor hun inzet en toewijding in het afgelopen boekjaar. De Raad spreekt zijn waardering uit voor de in 2011 behaalde resultaten mede in het licht van de turbulentie in de financiële wereld.

Den Haag, 8 maart 2012
Raad van Commissarissen

R.G.C. van den Brink, E.H. van Tuyll van Serooskerken, A.F.P. Bakker, E.F. Bos, P.C.G. Glas, V.I. Goedvolk, J.J.M. Jansen, B.J.M. van Voorst tot Voorst

Directieverslag

Algemene ontwikkelingen

Het in 2009 ingezette economisch herstel werd in 2011 volledig onderuitgehaald door de escalatie van de schulden crisis in de eurozone. In het vierde kwartaal kwam de economische groei in veel eurolanden tot stilstand en werden de verwachtingen voor 2012 neerwaarts bijgesteld naar een nulgroei of zelfs lichte krimp. De Europese regeringsleiders bleken keer op keer niet in staat de markten te overtuigen met harde afspraken over een striktere begrotingsdiscipline en een toereikend financieel vangnet voor mogelijke betalingsproblemen in de perifere landen. Dit resulteerde in een snel dalend vertrouwen van financiële marktpartijen.

overtuigen met afdoende maatregelen en de ECB werd min of meer gedwongen om voor de markt als een lender of last resort te fungeren. Die rol speelde de ECB door het op grote schaal opkopen van obligaties uit de perifere landen. De onzekerheid over de eurozone leek te culmineren, het vertrouwen van banken, beleggers en investeerders leek te verdampen en in de laatste maanden van 2011 gingen de kapitaalmarkten zo goed als op slot. Zelfs de Duitse overheid zag in november een emissie van staatsobligaties min of meer mislukken. In alle turbulentie leek na de 'top der toppen' van de europartners in december toch meer vertrouwen te ontstaan in de politieke wil om via een beter afdwingbare begrotingsdiscipline en omvangrijker ondersteuning via de noodfondsen een bodem onder de eurocrisis te leggen. Ook de indrukwekkende liquiditeitssteun van de ECB aan het bankwezen van € 489 miljard aan driejarige leningen bracht in december enige rust in de markt. In 2012 zal moeten blijken of deze ontwikkelingen voldoende zijn om een verdere glijvlucht van de euro te voorkomen.

In de opmaat naar de eurotop van december 2011 plaatste Standard & Poor's (S&P) de ratings van de sterke eurolanden, waaronder Duitsland en Nederland op 'CreditWatch Negative'. De S&P-rating van de NWB Bank kreeg in navolging daarvan eenzelfde behandeling in verband met haar status van 'Government Related Entity' en haar 'integral link' met de overheid. De rating van de NWB Bank beweegt aldus mee met die van de Nederlandse overheid. In januari 2012 heeft S&P de AAA-ratings van de Nederlandse overheid en de NWB Bank bevestigd en hebben beide een 'Negative Outlook' gekregen. Moody's heeft de Aaa-rating van de bank in november 2011 bevestigd met een ongewijzigde 'Stable Outlook'.

Omdat veel banken nog onvoldoende hersteld waren van de financiële crisis na het Lehman-echec leidde de schulden crisis tot een verdere druk op de kredietverlening. Banken en bedrijven moesten in hun scenario's rekening gaan houden met een gehele of gedeeltelijke ontmanteling van de euro. Amerikaanse en Aziatische beleggers trokken zich terug uit Europa, waardoor de euro sterk daalde ten opzichte van de dollar. Ondertussen schoten de rentespreads op obligaties van de zwakke eurolanden pijlsnel omhoog. De Griekse rente, in januari 2010 nog iets boven de 5%, noteerde eind 2011 32%. Vluchtkapitaal zocht zijn weg naar de sterke eurolanden waar de kapitaalmarktrente juist sterk daalde. In Nederland daalde de 10-jaars rente op staatsobligaties van 3,75% in april tot 2,20% eind 2011. Op de geldmarkt daalde de rente op 3-maands staatspapier zelfs onder 0%. Waar de ECB op de golf van het economisch herstel in de eerste helft van 2011 nog tweemaal haar rente verhoogde, werd dit optimistische rentebeleid door de aanzwellende eurocrisis later in het jaar teruggedraaid en eindigde de refirente op 1%. Eurotoppen konden niet

Samenvatting resultaten 2011

Tegen de achtergrond van de Europese schulden crisis heeft de NWB Bank weer op succesvolle wijze haar rol kunnen spelen als een van de grootste kredietverschaffers van de Nederlandse publieke sector. De bank verstrekke in 2011 in totaal een bedrag van € 5,1 miljard aan lange kredieten. Dit is belangrijk minder dan de € 7 miljard die in 2010 werd verstrekt.

De voornaamste oorzaak van deze omzetsdaling is een substantieel lager beroep van woningcorporaties op de kapitaalmarkt. De corporaties leenden in 2010 (totaal € 15,4 miljard) fors meer dan de € 7,9 miljard in 2011. Dit was een gevolg van het anticiperen op de nieuwe EU-regels over staatssteun, waardoor het meefinancieren van commercieel vastgoed niet meer onder de borging van de overheid valt. Van de totale kredietomzet van de bank maken corporaties het grootste deel uit, gevolgd door gemeenten, waterschappen en zorginstellingen. De kredietverlening aan de waterschappen nam toe als gevolg van het anticiperen op hun toekomstige financieringsbehoefte.

Zoals reeds in het halfjaarbericht 2011 toegelicht is de NWB Bank per 1 januari 2011 overgegaan van waarderingsgrondslagen conform IFRS-EU naar Nederlandse verslaggevingstandaarden (NL GAAP) met het doel beter aan te sluiten bij de bedrijfseconomische realiteit van de bank. Om zo dicht mogelijk bij de IFRS-EU systematiek te blijven is gekozen voor waardering van de leningenportefeuille tegen geamortiseerde kostprijs en toepassing van reële-waarde-hedge accounting, naar analogie van IAS 39 Financial Instruments: Recognition and Measurement. Dit leidt ertoe dat slechts beperkte verschillen bestaan tussen het toepassen van NL GAAP en IFRS-EU. De NWB Bank is er van overtuigd dat onder de gegeven omstandigheden toepassing van NL GAAP de beste methode is om haar financiële positie en haar resultaten getrouw in de jaarrekening tot uitdrukking te laten komen. De nettowinst van de NWB Bank kwam in 2011 uit op € 75 miljoen (2010: € 91 miljoen).

De daling met 18% kan hoofdzakelijk worden toegeschreven aan een daling van het saldo van rentebaten en -lasten van € 104 miljoen in 2010 naar € 75 miljoen in 2011. Deze ontwikkeling valt deels toe te schrijven aan eenmalige opbrengsten door verkoop van leningen in 2010. Daarnaast hadden een verlaging van het renterisico in de balans in eerdere jaren en druk op de rentemarge als gevolg van duurdere herfinanciering van uitstaande kredieten een negatieve invloed op het rentesaldo. Ten slotte had een stijging van het (on)gerealiseerde resultaat uit financiële transacties naar € 38 miljoen (2010: € 30 miljoen) een gunstige invloed op de nettowinst. Het resultaat uit financiële transacties is voor een belangrijk deel gebaseerd op de schommelingen in het resultaat als gevolg van de ineffectiviteit van hedgerelaties op de balans. Hoewel de bank met de toepassing van hedge accounting juist beoogt om balansposten effectief te hedgen, valt niet uit te sluiten dat er in enig jaar toch sprake kan zijn van materiële fluctuaties in het resultaat uit financiële transacties als gevolg van ineffectieve hedging. Het gaat in dit verband om ongerealiseerde resultaten. Daarnaast wordt het resultaat van tussentijdse aankoop- en verkooptransacties onder deze post geboekt alsmede de waardeveranderingen die plaatsvinden op activa die niet in de hedgeportefeuille zitten.

De NWB Bank heeft haar financieringspositie op de internationale kapitaalmarkt in 2011 aanzienlijk versterkt door toegang te verkrijgen tot Amerikaanse institutionele beleggers via opname van de zogeheten 'Rule 144A' in haar € 50 miljard grote Debt Issuance Program. Dit resulteerde snel na de lancering in een aantal succesvolle emissies op deze markt. In totaal heeft de bank in 2011 voor € 7,7 miljard aan lang geld aangetrokken, waaronder een vijftal zogeheten benchmark issues. Dit is minder dan de € 10 miljard die in 2010 werd uitgegeven, als gevolg van het lagere kredietvolume in 2011 en de ongunstige marktomstandigheden. Mede door de turbulentie op de financiële markten heeft de

NWB Bank sterk kunnen profiteren van een grote vraag naar commercial paper. Gemiddeld heeft in 2011 voor € 8 miljard aan commercial paper in de markt uitgestaan.

De bedrijfslasten bedroegen in 2011 € 15 miljoen, belangrijk hoger dan de € 11 miljoen een jaar eerder. Dit had voornamelijk te maken met enkele grote projecten waaronder de accounting change naar NL GAAP, de opzet en inrichting van een data warehouse ter versteviging van het proces en de kwaliteit van managementinformatie en de aanschaf van een nieuwe software release ten behoeve van het systeem voor transactieverwerking.

Het balanstotaal steeg substantieel, met ruim € 10 miljard, tot € 67,7 miljard. Deze stijging kan voor slechts € 2,3 miljard worden verklaard door de verstrekking van nieuwe kredieten. Het leeuwendeel van de balansgroei is ontstaan door toename van de marktwaarde van leningen en swaps op de balans. Hoewel schommelingen in de marktwaardes geen verband houden met de kredietomzet, kunnen zij toch grote invloed hebben op de actuele balansverhoudingen. Dat geldt met name voor de kapitaalratio's waarbij het eigen vermogen wordt gerelateerd aan het balanstotaal als indicatie voor kredietwaardigheid. Het eigen vermogen, dat vrijwel geheel uit Tier 1-kapitaal bestaat, nam in 2011 met € 53 miljoen toe tot € 1,2 miljard. Doordat het balanstotaal sterker steeg, daalde de capital ratio (verhouding eigen vermogen/balanstotaal) evenwel naar 1,8% eind 2011 (2010: 2,0%). Gecorrigeerd voor het effect van de schommeling in de marktwaardes in de balans, zou de capital ratio onveranderd zijn gebleven. Een andere belangrijke indicator voor de kredietwaardigheid van een bank is de zogeheten BIS-solvency ratio, die aangeeft hoeveel kredietgewogen risico's een bank in haar balans heeft. De BIS-solvency ratio van de NWB Bank bedroeg eind 2011 90% (2010: 100%). Dit geeft de bank een aanzienlijk solvabiliteitsoverschot boven de wettelijk voorgeschreven norm van 8%.

De ruime solvabiliteit van de bank is een onderstreping van haar solide karakter met kredietexposures vrijwel uitsluitend in de Nederlandse publieke sector. In dat verband heeft de NWB Bank ook nooit verlies geleden op haar uitstaande kredieten. De AAA-ratings van de bank zijn mede een bevestiging van de hoge kredietwaardigheid.

Reservering en dividend

Begin 2011 heeft de NWB Bank besloten tot een maximale reservering van de jaarlijkse winsten, zolang niet wordt voldaan aan de Bazelse 3%-norm voor de leverage ratio. Deze ratio staat voor het Tier 1-kapitaal als percentage van het balanstotaal (inclusief bepaalde buitenbalansposten). Deze norm zal naar verwachting vanaf 2018 van kracht zijn. De 'one-size-fits-all' benadering van de Bazelse autoriteiten levert in het geval van de leverage ratio een frictie op met het bedrijfsmodel en het risicoprofiel van Europese publiekesectorbanken. Het proces waarin Basel III wordt vertaald in EU-wetgeving, de zogeheten CRD IV (Capital Requirements Directive IV), is nu gaande. Er bestaat nog een kans dat de finale tekst in de CRD IV voor specifieke gevallen als die van publiekesectorbanken een meer 'op maat' gesneden behandeling zal bieden ten aanzien van de leverage ratio. Het moeten voldoen aan de eis van minimaal 3% eigen vermogen zou voor de NWB Bank resulteren in een zekere mate van overkapitalisatie. In verband met het inherent lage risicoprofiel van de bank kan dit leiden tot inefficiënte kapitalisatie.

In het afgelopen anderhalf jaar heeft de NWB Bank bij zowel de directie van De Nederlandsche Bank N.V. (DNB) als bij Nederlandse en Europese politici bezwaar aangetekend tegen het dwingende karakter van de norm voor de leverage ratio. De directie zal deze visie ook de komende jaren onverminderd onder de aandacht van de autoriteiten blijven brengen. Nu is de Europese politiek aan zet en richt de NWB Bank haar pijlen op de formulering

van de tekst van de CRD IV. Afhankelijk van de ruimte die de finale wettekst biedt zal de bank haar kapitaalstrategie eventueel herijken en optimaliseren.

De leverage ratio van de NWB Bank is nu minder dan 2%. Het beleid is erop gericht om in de aanloop naar 2018 toe te groeien naar de vooralsnog vereiste norm voor de leverage ratio van 3%. Naast het inhouden van toekomstige winsten zal de bank in de komende jaren tevens andere mogelijkheden in overweging nemen om de leverage ratio te verhogen.

Tegen deze achtergrond heeft de directie, na goedkeuring van de Raad van Commissarissen, besloten de nettowinst over 2011 van € 75 miljoen, op grond van artikel 21 lid 2 sub a van de statuten, in zijn geheel toe te voegen aan de algemene reserves. Als gevolg hiervan resteert er geen winst die, conform artikel 21 lid 2 sub b van de statuten, ter beschikking kan worden gesteld aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor het uitkeren van dividend.

Vooruitzichten 2012

De ontwikkelingen op de financiële markten zullen ook in 2012 in hoge mate worden beïnvloed door de Europese schulden crisis. De centrale vraag is of de politiek erin slaagt om het vertrouwen van de markten in de euro terug te winnen en of de financiële markten weer in rustiger vaarwater kunnen komen. Als het vertrouwen onvoldoende terugkeert bestaat het gevaar van een deflatoire en neerwaartse spiraal in de reële economie, die ook buiten Europa zal worden gevoeld. De rol van de banken als financier van economische groei zal onder druk blijven. Banken zitten nog volop in het proces van herijking van strategie en bedrijfsmodellen, het absorberen van nieuwe regels en het versterken van vermogens- en liquiditeitsbuffers. Overheden moeten bezuinigen en hebben weinig budgettaire mogelijkheden om de economie nieuwe impulsen te geven.

De NWB Bank verwacht dat de kredietvraag bij haar klanten in 2012 iets lager zal zijn dan in 2011. Zolang de onzekerheid in de eurozone aanhoudt blijven de koers- en renteontwikkelingen potentieel beweeglijk. Dit kan van invloed zijn op de resultaten van de bank. Bijzondere ontwikkelingen voorbehouden, verwacht de bank dat het saldo van de rentebaten en -lasten over 2012 ongeveer gelijk zal zijn aan dat van 2011. Over de nettowinst geeft de directie, in de huidige onzekere financiële markten, geen prognose. Voor de ontwikkeling van de nettowinst zal in ieder geval van betekenis zijn de vraag of, en in welke mate, de invoering van de aangekondigde bankenbelasting in 2012 voor de NWB Bank van toepassing zal zijn. De bank heeft bij de minister van Financiën nadrukkelijk bezwaar gemaakt tegen de bankenbelasting, gelet op haar publieke-sectorkarakter.

Strategie

De NWB Bank opereert sinds haar oprichting in 1954 als bank 'van en voor' de Nederlandse publieke sector. Als een van de grootste financiële dienstverleners binnen het publieke speelveld is het doel van de bank om met haar AAA-ratings tegen de laagst mogelijke prijzen altijd beschikbaar te zijn voor de financiering van haar klanten. Dit doet de bank via het concept van een kleine, efficiënte, kwalitatief hoogwaardige en enthousiaste organisatie. Dit biedt een uitstekend venster op de financiële markten en stelt de NWB Bank in staat om de financieringsbehoefte van haar klanten optimaal te bundelen. De statutaire verankering van de Nederlandse overheden als aandeelhouder en de beperking van kredietverlening tot uitsluitend de publieke sector staan borg voor een solide profiel als Nederlandse publiekesectorbank. Mede dankzij deze strategie heeft de NWB Bank ook sinds de financiële crisis in 2008 haar klanten voortvarend van goedkope financiering kunnen voorzien.

Als dienstverlener tracht de NWB Bank zo goed mogelijk aan te sluiten bij de financiële behoeften van haar klanten. De bank heeft daarom geïnvesteerd in uitbreiding van haar organisatie gericht op intensiever accountmanagement voor professionele kredietrelaties. Ook de komende jaren zal de dienstverlening, waar nodig, nog verder worden aangepast en verbeterd.

Ontwikkelingen in 2011

Funding

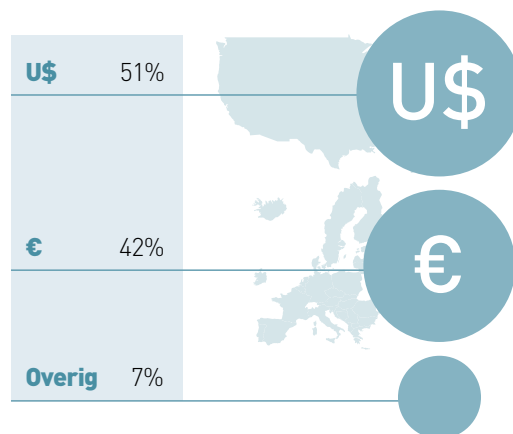
Voor haar financiering maakt de NWB Bank gebruik van een Commercial Paper (CP)-programma en een Medium Term Note (MTN)-programma voor het ophalen van respectievelijk korte en lange financiering in de internationale kapitaalmarkten. Doordat de NWB Bank beschikt over de hoogste korte- (P-1/A-1+) en langetermijnratings (Aaa/AAA) van Moody's en Standard & Poor's, is zij in staat tegen aantrekkelijke voorwaarden geld te lenen bij een grote, diverse groep internationale beleggers. Dit gebeurt grotendeels door uitgifte van schuld papier onder genoemde programma's.

De schulden crisis in de eurozone en de Verenigde Staten is in 2011 van grote invloed geweest op de markten waar de NWB Bank voor haar financiering actief is. Door aanhoudende onzekerheid onder beleggers lieten de rentes grote uitslagen zien en waren er minder goede mogelijkheden om als emittent naar de markt te komen. Mede hierdoor is het totaal aan opgenomen lange financiering in 2011 achtergebleven bij 2010.

De NWB Bank heeft in 2011 € 7,7 miljard aan lange financiering opgenomen (2010: € 9,4 miljard). De gemiddelde looptijd bedroeg 5,8 jaar, onveranderd ten opzichte van 2010. Van deze € 7,7 miljard is 51% opgenomen in USD en 42% in EUR. Het restant is opgenomen in CHF, GBP, NOK en SEK. In 2011 heeft de NWB Bank vijf benchmarkleningen

uitgegeven onder haar MTN-programma. Twee in EUR, met looptijden van 5 en 10 jaar, en drie in USD, twee voor 3 jaar en één voor 5 jaar.

Verdeling valuta lange financiering 2011



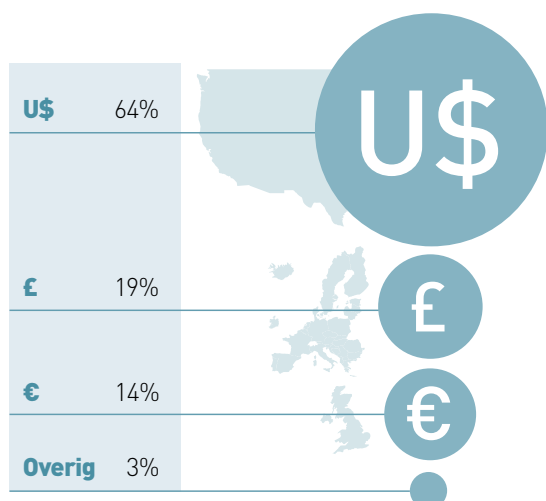
In de eerste helft van het jaar is het MTN-programma uitgebreid met een zogenaamde 144A-clausule. Hierdoor kunnen ook Amerikaanse institutionele investeerders NWB-leningen kopen bij uitgifte. Dit betekent een impuls voor de USD-leningen en heeft geleid tot meer interesse en aantrekkelijke voorwaarden. Naast een verdere diversificatie van onze beleggersbasis richting de Verenigde Staten leidt dit ook tot meer interesse van andere beleggers, met name door de veronderstelde grotere liquiditeit van een lening met 144A-element.

De afgelopen jaren maakten emissies in CHF zo'n 10-15% van de totale jaarlijkse funding van de NWB Bank uit. In 2011 was dit nog slechts 2%. Dit is mede het gevolg van de waardeontwikkeling van de CHF en de reactie hierop van de Zwitserse Centrale Bank (SNB). De SNB stelde een bodem van CHF 1,20 per EUR in om verdere opwaardering van de CHF en de daaruit volgende nadelige effecten voor de Zwitserse economie te stoppen. Uitgifte van schuld papier in CHF en het vervolgens omzetten naar EUR werd hierdoor minder aantrekkelijk.

Voor de financiering in de geldmarkt gebruikt de NWB Bank het CP-programma, waaronder schuld papier wordt uitgegeven met looptijden

tot één jaar. Het gemiddeld uitstaande bedrag aan commercial paper bedroeg in 2011 circa € 8 miljard, met een gemiddelde looptijd van 4 maanden. Hiervan is 64% in USD, 19% in GBP, 14% in EUR en 3% in overige valuta uitgegeven. Door gebrek aan vertrouwen in de kredietwaardigheid van commerciële banken heeft de NWB Bank, door haar hoge kredietwaardigheid als publiekesectorbank, ook in 2011 weer commercial paper kunnen uitgeven tegen zeer aantrekkelijke voorwaarden met forse afslagen ten opzichte van euribor.

Verdeling valuta commercial paper



Kredietverlening

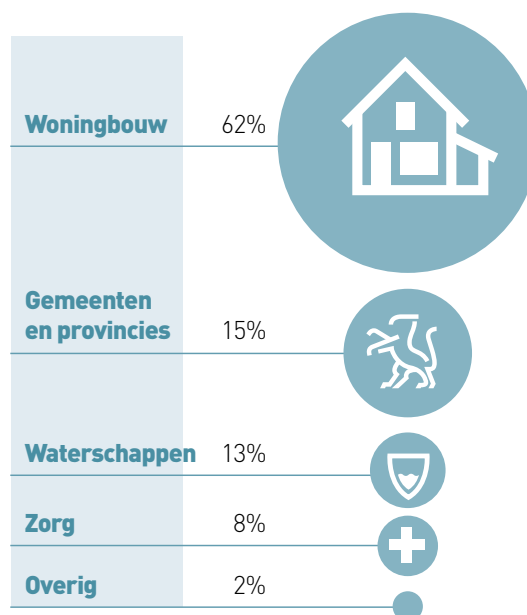
De NWB Bank heeft met de vervulling van haar kerntaak, het zo goedkoop mogelijk financieren van de publieke sector in Nederland, ook in 2011 weer een belangrijke rol gespeeld. De afdeling Public Finance richt zich, naast de kredietverlening, op verdere uitbreiding en verfijning van haar dienstverlening.

De omzet in langlopende financieringen bedroeg € 5,1 miljard. Dit betekent een afname van € 1,8 miljard ten opzichte van 2010, voornamelijk wegens afnemende financieringsvraag bij de woningcorporaties, de grootste klantengroep in de publieke sector. De corporaties trokken in 2010 nog voor een recordbedrag van € 15,4 miljard door het WSW geborgde leningen aan.

In 2011 was de vraag met € 7,9 miljard bijna de helft lager. Deze forse terugval was voorzien, omdat corporaties in 2010 met het aantrekken van leningen vooruit liepen op de daadwerkelijke behoefte aan financiering in 2011 en 2012. Aanleiding voor het naar voren halen van deze (her)financieringen waren de implementatie van de EU-beschikking over staatssteun met ingang van 1 januari 2011 en een destijds verwachte opwaartse renteontwikkeling.

De opslagen voor krediet- en liquiditeitsrisico, relevant bij het aantrekken van een financiering, lopen op met de looptijd van de lening. De opslagen voor langlopende financiering zijn dus aanmerkelijk hoger dan bij kortere looptijden. Het voordeel van de historisch lage lange rente wordt hierdoor deels tenietgedaan. Door het aanbieden van financiering waarbij de opslagen in de nabije toekomst worden herzien stelt de NWB Bank haar klanten in staat te profiteren van de lage absolute rente, zonder de huidige hoge opslagen voor de hele looptijd vast te moeten leggen. Ook in 2011 is weer veel gebruik gemaakt van deze zogeheten basisrentelening. De kredietverlening in 2011 is naar sector weergegeven in de illustratie hieronder.

Omzet 2011



Waterschappen

Het aandeel van de waterschappen in de totale kredietverlening nam in 2011 toe. De NWB Bank is in deze sector traditioneel veruit de grootste kredietverlener. Een aantal waterschappen heeft, de historisch lage rentecurve in acht nemend, geanticipeerd op renterisico's uit hoofde van toekomstige financieringsbehoefte en leningen aangetrokken met een toekomstige stortingsdatum.

Naast de gangbare langlopende vastrentende leningen hebben de waterschappen, net als veel relaties in de andere sectoren, ook veel basisrenteleningen aangetrokken.

Sociale Woningbouw

De beide publiekesectorbanken hadden in 2011 gezamenlijk een marktaandeel van 89% in de totale kredietverlening aan de sociale woningbouwsector. Uit dit grote marktaandeel kan de conclusie worden getrokken dat initiatieven vanuit de sector om meer instellingen te interesseren voor de kredietmarkt met WSW-borging vooralsnog weinig vruchten afwerpen. Weliswaar staan de corporaties de laatste jaren in toenemende mate in de belangstelling van (zowel Nederlandse als buitenlandse) commerciële banken, tot een breder aanbod van financiering heeft dit niet geleid.

Door de hogere fundingkosten voor commerciële banken beperkt de interesse zich vrijwel uitsluitend tot rentederivaten. Corporaties hebben hierop geanticipeerd door over te gaan op het gebruik van renteswaps (waarin vaste rente wordt betaald en variabele rente ontvangen). Naar schatting een kwart van de sector heeft derivaten in de boeken, in veel gevallen slechts in beperkte mate. Bij een aantal corporaties is het beleid gericht op actieve treasury. Hierbij wordt het rentemanagement

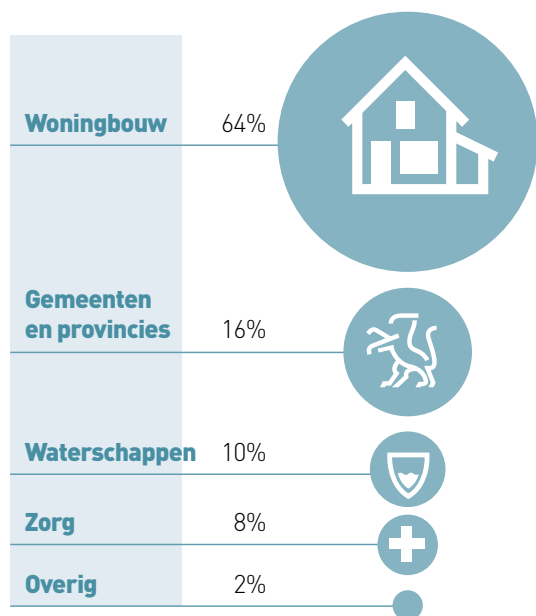
(met gebruik van derivaten) losgekoppeld van het aantrekken van financiering. Bij het aantrekken van financiering probeert men de prijsverhogende kredietopslagen te ontlopen. Dit kan door het aantrekken van een lening met een korte liquiditeitstypische looptijd, bijvoorbeeld een kortlopende roll-over lening. Met behulp van een rentederivaat kan vervolgens een langere rentetypische looptijd worden vastgelegd. Door het lage absolute renteniveau van de afgelopen tijd (zeker bij lange looptijden) zien veel partijen dit als een aantrekkelijke mogelijkheid. Bij een derivaat kan als gevolg van rentefluctuaties echter sprake zijn van onderpandverplichtingen, de zogeheten marginverplichtingen.

Onderpandaafspraken dienen om het wederzijdse tegenpartijrisico te mitigeren. Aangezien voor derivaten geen WSW-borging mogelijk is brengt dit een potentieel groot en volatiel liquiditeitsbeslag met zich mee voor corporaties. Als de rente daalt, moet een onderpand (veelal cash) worden ondergebracht bij de bank waarmee de swap is afgesloten. In verband met de doorgaans lange rentetypische looptijden kan dit om aanzienlijk bedragen gaan. Om problemen met beschikbaarheid van liquiditeiten weg te nemen, heeft de NWB Bank in 2011 van een aantal klanten een derivatenportefeuille met de bijbehorende marginverplichtingen overgenomen en in plaats daarvan leningen verstrekt. De aldus overgenomen derivaten worden opgenomen in de totale derivatenportefeuille van de NWB Bank en dienen ter afdekking van het renterisico op de verstrekte leningen. Hiermee zijn deze corporaties in staat gesteld uit hun derivaten te stappen en terug te keren naar 'gewone' leningen.

De marktaandelen van de NWB Bank in de verschillende sectoren hebben zich op een hoog niveau gestabiliseerd. Op basis van kasstromen nam de portefeuille langlopende leningen toe tot € 45,5 miljard eind 2011 (2010: € 43,2 miljard).

De verdeling naar sector is weergegeven in onderstaande illustratie.

Totale kredietportefeuille



De illustratie onderstreept de grote positie van de corporaties in de totale kredietportefeuille. Ook binnen het totale publieke domein zijn de corporaties veruit de grootste partij. Het hoge investeringsniveau van de corporaties heeft zich het afgelopen decennium vertaald in een groeiende behoefte aan externe financiering. Hier ligt dan ook het zwaartepunt van de verstrekte langlopende leningen door de NWB Bank. Corporaties ondervinden reeds enkele jaren problemen bij de verkoop van woningen, in een woningmarkt die al onder druk staat. Daarnaast staan de voor inflatie gecorrigeerde huurinkomsten onder druk en wordt de interne compensatie tussen huur en verkoop bemoeilijkt. Ook de interim-regeling, van kracht per 1 januari 2011, heeft geen positieve invloed op de financierbaarheid van de corporaties. In deze regeling is een aantal regels rondom geoorloofde staatssteun voor corporaties benoemd. Er worden scherpere eisen gesteld aan de activa die met WSW-borging worden gefinancierd. Corporaties verwachten in het licht van deze ontwikkelingen de komende jaren

aanzienlijk minder te investeren, zodat hun financieringsbehoefte verder zal afnemen.

Gemeenten en provincies

De meeste provincies beschikken nog steeds over een sterke liquiditeitspositie, dankzij de verkoop van belangen in nutsbedrijven in eerdere jaren. Voor gemeenten geldt dat ook zij te maken hebben met de gevolgen van de economische crisis. De stagnerende huizenmarkt zorgt voor stilvallende grondverkoop, waardoor de inkomende kasstromen voor gemeenten uitblijven. Daarnaast zijn lagere overheden in verband met de bezuinigingen van het kabinet genoodzaakt kostenreducties door te voeren. Het aandeel van gemeenten en provincies nam in de kredietverlening over 2011 licht af tot 15% (2010: 17%).

Zorg

Het aandeel van de zorgsector in de kredietportefeuille heeft zich met 8% gestabiliseerd op het niveau van 2010. In de zorg heeft marktwerking haar intrede gedaan en spelen patiënten en verzekeraars een grotere rol bij de invulling van de zorg. Daarnaast zullen ziekenhuizen mogelijk in staat gesteld worden om winsten uit te keren. Beide ontwikkelingen zullen mede van invloed zijn op de toekomstige financieringsbehoefte in de zorgsector.

Risk Management

De belangrijkste risicosoorten voor de NWB Bank zijn rente-, liquiditeits- krediet- en tegenpartijrisico. De bank voert een zeer prudent beleid ten aanzien van deze risico's. In de risicoparagraaf van de jaarrekening is een beschrijving opgenomen van het risicobeheersysteem per relevante risicosoort. In overeenstemming met de Code Banken is onder verantwoordelijkheid van de directie de risicobereidheid (risk appetite) van de bank geactualiseerd en goedgekeurd door de Raad van Commissarissen. Hiermee is vastgelegd hoeveel, en op welke gebieden, de NWB Bank risico wenst te lopen bij het realiseren van haar

strategische doelstellingen. De risicobereidheid wordt jaarlijks geëvalueerd of, zo nodig, vaker in verband met belangrijke ontwikkelingen.

Kredietrisico

De NWB Bank verstrekt voornamelijk kredieten aan overheden en instellingen die door de overheid worden gegarandeerd. Daarnaast beschikt de bank over een beperkte effecten-portefeuille met voornamelijk obligaties van, of gegarandeerd door, Nederlandse overheden. De NWB Bank heeft in 2011, net als in alle voorgaande jaren, geen kredietverliezen geleden.

In het verslagjaar zijn de kredietverzoeken behandeld conform het kredietrisicomanagementbeleid. Hierbij is aandacht voor de grote posities binnen de portefeuille van door de overheid gegarandeerde leningen aan de corporatie- en zorgsector.

Bij transacties met financiële tegenpartijen, zoals rente- en valutaswaps en geldmarkt-uitzettingen, ontstaat tegenpartijrisico. Dit risico wordt beperkt door middel van limieten en een normenkader, en door risicomitigerende overeenkomsten met financiële tegenpartijen op het gebied van netting en collateral.

Renterisico

Over 2011 is de duration van de marktwaarde van het eigen vermogen licht gestegen. De bank hanteert de maatstaf Earnings at Risk voor het korte renterisico. Dit is een simulatiemaatstaf waarbij het verwachte renteresultaat in de komende twaalf maanden bij verschillende rentescenario's wordt afgezet tegen de uitkomst van een basisscenario.

Liquiditeitsrisico

De liquiditeitspositie voor de lange termijn wordt beoordeeld aan de hand van de in 2008 ingevoerde norm voor de financieringsbehoefte op enig moment in de toekomst. De bank heeft in 2011 extra lange financiering aangetrokken om, binnen de gestelde overgangperiode tot en met 2013, aan deze norm te kunnen

voldoen. In het verslagjaar zijn aanvullende stress tests uitgevoerd om meer inzicht te krijgen in de mogelijke invloed van extreme situaties op de geld- en kapitaalmarkt op de bank. De resultaten geven aan dat de bank de verschillende stresstests goed kan doorstaan.

Solvabiliteit

De NWB Bank heeft in 2011 voldaan aan alle interne en door toezichthouders opgelegde kapitaalvereisten. De BIS-solvency ratio conform het Bazel II-toezichtregime bedroeg eind 2011 90,3% (2010: 99,9 %). De ratingdoelstelling is het handhaven van de hoogst mogelijke status, te weten de rating van de Nederlandse Staat. De ratingbureaus Moody's en S&P hebben de AAA-rating in hun jaarlijkse beoordeling bevestigd. De hoogst mogelijke rating was evenals in voorgaande jaren gebaseerd op de sterke vermogenspositie van de bank, de kwaliteit van de aandeelhouders en de betrouwbaarheid van de kredietnemers.

Tegelijkertijd met de bevestiging van de AAA-rating heeft S&P voor de bank een 'negative outlook' afgegeven, eenzelfde vooruitzicht als geldt voor de Nederlandse Staat. S&P merkt de NWB Bank, als publiekesectorbank, aan als een Government Related Entity (GRE) met een uitzonderlijk hoge waarschijnlijkheid van 'extraordinary government support', waardoor de rating van de bank verbonden is aan die van de Nederlandse Staat.

Bazel III

In verband met de overgang naar Bazel III, waarbij banken hun minimeisen op het terrein van solvabiliteit, leverage en liquiditeit moeten aanscherpen, heeft de NWB Bank op verzoek van DNB in 2011 een migratieplan opgesteld waarin, conform de tijdslijnen van het Bazels Comité (BCBS), een gefaseerd implementatietraject is opgenomen. In het verslagjaar is DNB ook gestart met een periodieke monitoring bij de banken van de voortgang in het kader van het migratieplan.

In het migratieplan van de NWB Bank is veel aandacht voor de zogeheten leverage ratio. Deze ratio geeft de verhouding weer tussen het eigen vermogen en het balanstotaal. Het Bazel III-akkoord stelt een minimum leverage ratio voor van 3%, een eis die vanaf 2018 van kracht wordt. Tegen de achtergrond van deze toezichtnorm heeft de directie, onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen, besloten tot aanpassing van het reserveringsbeleid met ingang van 2011.

De Europese Commissie heeft in 2011 stappen genomen om de eisen van het Bazel III-akkoord om te zetten naar EU-regelgeving via de voorgestelde CRD IV-richtlijn (Capital Requirements Directive IV). In deze CRD IV is vooralsnog geen minimumeis voor de leverage ratio opgenomen.

De Europese Bankenautoriteit (EBA) is gevraagd te onderzoeken in hoeverre een dergelijke norm geschikt is voor de verschillende bedrijfsmodellen die banken hanteren.

Medewerkers

In 2008 heeft de NWB Bank een koerswijziging ingezet van een hiërarchisch gestuurde naar een platte netwerkorganisatie. Daarmee is tevens de aandacht verplaatst van 'het kennis nemen' naar 'de kennis delen'. De aandacht is meer gericht op onderlinge samenwerking, informatie-uitwisseling, verantwoordelijkheidsbesef, risicobewustzijn en betrokkenheid bij het beleid en de strategische doelen van de bank. Met het inmiddels bijna twee jaar functionerende Management Team, waarin zowel de directie als alle disciplines van de bank zijn vertegenwoordigd, is vorm gegeven aan een deel van deze behoefte. Medewerkers van de bank hebben inzage in de notulen van deze MT-vergaderingen, die op het intranet van de bank worden geplaatst. Zo wordt binnen de NWB Bank open en transparante communicatie nagestreefd.

Begin 2011 hebben de medewerkers hun nieuwe werkplek in gebruik kunnen nemen, na een

interne verbouwing van het kantoorpand. De verandering van zowel de fysieke als de 'mentale' interne omgeving van de bank is aanleiding geweest een Risico-Inventarisatie & Evaluatie te laten uitvoeren door de arbodienst. Deze heeft uitgewezen dat pand en werkplekken prima ingericht zijn volgens de arbonormen.

Tevens is het afgelopen jaar een medewerkers-tevredenheidsonderzoek (MTO) gehouden. Hieruit komt een positief beeld naar voren als het gaat om de positieve energie die medewerkers in het werk ervaren. Op een aantal punten is nog verbetering mogelijk, zoals het aantal contactmogelijkheden in de organisatie en de mate van zelfstandigheid in het werk. Vanuit de organisatie zal hier in 2012 aandacht aan worden besteed.

Medewerkers hebben, naast vakinhoudelijke opleidingen, kunnen deelnemen aan in-house trainingen op het gebied van time management en projectmatig werken.

Het personeelsbestand telde eind 2011, inclusief directie, 43 medewerkers (38,7 fte). De bezetting bestaat uit 26 mannen en 17 vrouwen.

2011 was voor de NWB Bank een bijzonder jaar waarin door de gehele organisatie veel extra werk is geleverd. Te noemen vallen onder meer de accounting change van IFRS-EU naar NL GAAP, de uitbreiding van het EMTN-programma met de zogeheten 144A clause met toegang tot de Verenigde Staten, het creëren van een nieuwe afdeling Public Finance gericht op een betere dienstverlening aan onze kredietrelaties, het verder verbeteren en verstevigen van de geautomatiseerde systemen en processen en het verder uitbouwen en aanscherpen van het risicomanagement alsmede al datgene wat op de bank afkwam aan governance, compliance en nieuwe regelgeving. De directie is buitengewoon dankbaar voor het enthousiasme en de inzet waarmee alle medewerkers in 2011 hebben gewerkt.

Wim Kuijken,
deltacommissaris

‘Vroeger was een ramp nodig voor er geld kwam, nu is er geld om die te voorkomen.’

24



Wim Kuijken is deltagcommissaris, regeringscommissaris voor het Deltaprogramma, een unieke functie in de wereld. Ook het Deltaprogramma zelf is baanbrekend. Was tot nog toe veelal een ramp nodig om tot maatregelen te komen, nu investeert de overheid in het voorkomen ervan. Aan de deltagcommissaris de taak om alle betrokken overheden en instanties te doordringen van de urgentie, nu een ramp nog ver weg lijkt.

“Het Deltaprogramma vloeit voort uit de aanbevelingen van de commissie-Veerman. Een vervolg op het Deltaplan van na '53, maar in feite meer dan een plan: het leidt tot plannen. Op 1 januari jl. is de Deltawet in werking getreden, waarin ook de financiering via het Deltafonds en mijn functie zijn geregeld. Inzet: waterveiligheid en zoetwatervoorziening.”

“De commissie-Veerman keek naar de vraag ‘kun je in dit land blijven wonen?’ in extreme situaties, zoals een stijging van de zeespiegel met 1.30 meter. Het Deltaprogramma gaat uit van meer realistische scenario's van het CPB en het KNMI. We proberen de maatregelen zo flexibel mogelijk te maken, zodat we kunnen meebewegen met wat we meten.”

“De Afsluitdijk en de Deltawerken waren typische ‘harde’ oplossingen. Na de problemen met de hoge rivieren midden jaren '90 zijn ook andere, natuurlijke elementen in de planvorming betrokken, zoals Ruimte voor de Rivier. In het Deltaprogramma doen we beide. We houden of brengen de huidige bescherming op niveau en toetsen die elke 6 jaar. En we bereiden voor wat daarna moet gebeuren in verband met de stijging van de zeespiegel, en de toenemende extremen in rivieren en neerslag. We zoeken waar mogelijk oplossingen in de ruimtelijke inrichting: integratie van dijken in de stad, zoals in de boulevard van Scheveningen. Zandmotors voor de kust, waar de natuur het kan overnemen. En innovatieve technologie om, met sensoren, te meten wat er precies in een dijk gebeurt.”



‘Met het Deltaprogramma ontstaat weer een thuismarkt. Het beschermen van land en economie leidt tot meer binnenlandse bestedingen.’

25

“De innovatiekracht vanuit de topsector Water is ook economisch van groot belang. Met het Deltaprogramma ontstaat, naast prestigieuze projecten in het buitenland, ook weer een thuismarkt. Het beschermen van land en economie leidt tot meer binnenlandse bestedingen, beschermt de agrarische sector en creëert kansen voor innovatie. Vroeger was een ramp nodig voor er geld kwam, nu is geld gereserveerd om die te voorkomen.”

“Het vorige kabinet vormde de gedachte van het Deltafonds als bron van financiering van het Deltaprogramma. Het huidige kabinet heeft hiervoor € 1,25 miljard gereserveerd, inclusief beheer en onderhoud van de keringen van Rijkswaterstaat. Het grootste deel van dit geld is belegd door het werk dat we nu doen. Na 2020 komt er weer wat ruimte voor nieuwe dingen. We werken heel ver vooruit, met een focus op 2050, soms zelfs 2100. Werd de Maeslantkering nog neergezet voor 75 jaar, wij zitten met de hand aan de knop om adaptief om te gaan met de klimaatontwikkelingen.”

“Provincies, waterschappen en gemeenten zijn partners in het programma en hebben direct belang bij de wijze waarop projecten in elkaar haken. In Nijmegen wordt de Waal verbreed in het kader van

Ruimte voor de Rivier en de gemeente creëert op haar beurt een soort Île de la Cité. Veiligheid en ruimtelijke inrichting versterken elkaar. De waterschappen dragen de helft van de kosten van het op hoogte houden van de dijken en zijn óók echt financieel partner in het Deltaprogramma. Op het Deltacongres in november interviewde ik premier Rutte en die vatte het mooi samen: ‘Tegen alle afspraken in werkt bestuurlijk Nederland samen’. Ik ben een fan van deze aanpak. Partijen die er zelf verantwoordelijkheid in dragen en er ook belang bij hebben.”

“Bij vrijwel alle delta’s over de hele wereld –Mississippi of Mekong– zijn meerdere overheden betrokken. Overal worstelt men met de vraag: wie gaat hier nou over? Internationaal is er grote belangstelling voor dat we in Nederland zo ver vooruitkijken, dat we deze vorm van governance kiezen om een ramp te voorkomen in plaats van deze te moeten bestrijden. Maar in 2015 moeten de Deltabeslissingen die we het kabinet voorstellen nog wel door de politiek worden omarmd. Dat wordt nog best even spannend, omdat we nu eenmaal niet gewend zijn zulke ingrijpende beslissingen te nemen om een ramp te voorkomen in plaats van te bestrijden. Het vraagt nogal wat en we zullen daar nog hard aan moeten werken.”

Corporate Governance

Als bank van en voor de publieke sector heeft de NWB Bank in maatschappelijk opzicht een bijzondere verantwoordelijkheid. In termen van corporate governance betekent dit voor de bank soliditeit en transparantie in het ondernemingsbestuur met oog voor de belangen van alle stakeholders. Toepassing van de Nederlandse Corporate Governance Code en de Code Banken is onderdeel van de corporate governance van de NWB Bank. De Raad van Commissarissen en de directie zijn verantwoordelijk voor een goede corporate governancestructuur van de NWB Bank.

Nederlandse Corporate Governance Code

De Nederlandse Corporate Governance Code is in 2003 vastgesteld door de toenmalige Commissie Tabaksblat en is van toepassing op Nederlandse beursvennootschappen. De NWB Bank is geen beursvennootschap en daarom niet verplicht deze code toe te passen, maar kiest er op vrijwillige basis voor dit wel te doen met inachtneming van de specifieke kenmerken van de bank. Deze kenmerken zijn het gegeven dat de NWB Bank geen structuurvennootschap is, dat de aandelen uitsluitend in handen kunnen zijn van de Nederlandse Staat, waterschappen en andere publiekrechtelijke rechtspersonen en dat deze niet worden verhandeld op een gereguleerde markt. De principes of best practice-bepalingen die wegens het karakter van de bank niet van toepassing zijn, hebben betrekking op aandelen- en optieplannen, de one-tierbestuursstructuur, certificering van aandelen en institutionele beleggers. Voorts heeft de NWB Bank geen beleid vastgesteld voor bilaterale contacten met aandeelhouders, zoals één van de best practice-bepalingen dat wel voorschrijft. Omdat de NWB Bank

uitsluitend aandelen op naam kent, zijn de aandeelhouders bekend en wordt een register van aandeelhouders met namen, adressen, datum van verkrijging van de aandelen en het op ieder aandeel gestorte bedrag bijgehouden. In de praktijk onderhoudt de bank gedurende het jaar rechtstreeks (informeel) contact met vertegenwoordigers van haar aandeelhouders. De bank heeft ervoor gekozen het beleid op dit punt niet te formaliseren. Zo is ook besloten de best practice-bepalingen omtrent de informatieverstopping aan en de logistiek van de algemene vergadering van aandeelhouders niet te formaliseren. Tot slot gaat een aantal principes en best practice-bepalingen uit de Nederlandse Corporate Governance Code over transparantie en disclosure. Deze regels volgt de NWB Bank wel, maar de verankering in procedures is niet altijd volledig zichtbaar. Hetzelfde geldt voor een aantal principes en best practice-bepalingen die de externe accountant betreffen. Bij een actualisatie van de procedures en reglementen van de bank zullen de genoemde punten voor zover mogelijk worden meegenomen.

Code Banken

De financiële crisis die zich een aantal jaren geleden aandiende heeft een maatschappelijk debat op gang gebracht over de rol van het bankwezen. Duidelijk was dat het vertrouwen moest worden hersteld. Eén van de initiatieven daartoe van de Nederlandse bancaire sector is de Code Banken. De Code Banken, vastgesteld op 9 september 2009 en op 1 januari 2010 in werking getreden, bevat principes ten aanzien van de Raad van Commissarissen, directie, risicomanagement, audit en beloningsbeleid. Om toe te zien op de naleving van de code is de Monitoring Commissie Code Banken in het leven geroepen. De Monitoring Commissie heeft haar eerste integrale rapportage over de naleving van de Code Banken gepubliceerd in december 2011.

Ook de eerder gepubliceerde tussenrapportage implementatie beloningsprincipes van september 2011 maakt hiervan onderdeel uit. De Monitoring Commissie is in het algemeen van mening dat de banken over een breed front initiatieven hebben ontplooid om de Code te implementeren en dat ook in de verslaglegging over de naleving van de Code vooruitgang is geboekt. Desondanks benadrukt de Monitoring Commissie dat voortgang nodig blijft voor een verder herstel van vertrouwen in de bankensector.

In navolging van de oproep van de Monitoring Commissie tot volledige transparantie over de naleving van de Code Banken, heeft de NWB Bank een overzicht opgesteld van de wijze waarop de bank invulling geeft aan de principes uit de Code. Dit overzicht is als bijlage in dit jaarverslag opgenomen op pagina 114 en tevens op de website www.nwbbank.com geplaatst.

In de volgende paragrafen gaan wij nader in op een aantal aandachtsgebieden van de Code Banken, en doen wij verslag van de verankering van de hierin opgenomen principes. Hierbij is tevens vermeld of, en zo ja op welke wijze, in 2011 nog stappen zijn gezet ten opzichte van het jaar ervoor.

Comply-or-explain statement

De NWB Bank onderschrijft het belang van de Code Banken volledig en zal deze geheel naleven. De bank plaatst één kanttekening bij de naleving van principe 6.4.3 van de Code Banken, die betrekking heeft op de prestatiecriteria voor variabele beloning van medewerkers. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de paragraaf Beloningsbeleid op pagina 29.

Klantbelang centraal

De NWB Bank speelt een belangrijke rol in de financiële dienstverlening en kan die rol optimaal vervullen als de samenleving, en de klant in het bijzonder, vertrouwen heeft in de organisatie en de integriteit waarmee de bank opereert. Integriteit, betrouwbaarheid en maatschappelijke

verantwoordelijkheid zijn dan ook de kernwaarden van de NWB Bank. Wij verwachten van medewerkers dat zij deze kernwaarden uitdragen bij de uitoefening van hun functie.

In mei 2011 heeft de NWB Bank een aparte afdeling Public Finance opgericht. Met de oprichting van deze afdeling hebben accountmanagement voor kredietrelaties en productontwikkeling hoge prioriteit gekregen en heeft de bank haar profilering en dienstverlening versterkt. Centraal bij het intensiveren van het relatiebeheer staat het overbruggen van het kennisverschil tussen publieke sector en financiële wereld. Het streven is om dit zoveel mogelijk op individueel klantniveau te doen, maar ook het organiseren van (educatieve) relatiedagen en actieve participatie (als spreker) op seminars zijn mogelijkheden om de financiële expertise en kennis van de sectoren die de bank heeft voor het voetlicht te brengen.

Het productgoedkeuringsproces van de NWB Bank is in 2010 aangescherpt op basis van de Code Banken. In dit proces worden bij de invoering van nieuwe producten, het betreden van nieuwe markten of het aanbieden van nieuwe diensten de afdelingen treasury, public finance, risk management, juridische zaken, administratie & verslaglegging en ICT betrokken. Zodra het risicoprofiel of de strategie van de bank wezenlijk wordt beïnvloed, is goedkeuring vereist van de Raad van Commissarissen. De Interne Accountantsdienst (IAD) heeft in 2011 onderzoek gedaan naar de werking en effectiviteit van het proces.

Risicomanagement

Begin 2011 is het project 'verbetering managementinformatievoorziening' gestart met de inrichting van een data warehouse. Hiermee wordt een kwaliteitsslag gemaakt op het gebied van dataverzameling en robuuste managementinformatie en -rapportages.

De risicobereidheid (risk appetite) van de bank wordt jaarlijks geëvalueerd of, zo nodig, vaker in verband met belangrijke ontwikkelingen. De beschrijving van de risk appetite is toegespitst op de strategie van de bank, haar doelstellingen en de wijze waarop deze door de organisatie gerealiseerd kunnen worden. Door de risk appetite zowel per categorie als overkoepelend vast te stellen, en ook over deze risico's te rapporteren, kan de dagelijkse besluitvorming steeds binnen de gestelde kaders plaatsvinden. De risk appetite wordt tenminste jaarlijks ter goedkeuring aan de Raad van Commissarissen voorgelegd. Ook tussentijdse materiële wijzigingen van de risicobereidheid legt de directie ter goedkeuring aan de Raad van Commissarissen voor.

In 2011 heeft de NWB Bank stressscenario's doorgerekend. De bank ziet stresstesten en scenarioanalyses als belangrijke instrumenten voor de beoordeling van extreme situaties. Ze stellen de bank in staat de consequenties in kaart te brengen indien zich uitzonderlijke omstandigheden voordoen. Aan de hand daarvan kan een plan worden opgesteld voor het waarborgen van de liquiditeit en solvabiliteit van de bank. De Raad van Commissarissen wordt geïnformeerd over uitgevoerde stresstests.

Permanente educatie

De NWB Bank acht permanente educatie van leden van de directie en de Raad van Commissarissen van groot belang en heeft hiervoor in 2011 een programma opgezet.

De directie heeft diverse (internationale) colleges, bijeenkomsten en seminars gevolgd op onder meer het gebied van risicomanagement, behavioral finance, governance, financiële markten, accounting en toezicht bij gerenommeerde instituten. Voor directie en Raad van Commissarissen zijn aansluitend aan vergaderingen van de Raad van Commissarissen presentaties gehouden door externe partijen over onderwerpen als Basel III en waarderingsgrondslagen. Naast de presentaties voor het collectief faciliteert de bank het volgen van externe cursussen voor individuele commissarissen, afhankelijk van deskundigheid en ervaring van de commissaris. De effectiviteit van de permanente educatie voor zowel directie als commissarissen wordt jaarlijks geëvalueerd.

Nieuwe commissarissen en directieleden volgen na hun aanstelling een introductieprogramma, waarbij in ieder geval aandacht wordt besteed aan algemene financiële, sociale en juridische zaken, financiële verslaggeving, de specifieke aspecten van de NWB Bank en haar ondernemingsactiviteiten en de verantwoordelijkheden van een commissaris of directeur.

De principes van de moreel-ethische verklaring zijn vertaald naar de interne gedragscode van de bank, die geldt voor alle medewerkers.

Moreel-ethische verklaring

De directieleden van de NWB Bank hebben de volgende moreel-ethische verklaring ondertekend:

“Ik verklaar dat ik mijn functie als bankier integer en zorgvuldig zal uitoefenen. Ik zal een zorgvuldige afweging maken tussen alle belangen die bij de bank betrokken zijn, te weten die van de klanten, de financiers, de aandeelhouders, de werknemers en de samenleving waarin de bank opereert. Ik stel in die afweging het belang van de klant centraal en zal de klant zo goed mogelijk inlichten. Ik zal mij gedragen naar de wetten, de reglementen en de gedragscodes die op mij als bankier van toepassing zijn. Ik zal geheim houden wat mij is toevertrouwd. Ik maak geen misbruik van mijn bancaire kennis. Ik zal mij open en toetsbaar opstellen en ik ken mijn verantwoordelijkheid voor de samenleving. Ik zal mij inspannen om het vertrouwen in het bankwezen te behouden en te bevorderen. Ik zal zo het beroep van bankier in ere houden.”

Beloningsbeleid

Het beloningsbeleid van de directie voldoet aan de Code Banken. Het beloningsbeleid van de medewerkers past eveneens ruimschoots binnen de principes van de Code. De variabele beloning van medewerkers bestaat uit een winstdelingsregeling van maximaal 7,5% en een prestatieregeling van maximaal 7% van het vaste jaarsalaris. Volgens de prestatieregeling vindt vaststelling van het percentage tussen 0% en 7% plaats op basis van de in een jaar geleverde bijzondere prestaties. Daarbij weegt het al dan niet behalen van de jaarlijks vooraf vastgestelde individuele doelen mee. De bank hecht in belangrijke mate aan niet-financiële prestaties. De bank heeft ervoor gekozen deels af te wijken van principe 6.4.3 van de Code Banken dat vooraf vastgestelde en beoordeelbare prestatiecriteria voorschrijft, omdat zij ook niet-vooraf vastgestelde maar wel geleverde bijzondere prestaties in haar beoordeling mee wil kunnen nemen.

Overige corporate governance onderwerpen

Aandeelhouders

Uitsluitend de Staat der Nederlanden en andere publiekrechtelijke rechtspersonen kunnen aandeelhouder van de NWB Bank zijn. 81% van de aandelen in het kapitaal van de bank is in

handen van waterschappen, 17% van de Staat en 2% van provincies.

Omdat de NWB Bank uitsluitend aandelen op naam kent, houdt zij een register bij van de aandeelhouders met namen, adressen, datum van verkrijging van de aandelen en het op ieder aandeel gestorte bedrag. De lijst met aandeelhouders per 1 januari 2012 is opgenomen op pagina 113 van dit jaarverslag.

Raad van Commissarissen

Algemeen

De Raad van Commissarissen heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in de vennootschap en de met haar verbonden onderneming, en staat de directie met raad terzijde. De Raad van Commissarissen richt zich bij het vervullen van zijn taak naar het belang van de NWB Bank en maakt daarbij een evenwichtige afweging van de belangen van de bij de bank betrokkenen zoals haar klanten, financiers, aandeelhouders en medewerkers. De Raad van Commissarissen betreft daarbij ook de voor de onderneming relevante maatschappelijke aspecten van ondernemen. Risk management heeft een prominente rol gekregen op de agenda van de Raad.

De Raad van Commissarissen heeft een reglement over zijn werkwijze en samenstelling. Het reglement is in overeenstemming met de Nederlandse Corporate Governance Code en de Code Banken en is op de website www.nwbbank.com geplaatst.

Profiel

Om ervoor te zorgen dat de Raad van Commissarissen van de NWB Bank te allen tijde naar behoren is samengesteld, wordt bij de benoeming rekening gehouden met de aard van de onderneming, haar activiteiten en de gewenste deskundigheid en achtergrond van de commissarissen. Commissarissen moeten oog hebben voor (internationale) sociale, economische, politieke en overige ontwikkelingen, relevant voor de NWB Bank, en in staat zijn deze te beoordelen. Daarnaast moeten commissarissen in staat zijn (of, in geval van een herbenoeming, bewezen hebben in staat te zijn) in collegiaal verband te functioneren als leden van de Raad en geen pleitbezorger zijn voor bij de NWB Bank betrokken individuele personen, groepen van personen of partijen.

Er is een algemene profielschets opgesteld, met als doel een richtlijn te bieden voor de samenstelling van de Raad van Commissarissen en de benoeming van zijn leden. Er wordt gestreefd naar diversiteit in de samenstelling. De profielschets is in lijn met de eisen uit de Nederlandse Corporate Governance Code en de Code Banken en is op de website www.nwbbank.com geplaatst onder het hoofdstuk Corporate Governance. Daarnaast wordt voor elke vacature in de Raad van Commissarissen een individuele profielschets opgesteld, passend binnen het algemene profiel, voor de dan beoogde nieuwe commissaris.

Benoeming

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders benoemt de commissarissen uit een bindende voordracht. Zij stelt tevens het aantal

commissarissen vast dat volgens de statuten ten minste zeven en maximaal elf bedraagt. In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders d.d. 28 april 2011 hebben de aandeelhouders het aantal commissarissen uitgebreid van zeven naar acht ter vergroting van de aanwezige financiële deskundigheid in de Raad van Commissarissen. De zittingsperiode bedraagt vier jaar, met een maximum van drie periodes. Een commissaris die de leeftijd van 70 jaar heeft bereikt, is niet herbenoembaar en treedt af in de eerste Algemene Vergadering van Aandeelhouders na het verstrijken van vier jaren sinds zijn laatste benoeming.

Nevenfuncties/tegenstrijdige belangen

De commissarissen hebben al hun nevenfuncties bekendgemaakt bij de NWB Bank. Voor zover relevant voor de vervulling van hun taak, zijn deze vermeld op pagina 8 van dit jaarverslag. Tegenstrijdige belangen hebben zich in het verslagjaar opnieuw niet voorgedaan.

Audit- en Risicocommissie en Remuneratie- en Benoemingscommissie

De Raad van Commissarissen heeft een Audit- en Risicocommissie en een Remuneratie- en Benoemingscommissie. De reglementen zijn op de website van de bank geplaatst.

Secretaris

De secretaris van de NWB Bank ondersteunt de Raad van Commissarissen. De secretaris ressorteert onder de voorzitter van de directie en rapporteert zowel aan de directie als aan de Raad van Commissarissen.

Remuneratie

De remuneratie van de commissarissen wordt door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders vastgesteld en is niet afhankelijk van de resultaten van de bank. Voor nadere gegevens verwijzen wij naar het Remuneratierapport op pagina 53 en de jaarrekening op pagina 76 van dit jaarverslag.

Effectenbezit

Statutair kunnen aandelen van de NWB Bank zich uitsluitend bevinden in handen van publiekrechtelijke rechtspersonen. Op basis van de insiderregeling van de NWB Bank is het commissarissen, directieleden en medewerkers van de bank verboden privébeleggingstransacties te verrichten in effecten van de bank. De NWB Bank kent geen aandelen- en optieregelingen.

Directie

Benoeming en samenstelling

Het bestuur van de NWB Bank is in handen van een directie die op grond van de Wet op het financieel toezicht uit ten minste twee leden bestaat. Benoeming van de directeuren vindt plaats voor een periode van vier jaar op voordracht van de Raad van Commissarissen, door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. In de Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 24 november 2011 is de directie uitgebreid van twee naar drie leden per 1 januari 2012 vanwege de toenemende eisen die aan de bank worden gesteld op het gebied van governance en regelgeving alsmede een intensivering van de dienstverlening aan de klanten. De verschillende verantwoordelijkheden van de directieleden zijn vermeld op pagina 6 van dit jaarverslag.

Reglement

Voor de werkwijze van de directie is een reglement opgesteld dat op de website www.nwbbank.com is geplaatst. Het reglement is in overeenstemming met de beide codes.

Tegenstrijdige belangen

In het geval van nevenfuncties of bij transacties kunnen tegenstrijdige belangen ontstaan. Belangrijke nevenfuncties en commissariaten van directieleden worden ter goedkeuring aan de Raad van Commissarissen voorgelegd. In het verslagjaar hebben zich, net als in voorgaande

jaren, geen transacties voorgedaan waarbij sprake kon zijn van tegenstrijdige belangen.

Beloningsbeleid

Begin 2011 heeft de NWB Bank een actuele weergave van haar beloningsbeleid opgesteld en gepubliceerd op haar website. Aanleiding hiervoor waren het op 14 december 2010 gepubliceerde Besluit beheerst beloningsbeleid Wft, dat op 1 januari 2011 in werking is getreden, en de daarop gebaseerde Regeling beheerst beloningsbeleid Wft 2011 van DNB. Het beloningsbeleid voor directie én medewerkers is in overeenstemming met de uitgangspunten van de Corporate Governance Code, de Code Banken en zoveel mogelijk in overeenstemming met de Regeling beheerst beloningsbeleid Wft 2011. Het beloningsbeleid is goedgekeurd door de Raad van Commissarissen en wordt tweejaarlijks geëvalueerd met de Remuneratie- en Benoemingscommissie. Een nadere toelichting op het Beloningsbeleid is opgenomen in het Remuneratierapport op pagina 48 van dit jaarverslag.

Audit

De interne auditfunctie (Interne Accountants-dienst of 'IAD') opereert binnen de bank onafhankelijk. De IAD controleert en toetst zorgvuldig, deskundig en objectief de beheersing van de risico's die samenhangen met de (bedrijfs) activiteiten van de bank. Daarnaast adviseert de IAD over de toereikendheid van de organisatie-inrichting en risicobeheersing.

Het hoofd van de IAD rapporteert aan de voorzitter van de directie en heeft tevens een rapportagelijn naar de voorzitter van de Audit- en Risicocommissie. Het hoofd woont, evenals de externe accountant, de vergaderingen van de Audit- en Risicocommissie bij. Jaarlijks vindt overleg plaats met de interne en externe accountant en de prudentieel toezichthouder (DNB). Tijdens dit overleg vindt uitwisseling plaats van inzichten op het gebied van het risicoprofiel van de bank, de planning van activiteiten en de accountantscontrole. De afdeling Risk

Management van de NWB Bank is hierbij ook vertegenwoordigd. Daarnaast neemt de IAD ook deel aan het tripartiete overleg tussen directie, toezichthouder (DNB) en externe accountant.

Compliance

De compliancefunctie is gericht op het bevorderen van en (doen) toezien op de naleving van externe wet- en regelgeving, alsmede op interne procedures en gedragsregels die relevant zijn voor de integriteit en de daarmee samenhangende reputatie van de organisatie. De compliancefunctie binnen de NWB Bank is belegd bij de afdeling Juridische Zaken en ziet toe op het primaire proces van de bank, te weten het verstrekken van financieringen binnen de overheidssector. De reikwijdte van het complianceterrein is ingekaderd in vijf thema's:

1. risico's gerelateerd aan de insiderregeling.
Hieronder vallen risico's ten aanzien van het privé handelen met voorkennis;
2. overige risico's gerelateerd aan het gedrag van personen. Hieronder vallen risico's ten aanzien van het zakelijk handelen met voorkennis, het niet naleven van de gedragscode en klachten van klokkenluiders;
3. cliëntgerelateerde risico's, zoals risico's ten aanzien van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) en 'customer due diligence' ('ken uw cliënt');
4. risico's gerelateerd aan financiële dienstverleningsactiviteiten, zoals risico's ten aanzien van verkoopgedrag, transparantie van productaanbiedingen, belangen en bescherming van cliënten en databescherming/privacy;
5. risico's gerelateerd aan het gedrag van de organisatie, zoals risico's ten aanzien van kartelvorming, goedkeuring van nieuwe producten en bedrijfstakstandaarden of gedragscodes.

Als onderdeel van het jaarlijkse auditplan verricht de IAD compliance audits. Daarbij wordt vastgesteld of de bank voldoet aan de relevante wet- en regelgeving alsmede aan de door haar zelf opgestelde regels en normen. Daarnaast wordt tijdens deze onderzoeken nagegaan of de beschreven maatregelen effectief zijn en ook op de juiste wijze worden toegepast in de organisatie.

Externe accountant

De externe accountant krijgt vanuit de organisatie geen adviesopdrachten die niet op de controle van de jaarrekening betrekking hebben. Alleen om zwaarwegende redenen van bedrijfsbelang kan hiervan worden afgeweken. Aan de Audit- en Risicocommissie wordt hiervan melding gemaakt.

Klokkenluidersregeling

De directie heeft een Klokkenluidersregeling ingevoerd die door de Raad van Commissarissen is goedgekeurd. De regeling verschaft medewerkers de mogelijkheid om zonder gevaar voor hun rechtspositie vermeende onregelmatigheden bij de NWB Bank van algemene, operationele of financiële aard desgewenst anoniem te melden. De Klokkenluidersregeling is op de website www.nwbbank.com geplaatst.

Overige ontwikkelingen

De ontwikkelingen op het gebied van corporate governance volgen elkaar in hoog tempo op. Veelal houden de ontwikkelingen verband met de financiële crisis en de wens om omstandigheden die hiertoe hebben geleid in de toekomst te voorkomen. Zo is naast het Besluit beheerst beloningsbeleid Wft op 1 januari 2011 ook de Beleidsregel deskundigheid 2011 van DNB en AFM in werking getreden. Op 1 juli 2012 zal tevens

de 'Wet tot wijziging van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de Wft in verband met de bevoegdheid tot aanpassing en terugvordering van bonussen en winstdelingen van bestuurders en dagelijkse beleidsbepalers' in werking treden. Per dezelfde datum zal ook de Beleidsregel deskundigheid 2011 gelden voor leden van de raad van commissarissen en zal de term deskundigheid worden vervangen door geschiktheid. Daarnaast treedt per 1 juli 2012 in werking de Wet tot wijziging van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in verband met de aanpassing van regels over bestuur en toezicht in naamloze en besloten vennootschappen. Onderdeel van dit wetsvoorstel is de beperking van het aantal commissariaten, die een rol speelt bij (her)benoeming van commissarissen. Tevens verplicht de wet grote NV's en BV's te streven naar ten minste 30% vrouwen in bestuur en raad van commissarissen.

Vanzelfsprekend volgt de NWB Bank de nationale en internationale ontwikkelingen op de voet, toetst waar nodig haar beleid en zorgt dat zij voldoet aan wet- en regelgeving.

Verantwoordelijkheidsverklaring

De directie verklaart dat, voor zover haar bekend, de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de activa, de passiva, de financiële positie en de winst van de bank. Daarnaast verklaart de directie dat, voor zover haar bekend, het jaarverslag een getrouw beeld geeft van de bank omtrent de toestand op de balansdatum, de gang van zaken gedurende het boekjaar waarvan de gegevens in de jaarrekening zijn opgenomen en dat in het jaarverslag de wezenlijke risico's zijn beschreven waarmee de bank wordt geconfronteerd. Tevens is de directie van mening dat in het verslagjaar de interne risicobeheersings- en controlesystemen naar behoren hebben gewerkt. Deze geven een

redelijke mate van zekerheid dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat.

Den Haag, 8 maart 2012

Directie

R.A. Walkier

L.M.T. van Velden

F.J. van der Vliet

Jan-Hendrik Dronkers,
directeur-generaal Rijkswaterstaat

‘Blue deals op onze thuismarkt, die het bedrijfsleven in het buitenland op grotere schaal kan toepassen.’

34



Jan-Hendrik Dronkers pleitte tijdens het Deltacongres in november 2011 voor het sluiten van ‘Blue Deals’. Een verwijzing naar de ‘Green Deals’ van het Kabinet, om duurzame initiatieven van bedrijven en burgers te stimuleren met een vergoeding. Behoud van de veiligheid van ons land is volgens hem voldoende vergoeding om ‘Blue Deals’ tussen de waterbeheerders en andere bij het Deltaprogramma betrokken partijen aantrekkelijk genoeg te maken.

“Rijkswaterstaat is één van de grote opdrachtgevers op het gebied van waterbeheer en waterbouwkundige werken. Noblesse oblige, ook als het gaat om vernieuwing van het opdrachtgeverschap, moeten wij voorop durven lopen. Vroeger zorgden we voor het ontwerp en gaven het bedrijfsleven opdracht te maken wat wij hadden bedacht. Onze huidige rol is te inventariseren wat er politiek-maatschappelijk moet gebeuren, en de opdracht zo uit te schrijven dat het bedrijfsleven met maximale creativiteit aan de slag kan om dat te realiseren. Dat gaat verder dan ‘design

and construct’, denk dus ook aan onderhoud en misschien zelfs een stuk financiering. We werken met allerlei typen contracten, afhankelijk van de maatschappelijke opgave kiezen we het bijpassend menu.”

“We hebben, en dat komt in het Deltaprogramma prachtig tot uiting, de traditionele eenvormige werkwijze omgeruild voor een pluriforme waarbij overheid en markt elkaar uitdagen. We zijn deskundig opdrachtgever maar dat betekent niet dat we alle oplossingen zelf paraat hebben. We moeten daarvoor externe bronnen aanboren. Dat doen we bij het bedrijfsleven, in de kennissector en natuurlijk ook in het buitenland. We hebben contacten in Duitsland, Engeland, China. We halen know-how van over de hele wereld om hier toe te passen. Zo blijven we als land competitief in het werkveld.”

“Belangrijk is dat we op onze thuismarkt dingen doen die in de kijker lopen. Zoals de ‘Building with Nature’-benadering met de zandmotor voor de kust van Zuid-Holland: dat is een relatief kleinschalig project van landwinning maar het is wél vernieuwend. Het is belangrijk dat we hier dingen laten zien die het bedrijfsleven in



‘Wat mij betreft wordt Nederland,
op het gebied van waterbeheer,
het Madurodam van de wereld.’

35

het buitenland op grotere schaal kan toepassen. Het gaat om hoogwaardige kennis die heel goed in het buitenland kan worden vermarkt. Zo snijdt het mes aan twee kanten. De overheid laat innovatieve dingen zien, waarbij de kennisinstellingen een prominente rol spelen en het bedrijfsleven kan deze innovaties op grote schaal vermarkten. Dat is de aanpak van de Topsector Water: een win-win situatie voor de betrokken partijen op alle drie de hoekpunten.”

“Dat is ook het kenmerk van de ‘Blue Deals’ waarvoor ik heb gepleit. Die kunnen over van alles gaan: het zoutgehalte van het water bij Gouda, het waterpeil van het IJsselmeer, de normering van de waterveiligheid. Er zijn tal van mogelijkheden om onderling afspraken te maken, niet alleen tussen de waterbeheerders maar ook met andere partijen die hierbij een rol spelen. Een directe vergoeding is in dit geval niet nodig. Het ultieme doel, de veiligheid van ons land, is de best denkbare vergoeding.”

“We besteden een vast, klein deel van ons inkoopbudget aan innovatieve oplossingen. De extremen in het klimaat nemen toe en in het bestaande systeem zijn de knoppen waaraan we kunnen draaien niet toereikend. Dat vraagt om nieuwe oplossingen, zoals we al kennen van bijvoorbeeld Ruimte voor de

Rivier: slim ruimtegebruik. Via het Deltaprogramma kunnen we daarmee verdere stappen maken. Zo wordt gekeken naar het gebruik van het IJsselmeer als een soort zoetwaterberging, maar ook naar alternatieve manieren daarvoor. De afvoer van overtollig water is ook zo’n thema. Misschien is het beter om dat in de toekomst vooral via de Waal te doen. Het doel is helder: kiezen voor dié oplossingen die leiden tot een robuuster systeem.”

“Vroeger was het water onze vijand, die we buiten moesten houden. We hebben toen de slag gemaakt dat je ook kunt meebewegen met de natuur. En inmiddels zien we dat je objecten ook meer functies kunt toekennen, bijvoorbeeld zoet en zout water scheiden in een dijk en daar energie uit halen. Maar soms grijpen we ook terug op oude concepten, zoals terpen. Als een stuk land eens in de tien jaar onderloopt is dat vervelend, maar zolang de boerderij hoog en droog staat is het geen ramp. Zo proberen we ons arsenaal van oplossingsrichtingen steeds verder te verbreden. Wat mij betreft wordt Nederland hiermee, op het gebied van waterbeheer, het Madurodam van de wereld. Met in het klein wat elders groot kan worden toegepast. Zo creëren we de veiligste delta ter wereld, en het is ook erg goed voor de BV Nederland.”

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

De NWB Bank verstrekt kredieten aan instellingen in de publieke sector die het algemeen maatschappelijk belang dienen. Veel van de instellingen die door de NWB Bank worden gefinancierd leveren, door de aard van hun werkzaamheden en hun missie, een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van de samenleving en het niveau van zorg en algemeen welzijn. Bij kredietnemers van de NWB Bank speelt duurzaamheid een toenemende rol. Zo stimuleren de gezamenlijke overheden onder leiding van het ministerie van Infrastructuur en Milieu de markt voor duurzame producten, door criteria te stellen voor duurzaam inkopen.

MVO betekent voor de NWB Bank het combineren van haar doelstellingen als publieke sectorbank met een actieve houding om positieve effecten teweeg te brengen op sociaal, milieu en economisch gebied. Daarover wil de bank ook verantwoording afleggen en de dialoog aangaan met belanghebbenden. De NWB Bank onderneemt vanuit de kernwaarden maatschappelijke verantwoordelijkheid, een sterke financiële positie en een efficiënte bedrijfsvoering. Het uitgangspunt van de NWB Bank is om leningen te verstrekken aan instellingen of activiteiten in overeenstemming met haar MVO beleid. De MVO-ambities van de NWB Bank komen naar voren in haar kerntaken, bedrijfsvoering, HRM en maatschappelijke betrokkenheid. De directie is verantwoordelijk voor het vraagstuk van MVO, daarbij ondersteund door de afdelingen en een MVO-werkgroep. In de werkgroep worden MVO-onderwerpen, afkomstig van binnen of buiten de organisatie, besproken en wordt meegedacht over de invulling van het MVO-beleid.

In 2009 heeft de NWB Bank een eerste stap gezet op het gebied van MVO door haar ambities op dit gebied meer te expliciteren en te verhogen. Dit heeft bijvoorbeeld geleid tot de introductie van

initiatieven op het gebied van duurzaam inkopen en het waar mogelijk compenseren van CO₂-uitstoot, en een niveau C op basis van het Global Reporting Initiative (GRI). In 2011 rapporteert NWB Bank op het door haar gewenste GRI level B+ (2010: level B+). Daarnaast heeft de bank ook in 2011 weer deelgenomen aan de Transparantiebenchmark van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Op deze Transparantiebenchmark komt de NWB Bank met haar score op plaats 80 (2010: 43) in de groep van ruim 469 deelnemers. Binnen de sector 'banken en verzekeraars' bezet de NWB Bank de veertiende plaats (2010: 8). De achtergronden van deze scores worden onderzocht.

Een interne discussie over de relevante MVO-prestatie-indicatoren heeft meer inzicht gegeven in de mogelijkheden en ambities. De NWB Bank heeft de taken en verantwoordelijkheden vastgelegd in het MVO-beleid. In 2011 is binnen de MVO-werkgroep voor wat betreft het inkoopbeleid discussie gevoerd over de beoordeling van leveranciers op het gebied van maatschappelijke verantwoordelijkheid (bijv. het schoonmaakbedrijf). Vanuit maatschappelijke betrokkenheid streeft de NWB Bank ernaar gebruik te maken van organisaties die zich inzetten voor minderheden. In 2011 heeft de NWB Bank voor het eerst deelgenomen aan een project met als doel 'budget coaching' voor vmbo-scholieren. En ook in 2012 zal aan dit project worden deelgenomen.

Strategie en ambities

In de komende periode wil de bank verdere stappen zetten door het MVO-beleid in het algemeen en het inkoopbeleid in het bijzonder te expliciteren en te verdiepen, en milieu- en sociale indicatoren specifiek te gaan monitoren en sturen. Voor wat betreft MVO in haar kerntaken wil de NWB Bank nog een aantal belangrijke stappen zetten. Zo onderzoekt de

NWB Bank de mogelijkheden van financiering van groene projecten en het opbouwen van een portefeuille met groene leningen. In de werkgroep zal de definitie van groene leningen nog verder worden uitgewerkt. Vooral voor dergelijke leningen is het van belang uitgebreider vast te leggen waarvoor de geldleningnemer de geïnvesteerde middelen gebruikt.

De NWB Bank rapporteert ook in 2011 op een B+ niveau. Het is de ambitie om op dit niveau te blijven rapporteren en de monitoring van, en sturing op, de bijbehorende prestatie-indicatoren verder te optimaliseren. Vanuit maatschappelijke betrokkenheid heeft de NWB Bank de ambitie meer gebruik te gaan maken van organisaties die zich inzetten voor minderheden.

Managementbenadering

De NWB Bank wil op een transparante wijze over haar activiteiten rapporteren. De rapportage over MVO vindt plaats aan de hand van de richtlijnen van het GRI. De NWB Bank heeft haar keuze van de GRI prestatie-indicatoren op het gebied van duurzaamheid afgestemd op de relatief kleine kantoororganisatie én op haar rol als dienstverlener in de publieke en financiële sector. Het merendeel van de indicatoren komt dan ook uit de categorieën 'sociaal' en 'economisch/financieel' en is daarmee voor de bank als financiële dienstverlener relevant. Binnen de MVO-werkgroep is een selectie gemaakt (en bediscussieerd) van materiële onderwerpen voor de NWB Bank, mede vanuit het perspectief van de stakeholders. Door het Management Team inclusief directie wordt uiteindelijk de keuze voor eventueel aanvullende prestatie-indicatoren gemaakt.

De sociale indicatoren zijn gericht op transparantie ten aanzien van het personeelsbestand en de prestaties op het gebied van ziekteverzuim, opleiding en ontwikkeling. Dit zijn specifieke aandachtgebieden van het HRM-beleid. De economische indicatoren voor de NWB Bank zijn voornamelijk sectorspecifieke indicatoren

uit het 'financial services supplement' van GRI. De prestaties ten aanzien van de economische indicatoren worden in de jaarrekening en in het directieverslag toegelicht. Met een kleine kantoororganisatie is slechts een beperkt aantal van de milieu-indicatoren relevant.

In de categorie maatschappelijke verantwoordelijkheid is het vergroten van de inbreng bij discussies in de publieke en financiële sector over relevant publiek beleid een belangrijk aandachtspunt voor de NWB Bank. Daarnaast is het NWB Fonds een belangrijke pijler van het maatschappelijk beleid. Mede naar aanleiding van de 'Code Banken' heeft de categorie productverantwoordelijkheid meer aandacht gekregen. Deze categorie is al in 2010 opgenomen met twee specifieke GRI prestatie-indicatoren die betrekking hebben op productinformatie en de privacy van cliënten. In het MVO-verslag komt een aantal relevante onderwerpen zoals governance, compliance, beloningsbeleid, HR-beleid en risicomanagement niet (volledig) aan bod, omdat deze onderwerpen elders in dit jaarverslag naar voren komen. De genoemde prestatie-indicatoren worden in de GRI-tabel op de website www.nwbbank.com uitgebreider toegelicht. Op de MVO-verslaggevingsgrondslagen volgt later in dit hoofdstuk een toelichting.

Duurzaamheid in de kerntaken

De NWB Bank ziet de kredietverlening aan instellingen in de publieke sector en de eigen financiering op de internationale kapitaalmarkt als haar voornaamste kerntaken. Als onderdeel van het integreren van duurzaamheidsaspecten in de kredietbeoordeling is een eerste stap gezet door voor de top-10-corporaties die klant zijn bij de NWB Bank, te inventariseren in welke mate wordt gerapporteerd over duurzaamheidsaspecten. De uitkomsten van deze inventarisatie zijn besproken in een centraal risico-overleg (ALCO) binnen de NWB Bank. Een belangrijke vervolgstap is dat deze inventarisatie ook zal worden uitgevoerd voor de grootste klanten van de NWB Bank binnen de zorgsector.

Duurzaamheid wordt echter nog niet structureel meegenomen in de kredietverlening. Het is de ambitie om binnen de kredietportefeuille de duurzaamheidimpact van door de NWB Bank gefinancierde instellingen verder te inventariseren en te monitoren, onder meer door het vastleggen van het doel van de financiering. De beoordeling van MVO-aspecten kunnen bijdragen aan een laag risicoprofiel. In 2011 zijn uitsluitingscriteria opgenomen in het MVO-beleid (zie: dilemma's). Met onder andere klantgerichte producten (bijvoorbeeld basisrenteleningen) en voldoende beschikbaarheid van middelen heeft de NWB Bank ingespeeld op de veranderende behoeften van haar klanten. De NWB Bank heeft de dialoog met kredietnemers in 2011 voortgezet, bijvoorbeeld in klantgesprekken en tijdens bijeenkomsten. Er is daarnaast van de zijde van duurzame institutionele beleggers belangstelling voor de eigen financiering van de NWB Bank. Deze beleggers zetten researchbureaus op het gebied van duurzaamheid in met questionnaires ter beoordeling van het MVO-beleid en de transparantie van de bank.

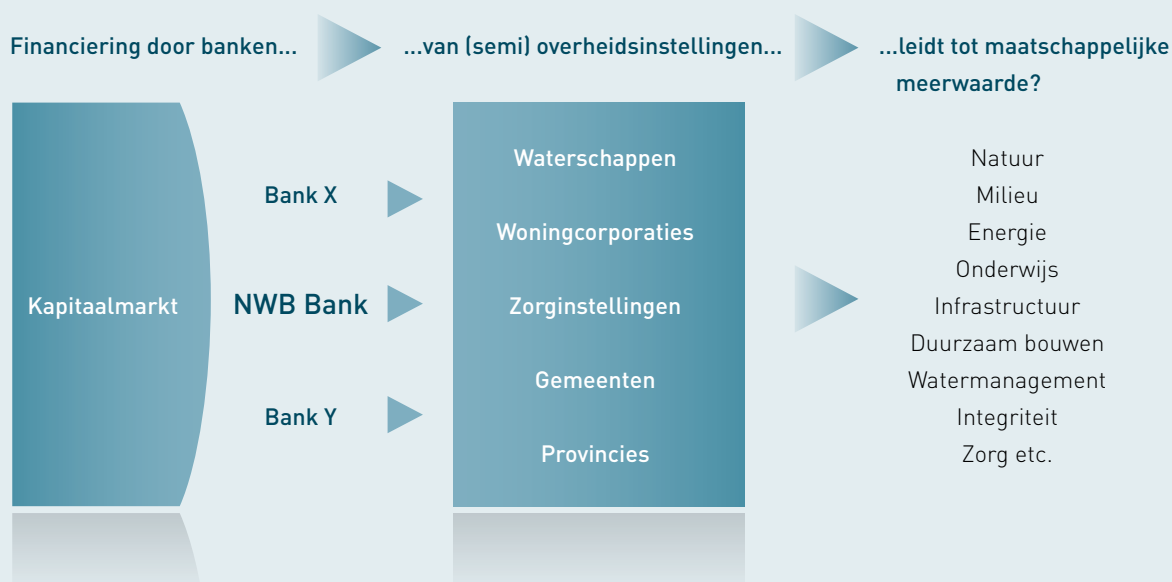
Ketenverantwoordelijkheid

Ketenverantwoordelijkheid vormt een uitgangspunt voor de duurzaamheidsambities van de NWB Bank. Bij de kredietverlening aan (semi-)overheidsinstellingen zal de duurzaamheidimpact verder worden geïnventariseerd. In klantgesprekken komen

ook productverantwoordelijkheid en transparantie van het product aan de orde, zoals bijvoorbeeld een bijsluiting bij een specifiek leningproduct. Ten aanzien van de eigen financiering die de NWB Bank op de internationale kapitaalmarkt verwerft, worden de mogelijkheden onderzocht om ook bij de betrokken intermediairs de duurzaamheidcriteria te inventariseren en indien mogelijk de duurzaamheidimpact te vergroten. De duurzaamheidimpact van de activiteiten van de NWB Bank is uiteindelijk af te meten aan de maatschappelijke meerwaarde die kan worden vastgesteld, waarbij ook de dialoog in de keten een belangrijke rol speelt. Het onderstaande schema geeft de keten weer waarin de NWB Bank actief is.

Verantwoorde Bedrijfsvoering

In de bedrijfsvoering liggen de MVO-ambities van de NWB Bank voornamelijk op het gebied van duurzaam inkopen, milieu (energie en materiaal) en sociaal beleid (HRM). Per 2011 wordt een lijst gehanteerd van alle inkoopcategorieën van de bank aan de hand waarvan erop wordt toegezien dat inkoop in toenemende mate voldoet aan de inkoopcriteria van agentschap.nl. Papierverbruik wordt bijgehouden en waar mogelijk wordt er naar gestreefd papieren documenten te vervangen door digitale documenten. Per 2012 is een nieuw schoonmaakcontract aangegaan. Deze dienst voldoet aan de criteria duurzaam inkopen van agentschap.nl.

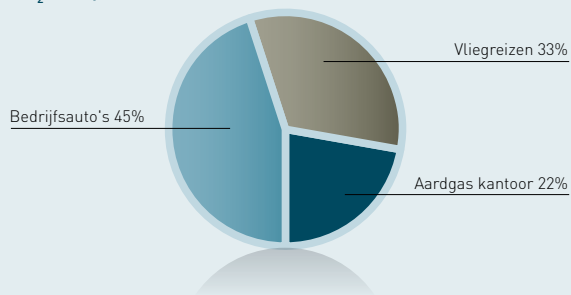


Milieu

Het totale papierverbruik in 2011 was naar schatting 1.815 kg (2010: 2.350 kg). Dit betekent een absolute daling van 23 procent, gecorrigeerd voor het aantal FTE's zelfs 26 procent. De daling is gerealiseerd door aanschaf van nieuwe multifunctionals waarmee dubbelzijdig printen toegankelijker is gemaakt. Ook voor 2012 is het streven om door voortschrijdende digitalisering een vermindering van het papierverbruik per personeelslid te realiseren. Vanuit het project digitalisering is aan lezers van het jaarverslag en het halfjaarbericht gevraagd of men in het vervolg een digitale versie wil ontvangen in plaats van een papieren versie. Ongeveer een derde van de respondenten heeft aangegeven alleen nog een digitaal exemplaar te willen ontvangen.

In 2011 is een reductie van het waterverbruik gerealiseerd van 10 procent ten opzichte van 2010 (gebaseerd op de afrekening van oktober 2010 tot een met september 2011). Dit is onder meer te danken aan het gebruik van waterbesparende toiletten, aangebracht bij de renovatie die in 2011 is afgerond. De CO₂-footprint van de NWB Bank, waarbij het kantoorpand en vervoer belangrijke componenten zijn, is ook over 2011 in kaart gebracht. De onderstaande grafiek geeft een overzicht van de herkomst van de voornaamste categorieën CO₂-uitstoot voor 2011, die in totaal uitkomt op naar schatting 232 ton

CO₂-footprint 2011



(2010: 190 ton). Deze CO₂-footprint is op basis van inschattingen en wordt nader toegelicht in de GRI-tabel op de website.

Inkoop van stroom was reeds duurzaam in 2011. Per 2012 is de overstap gemaakt naar een andere leverancier, waarbij de stroom duurzaam wordt opgewekt en voor het merendeel uit Nederland afkomstig is. Het gasverbruik was in 2011 met 28.000 m³ circa 18 procent lager dan in 2010, en is door de gasleverancier geleverd inclusief een CO₂-compensatie. Over geheel 2011 is voor de buitenlandse reizen de CO₂-uitstoot gecompenseerd. Er is in 2011 verder nagedacht over het beleid ten aanzien van bedrijfsauto's van de bank, waarbij in de discussies bijvoorbeeld het gewenste energielabel naar voren is gekomen. Het huidige energielabel is A of B voor de bedrijfsauto's.

Sociaal

De NWB Bank streeft naar een dynamische en inspirerende werkomgeving voor haar medewerkers. De organisatie transformeert naar een plattere 'netwerkorganisatie', die meer gericht is op onderlinge samenwerking, kennisdeling, informatie-uitwisseling, verantwoordelijkheidsbesef, risicobewustzijn en betrokkenheid bij het beleid en de strategische doelen van de bank.

Personeelsorganisatie en mutaties

De personeelssterkte bedroeg ultimo 2011, inclusief bestuur, 43 medewerkers. Mutaties betroffen 3 nieuwe medewerkers (2 mannen, 1 vrouw) ter versterking van de afdelingen administratie & verslaglegging, public finance en HRM. Eén medewerkster heeft de dienst wegens pre-pensioen verlaten. De leeftijdsopbouw van onze medewerkers is als volgt:

Leeftijdsgroep	20 tot 30	30 tot 40	40 tot 50	50 tot 60	60 tot 70	Totaal
Aantal 2011	2	14	19	8	0	43
Aantal 2010	2	16	18	4	1	41

Het totale personeelsbestand bestaat uit 26 mannen en 17 vrouwen. In het bestuur heeft één vrouw zitting. In het Management Team (totaal 10 personen) van de NWB Bank zijn in totaal drie vrouwen vertegenwoordigd. Het gemiddelde dienstverband bij de NWB Bank bedraagt circa 10 jaar. Het stabiele personeelsbestand is een pre. Tegelijk vraagt het van de organisatie een zorgvuldige beoordeling van functioneren en doorstroom van medewerkers.

Ontwikkeling

Voor het behalen van de organisatie-doelstellingen zijn de ontwikkeling van de medewerkers en hun prestaties belangrijk. De NWB Bank investeert daarom graag in haar medewerkers door het faciliteren van opleidings- en studiemogelijkheden. In 2011 is € 2.950 per medewerker besteed aan opleidingen. Dit is een stijging van 18% ten opzichte van 2010. De NWB Bank wenst dit niveau te behouden. De komende jaren ligt de focus op betrokkenheid van medewerkers bij het stellen van persoonlijke doelstellingen in samenhang met die van andere medewerkers en de organisatie.

Het monitoren van prestaties en functioneren van medewerkers is verankerd in de HR-cyclus van de NWB Bank. Deze zal worden uitgebreid met functiespecifieke competenties. Hiermee ontvangen medewerkers effectieve terugkoppeling over hun functioneren.

Arbeidsomstandigheden

Het afgelopen jaar is een medewerkers-tevredenheidsonderzoek (MTO) gehouden. Hieraan hebben 36 medewerkers deelgenomen. Het onderzoek maakt deel uit van de Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E). Uit het MTO komt een positief beeld naar voren als het gaat om de positieve energie die medewerkers in het werk ervaren. Op een aantal punten zijn nog verbeteringen mogelijk zoals het aantal informele contactmogelijkheden in de organisatie en de mate van zelfstandigheid in het werk. De uitkomsten van het onderzoek

zijn besproken op de personeelsvergadering en vervolgens op afdelingsniveau geëvalueerd. Mede daarom zal de komende tijd aandacht worden besteed aan communicatie binnen de organisatie.

Een andere doelstelling van het HRM-beleid is het waarborgen van een respectvol en veilig werkklimaat voor de medewerkers. Het afgelopen jaar is een regeling ongewenste omgangsvormen ingevoerd. De NWB Bank beschikt over een vertrouwenspersoon.

Binnen de NWB Bank worden meldingen met betrekking tot de gedragsregelingen van de bank intern gedaan aan de compliance officer of vertrouwenspersoon of, als het de insiderregeling betreft, aan de externe compliance officer. In de regeling ongewenste omgangsvormen is discriminatie specifiek opgenomen. In 2011 zijn er geen gevallen van discriminatie gemeld. Gezien de geringe omvang van haar personeelsbestand heeft de NWB Bank ervoor gekozen geen aanvullende informatie te verstrekken over eventuele meldingen om zo de privacy van de medewerkers te beschermen.

Ziekteverzuim en preventie

Over 2011 is wederom een laag ziekteverzuim geregistreerd van 3% (2010: 3%). Het kort verzuim is licht gestegen van 1,1% naar 1,2%. Het middellang verzuim, tot 43 dagen, bedraagt 0,5% (2010: 1,0%). Het langdurig ziekteverzuim daarentegen is gestegen van 0,9% naar 1,3%. Zieke medewerkers worden in het proces vanaf het begin regelmatig bijgestaan door leidinggevenden en de arbodienst van de NWB Bank. De NWB Bank faciliteert, waar nodig, begeleidingstrajecten door professionele partijen met als doel de re-integratie te bespoedigen. De NWB Bank heeft de ambitie het ziekteverzuim op dit niveau te handhaven.

In het kader van bewustzijn omtrent leefstijl en de mogelijke gevolgen hiervan voor duurzame inzetbaarheid van de werknemer, heeft de NWB Bank haar medewerkers in de gelegenheid

gesteld deel te nemen aan een 'health check'. Veel medewerkers hebben het onderzoek op prijs gesteld. In 2011 hebben 32 mensen eraan deelgenomen. De 'health check' zal daarom naar verwachting jaarlijks worden aangeboden.

Arbeidsvoorwaarden

Van de 43 medewerkers vallen er 37 onder de werkingssfeer van de Algemene Bank-CAO. Voor 6 medewerkers worden de arbeidsvoorwaarden voortvloeiend uit de CAO grotendeels gehanteerd. De NWB Bank is van mening dat zij een gematigd en consistent arbeidsvoorwaardenbeleid voert, dat past bij de organisatie, bij de huidige maatschappelijke normen en bij de ontwikkeling van arbeidsvoorwaarden op de arbeidsmarkt.

De NWB Bank heeft een marktconform arbeidsvoorwaardenpakket, waaronder een aanvullende arbeidsongeschiktheidsverzekering en een pensioenregeling. Ook heeft de NWB Bank een fietsregeling waaraan nu 12 medewerkers deelnemen (2010: 11). De NWB Bank heeft met de verbouwing van haar pand ook de fitnessruimte gemoderniseerd; daarbuiten bestaat de mogelijkheid om te tennissen.

Verder kent de bank sinds 2011 de mogelijkheid tot telewerken. De regeling is gevat in een praktische bij de NWB Bank passende uitvoering, waarbij belangen van de organisatie zo goed mogelijk worden gecombineerd met de individuele flexibiliteit van medewerkers. Vooralsnog wordt telewerken op incidentele voorwaarden toegestaan. Inherent aan de in menskracht kleine organisatie is het immers wenselijk medewerkers zoveel mogelijk 'in huis' te kunnen benaderen. Dit is een voorwaarde voor een slagvaardige en efficiënte samenwerking.

Vanuit maatschappelijke betrokkenheid streeft de NWB Bank naar het inschakelen van organisaties die zich inzetten voor minderheden. Zo wordt gewerkt met een koeriersdienst die mensen in dienst heeft met een lichamelijke beperking. Ook wordt onderzocht of het

betrekken van een dergelijke organisatie in verband met het digitaliseren van dossiers tot de mogelijkheden behoort.

Dilemma's

Voor de NWB Bank is in 2011 een aantal dilemma's naar voren gekomen waarbij afwegingen zijn gemaakt op het gebied van duurzaamheid. Deze dilemma's worden tevens bediscussieerd in de interne werkgroep MVO en hadden in 2011 voornamelijk betrekking op de kerntaken. Het inventariseren van de duurzaamheid in de kerntaken is een belangrijke uitdaging voor de NWB Bank, mede gezien de omvang van de kredietportefeuille. Bij het structureel toepassen van de MVO-uitsluitingscriteria vormt de generieke financiering van relaties een belemmering, omdat vaak het specifieke doel van een lening niet bekend is op het moment van verstrekking. Er is een proef gestart om vast te stellen hoe het doel van verstrekte leningen nog beter geïnventariseerd en vastgelegd kan worden, zonder dat hiervoor teveel capaciteit benodigd is voor NWB Bank en haar klanten. Anderzijds is gediscussieerd over de opbouw van een portefeuille van groene leningen in de komende jaren, waarbij de versobering van de fiscale regeling voor Groenfinanciering meespeelt. Tevens wordt gediscussieerd over alternatieven voor deze regeling. De vraag is echter of NWB Bank intern een alternatieve vorm van groenfinanciering kan ontwikkelen met slechts een beperkte personele capaciteit. Tenslotte is in de bedrijfsvoering om praktische redenen voor compensatie gekozen in plaats van directe reductie. Zo is bij vliegen in eerste instantie gekozen voor CO₂-compensatie en zal op langere termijn ook worden getracht gericht te sturen op het verbruik zelf, bijvoorbeeld door het reizen per trein in het reisbeleid verder te stimuleren. Hierbij speelt bijvoorbeeld de afweging tussen het aantal klantcontacten en de mogelijkheden tot een directe CO₂-reductie een rol.

Maatschappelijke betrokkenheid

De NWB Bank blijft veel waarde hechten aan haar maatschappelijke betrokkenheid. Naast de activiteiten van het NWB Fonds komt dit ook tot uiting in het sponsoren van projecten op het gebied van water, kunst en boeken. In 2011 kwam de sponsorbijdrage uit op € 72.200 (2010: € 95.700).

De NWB Bank wil maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de bank en haar stakeholders opnemen in het MVO-beleid. Voor suggesties kunnen stakeholders van de NWB Bank gebruik maken van het e-mailadres info@nwbbank.com. Ten slotte neemt de NWB Bank zelf ook deel aan maatschappelijke discussies (zie: Stakeholderdialoog).

Eind 2006 heeft de NWB Bank, in nauwe samenwerking met haar aandeelhouders en in samenspraak met de Unie van Waterschappen, de Stichting NWB Fonds opgericht. Het NWB Fonds richt zich in het bijzonder op de verbetering van het decentraal beheer en bestuur van watersystemen in de wereld. Ook draagt het bij aan projecten gericht op bescherming tegen overstroming en op een goed beheer van afvalwater. Hiertoe verstrekt het NWB Fonds financiële ondersteuning aan waterschappen en publieke instellingen die zich inzetten voor internationale samenwerkingsprojecten. Het NWB Fonds heeft in 2007 de eerste projectsubsidies toegekend. Er zijn projecten in gang gezet in onder meer Nicaragua, Roemenië, Senegal, Slowakije en Suriname. Twee van deze projecten zijn gericht op het bereiken van de millenniumdoelstellingen, waarbij er veel aandacht is voor toegang tot water en sanitatie.

Bij de overige projecten gaat het vooral om kennisoverdracht van diverse aspecten van het Nederlandse model van watermanagement, die kansrijk zijn voor toepassing in de betrokken landen. Voor recente ontwikkelingen in 2011 verwijzen wij naar de bijdrage van Henk Loijenga,

directeur van het NWB Fonds, op pagina 46 van dit jaarverslag. Meer informatie is te vinden op de website www.nwbfonds.nl.

Een ander aspect van maatschappelijke betrokkenheid is het tegengaan van corruptie. In 2011 is er geen interne melding geweest van corruptie. De NWB Bank heeft ten aanzien hiervan diverse preventieve maatregelen geïmplementeerd. De belangrijkste zijn: Pre-employment screening, de Insiderregeling en de Gedragscode. In 2010 hebben medewerkers een integriteitstraining gevolgd.

In overeenstemming met de Code Banken heeft de directie ook een morelethische verklaring getekend (zie: hoofdstuk Corporate Governance). De inhoud van deze verklaring is vertaald naar de gedragscode voor medewerkers van de bank, die op de website van de NWB Bank staat. De gedragscode is door alle personeelsleden ondertekend en vormt een onderdeel van het arbeidscontract. In verband met de privacy van de medewerkers wordt niet gerapporteerd over de uitkomsten van de Pre-employment screening, de Insiderregeling en de Gedragscode. Eventuele meldingen worden geregistreerd door de compliance officer. Productverantwoordelijkheid vormt een onderdeel van de Code Banken en wordt als categorie nader toegelicht in de GRI-tabel (zie: MVO verslaggevinggrondslagen). Het 'product approval proces' speelt een centrale rol bij productverantwoordelijkheid, waarbij alle relevante afdelingen van de NWB Bank betrokken zijn. Verder kan worden vermeld dat er in 2011 in dit verband geen klachten zijn binnengekomen van klanten.

In 2011 heeft de NWB Bank voor het eerst deelgenomen aan het project "Geld. Je zult het maar hebben!". Dit project is een initiatief van de NIBC Bank en de gemeente Den Haag met als doel 'budget coaching' voor vmbo-scholieren. De NWB Bank heeft drie medewerkers ingezet voor dit maatschappelijke project en heeft een bijdrage gedaan ter dekking van de kosten van

het project. Ook in 2012 zal NWB Bank weer deelnemen aan dit educatieve project met naar verwachting vijf medewerkers.

MVO Verslaggevinggrondslagen

Het disclosurebeleid van de NWB Bank is gericht op een transparante rapportage over haar activiteiten. Bij de rapportage over het MVO-beleid hanteert de bank de richtlijnen van het Global Reporting Initiative (GRI: www.globalreporting.org). De rapportage in dit jaarverslag is gebaseerd op de G3-richtlijnen van GRI. Het GRI-rapportagenniveau komt volgens de NWB Bank uit op 'application level' B+. Het hoofdstuk Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is 'externally assured' door KPMG. Voor een compleet overzicht van de relevante inhoudcriteria en prestatie-indicatoren verwijzen wij naar de GRI-tabel op de website www.nwbbank.com.

Dit verslag volgt de GRI-richtlijnen voor duurzaamheidsverslaglegging en het Financial Services Sector Supplement van het GRI, die waar mogelijk zijn toegepast. De motivatie van de keuze voor GRI ligt in het feit dat de NWB Bank een goede internationale vergelijkbaarheid met andere instellingen, zoals diverse andere banken en staatsdeelnemingen in Nederland, nastreeft. Binnen het proces voor het bepalen van de inhoud van het verslag heeft de directie van de NWB Bank drie aandachtsgebieden voor MVO vastgesteld. Dit zijn de aandachtsgebieden op sociaal, milieu en economisch gebied en deze zijn tot stand gekomen mede op grond van dialoog met stakeholders. Hierbij is vastgesteld dat de stakeholders belangrijke lezers (doelgroep) van dit jaarverslag zijn.

Stakeholderdialoog

De NWB Bank treedt regelmatig in contact met haar belanghebbenden (stakeholders). In het kader van MVO worden als stakeholders beschouwd: aandeelhouders, klanten, investeerders, medewerkers, overheid en

toezichthouders. In 2011 is wederom een analyse gemaakt van de MVO-onderwerpen die relevant zijn voor deze stakeholders. Deze zijn per stakeholder geselecteerd op basis van het door hen gevoerde beleid ten aanzien van maatschappelijke en sectorspecifieke onderwerpen. De onderwerpen uit deze analyse komen zowel in deze paragraaf als in het directieverslag elders in dit jaarverslag naar voren. De analyse van de Plot Materiële Onderwerpen is uitgebreid bediscussieerd in de MVO-werkgroep. Vooral de onderwerpen governance, compliance/integriteit, Nederlandse en Europese politieke ontwikkelingen en Basel III hebben een hoge relevantie voor zowel de stakeholders als de NWB Bank.

De contacten met de stakeholders vinden periodiek plaats, maar soms ook naar aanleiding van specifieke ontwikkelingen. De directie bezoekt gedurende het jaar investeerders om een toelichting te geven op de halfjaar- en jaarcijfers en overige ontwikkelingen. Eenmaal per jaar belegt de directie een Algemene Vergadering van Aandeelhouders. In deze vergadering legt de directie onder meer verantwoording af ten aanzien van doelstellingen, bedrijfsstrategie, beleid en financiële resultaten. Meermalen per jaar vindt overleg plaats met toezichthouder De Nederlandsche Bank, onder meer over risicobeheer, compliance en integriteit. Het is een ambitie van de NWB Bank om de dialoog met de belanghebbenden verder te structureren. De bank neemt ook deel aan diverse georganiseerde overleggen van ministeries, van de NVB (Nederlandse Vereniging van Banken) en de EAPB (European Association of Public Banks). Anderzijds kunnen maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de NWB Bank en haar stakeholders worden opgenomen in het MVO-beleid. De reacties op het verslag van vorig jaar, voornamelijk afkomstig uit de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, zijn meegenomen bij de opstelling van dit verslag. Op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders is ook gesproken over het MVO-beleid.

ONAFHANKELIJK ASSURANCE RAPPORT

Aan de lezers van het Jaarverslag 2011 van de Nederlandse Waterschapsbank N.V.

De Directie van de Nederlandse Waterschapsbank N.V. (verder NWB Bank) heeft ons verzocht zekerheid te verstrekken over de informatie in het hoofdstuk 'Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen' (verder: het MVO Hoofdstuk) van het Jaarverslag 2011. De Directie van de NWB Bank is verantwoordelijk voor het opstellen van het MVO Hoofdstuk, inclusief het bepalen van de te rapporteren materiële onderwerpen. Het is onze verantwoordelijkheid een assurance rapport bij het MVO Hoofdstuk te verstrekken.

Wat was de reikwijdte van onze opdracht?

Onze opdracht was gericht op het verschaffen van een beperkte mate van zekerheid of de informatie in het MVO Hoofdstuk, in alle van materieel belang zijnde aspecten, juist is weergegeven. De werkzaamheden die worden verricht bij het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid zijn gericht op het vaststellen van de plausibiliteit van informatie en zijn geringer in diepgang dan de werkzaamheden die worden verricht bij het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. We verstrekken geen zekerheid bij de haalbaarheid van de doelstellingen, verwachtingen en ambities van de NWB Bank. Welke verslaggevingscriteria heeft de NWB Bank gebruikt?

NWB Bank hanteert de Sustainability Reporting Guidelines (G3) van de Global Reporting Initiative (GRI) voor het opstellen van de MVO-verslaggeving, zoals toegelicht in paragraaf 'MVO Verslaggevinggrondslagen' van het MVO Hoofdstuk. De informatie in het MVO Hoofdstuk moet worden beschouwd in samenhang met deze toelichting.

Welke assurance standaard hebben wij gebruikt?

We hebben onze opdracht uitgevoerd in overeenstemming met de Standaard 3410N "Assurance-opdrachten inzake maatschappelijke verslagen" van het Koninklijk Nederlands Instituut van Registeraccountants. Op basis van deze standaard is het onder andere vereist dat de leden van het assuranceteam over de specifieke kennis, vaardigheden en vaktechnische bekwaamheden beschikken die nodig zijn om de informatie in het MVO Hoofdstuk te kunnen begrijpen, de vereiste assurance-informatie te kunnen identificeren en verzamelen alsmede dat die leden voldoen aan de vereisten van de Ethische Code voor Professionele Accountants van IFAC, inclusief onafhankelijkheid.

Wat hebben wij gedaan?

We hebben ondermeer de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Het uitvoeren van een media- en internetanalyse naar maatschappelijke issues voor de NWB Bank ter verdieping van ons inzicht in de relevante duurzaamheidsonderwerpen en vraagstukken in de rapportageperiode.
- Het afnemen van interviews met verantwoordelijk management en leden van de MVO-werkgroep die verantwoordelijk zijn voor het leveren van de informatie in het MVO Hoofdstuk.
- Het beoordelen van de opzet van systemen en processen voor informatieverzameling en -verwerking, waaronder de aggregatie van gegevens tot informatie in het MVO Hoofdstuk.
- Het beoordelen van interne en externe documentatie op basis van deelwaarnemingen om te bepalen of de informatie in het MVO Hoofdstuk adequaat is onderbouwd.

- Het vaststellen van consistentie van de informatie in het MVO hoofdstuk met de overige informatie in het 'NWB Bank Jaarverslag 2011'.

Tijdens ons onderzoek hebben wij de noodzakelijke wijzigingen in het MVO Hoofdstuk besproken met de NWB Bank en hebben wij vastgesteld dat deze wijzigingen adequaat zijn verwerkt in de definitieve versie.

Wat is onze conclusie?

Uit onze werkzaamheden is niet gebleken dat het MVO Hoofdstuk, in alle van materieel belang zijnde aspecten, onjuist is weergegeven uitgaande van de G3 Guidelines van de Global Reporting Initiative.

Amstelveen, 8 maart 2012

drs. W.J. Bartels RA, partner
namens KPMG Sustainability
onderdeel van KPMG Advisory N.V

Henk J. Loijenga,
directeur NWB Fonds

‘Met het NWB Fonds geeft de NWB Bank uiting en, via de Nederlandse waterschappen, invulling aan maatschappelijk ondernemen.’

46



Het Fonds wordt sinds 2007 opgebouwd en heeft inmiddels een vermogen van € 20 miljoen. De renteopbrengsten zijn beschikbaar om internationale samenwerkingsactiviteiten van Nederlandse waterschappen te ondersteunen.

Het NWB Fonds bestaat nu vijf jaar. De NWB Bank heeft tot nu toe met vijf giften € 20 miljoen in het Fonds gestort. Het Fonds zal de komende jaren aangroeien tot een bedrag van maximaal € 25 miljoen. In de eerste vijf opbouwjaren kon een budgetvoorraad van € 1 miljoen worden gevormd. We zijn hiermee in staat om de verwachte internationale samenwerkingsgroei van de waterschappen goed te faciliteren.

Internationale samenwerking is geen kernactiviteit van de waterschappen. Maar nodig is het wél, om als belangrijke publieke speler in de Nederlandse watersector een bijdrage te kunnen leveren aan het oplossen van mondiale watervraagstukken. En om daarmee de positie van Nederland als waterkenniscentrum in de wereld te versterken. De waterschappen krijgen voor hun inzet ook het nodige terug, in de vorm van actuele kennis en verrassende inzichten, internationale netwerken en innovatiekracht.

Met het NWB Fonds beschikken de waterschappen als het ware over een apart ‘extern’ budget voor internationale samenwerking. Reis- en verblijfkosten worden eruit betaald, evenals een goed deel van de loonkosten van waterschapspersoneel dat voor deze internationale samenwerking wordt ingezet. De besturen van waterschappen die ‘aan ontwikkelingssamenwerking doen’ kunnen hiermee hun betalende van de waterschapslasten recht in de ogen kijken.

Uit een recente evaluatie van de eerste vijf jaar blijkt dat de doelstelling van het Fonds op een goede manier wordt ingevuld. De samenwerkingsactiviteiten van de waterschappen dragen vooral bij aan duurzaam integraal waterbeheer en goed decentraal waterbestuur in de partnerlanden. Meer dan de helft van de activiteiten is op deze thema's gericht. Iets meer dan een kwart heeft betrekking op sanitatie (inclusief drinkwatervoorziening) en afvalwaterbehandeling. Waterkwaliteit als deelthema van integraal waterbeheer is in opkomst.

Tot en met 2011 gaat het om veertig projecten van achttien waterschappen in zeventien verschillende landen: vijf in Oost-Europa, drie in Azië, zeven in Afrika en twee in Latijns-Amerika. Hiermee is een bijdrage van het NWB Fonds van ruim € 2,5 miljoen gemoeid. Inhoudelijke succesfactoren zijn vooral zichtbaarheid



‘Het NWB Fonds biedt waterschappen een goede mogelijkheid een bijdrage te leveren aan ontwikkelingssamenwerking.’

47

en aanwezigheid ter plekke en innovatiegerichte uitwisseling en opbouw van kennis en kunde vanuit de kernwaarden en kerncompetenties van de waterschappen. Hierbij, zo blijkt ook uit de evaluatie, ontwikkelt het NWB Fonds zich van louter medefinancier van buitenlandse waterschapsprojecten tot meedenker en meehelper van waterschappen die hun specifieke bijdrage leveren aan de internationale ambitie van de Nederlandse watersector in de partnerlanden.

Deze opkomende rol van het NWB Fonds wordt geschraagd door de beleidsdynamiek van het Fonds. In 2011 heeft ons bestuur het belang van kennisopbouw en capaciteitsontwikkeling in internationale samenwerking nog eens onderstreept en ruimte geschapen om juist daarin te investeren. Zo kunnen waterschappen buitenlandse studenten en alumni van Nederlandse opleidingsinstituten inzetten voor onderzoek en innovatie in projecten of programma's in hun thuisland. Dat leidt tot capaciteitswinst voor alle partners die veel meer is dan de som der delen. Bovendien zijn waterschappen op deze manier permanent verbonden met de nieuwste waterkennis en -kunde in de wereld. Met studenten en alumni van UNESCO-IHE in Delft doen we tot nog toe goede ervaringen op.

Naast ruimte voor 'buitenlandse' waterschaps-capaciteit, heeft het bestuur van het Fonds ook de ruimte voor het inzetten van eigen medewerkers en bestuurders vergroot. Daarmee ondersteunen wij wat de Unie van Waterschappen propageert: bundeling van krachten voor internationale samenwerking. Die krachtenbundeling gaat gepaard met een landenfocus en een focus op de thema's waar de waterschappen de meeste zoden aan de dijk kunnen zetten: duurzaam integraal waterbeheer en goed decentraal bestuur. In aansluiting op de kernwaarden en kerncompetenties van de waterschappen, en gericht op capaciteitsopbouw en innovatiekracht, zowel daarginds als hier in eigen land.

Remuneratierapport 2011

Beloningsbeleid

Op 1 januari 2011 is het Besluit beheerst beloningsbeleid Wft in werking getreden. Dit besluit kent aanvullende regelgevende bevoegdheid toe aan De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM) op het gebied van het beloningsbeleid. DNB heeft nadere regels uitgewerkt in de Regeling beheerst beloningsbeleid Wft 2011. Naar aanleiding hiervan is een actuele weergave opgesteld van het beloningsbeleid voor directie en medewerkers van de NWB Bank, en goedgekeurd door de Raad van Commissarissen. Periodiek vindt evaluatie van het beleid plaats met de Remuneratie- en Benoemingscommissie van de Raad van Commissarissen. Het beloningsbeleid van de NWB Bank is op de website www.nwbbank.com geplaatst en wordt hierna verder uiteengezet.

Beloningsbeleid directie

Het beloningsbeleid voor de directie van de NWB Bank heeft als doel het aantrekken en behouden van deskundige en gekwalificeerde bestuurders. In het algemeen onderschrijft de NWB Bank een beleid tot matiging van de honorering van de directie in overeenstemming met maatschappelijk aanvaardbare normen. Het beloningsbeleid voor de directie is voor het laatst per 1 januari 2010 gewijzigd – na goedkeuring door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders – en geldt voor nieuw te benoemen directieleden vanaf die datum.

Volgens dit beleid geldt een maximumsalaris van € 280.000 (vaste en variabele beloning inbegrepen) voor de voorzitter van de directie, en een maximum van 85% van dit bedrag voor overige directieleden. Hiervan kan worden afgeweken indien de continuïteit van kwalitatief goed bestuur in het geding zou komen, veroorzaakt door omstandigheden op de arbeidsmarkt. De maxima worden jaarlijks geïndexeerd.

Vaste beloning

De vaste beloning wordt geïndexeerd conform structurele inkomensaanpassingen zoals vermeld in de Algemene Bank-CAO.

Variabele beloning

De variabele beloning van directieleden bedraagt maximaal 15% van de vaste beloning. De variabele beloning is gebaseerd op de prestaties van het directielid, de onder zijn verantwoordelijkheid vallende bedrijfsonderdelen, alsmede die van de bank als geheel. Deze prestaties zijn vertaald in vooraf vastgestelde en beoordeelbare prestatiecriteria. De variabele beloning van de directie bestaat uit een kortetermijndeel (10%) en een langetermijndeel (5%). De hoogte van beide delen wordt bepaald aan de hand van vooraf afgesproken kortetermijndoelstellingen voor het betreffende jaar. Het langetermijndeel wordt later uitbetaald en de betaling is mede afhankelijk van het behalen van de vooraf afgesproken langetermijndoelstellingen.

De langetermijnelementen zijn:

- Handhaving AAA-ratings
- Strategie

Na afloop van iedere periode van vier jaar wordt beoordeeld of deze langetermijndoelen zijn behaald en of het uitgestelde variabele deel van maximaal 5% per jaar kan worden uitgekeerd.

De vaststelling van het kortetermijndeel van de variabele beloning is gebaseerd op de navolgende elementen:

- Winst (conform doelstellingen in jaarlijkse begroting)
- Risicobeheer (conform interne en externe normenkaders)
- Uitvoering strategie/beleid (conform doelstellingen in jaarlijkse beleidsnota)
- Persoonlijke aandachtsgebieden

Na afloop van enig jaar vindt beoordeling van de behaalde resultaten plaats. De toekenning van de variabele beloning voor de directie is een volledig discretionaire bevoegdheid van de Raad van Commissarissen. In buitengewone omstandigheden heeft de Raad van Commissarissen de bevoegdheid de variabele beloning aan te passen, wanneer deze naar zijn oordeel leidt tot onbillijke of onbedoelde uitkomsten (ultimum remedium). Voorts heeft de Raad van Commissarissen de bevoegdheid de variabele beloning, toegekend aan een directielid op basis van onjuiste (financiële) gegevens, terug te vorderen van het desbetreffende directielid (claw-back).

De NWB Bank kent geen optie- en aandelenplannen. Gelet op enerzijds het lage risicoprofiel in combinatie met het eenzijdige karakter van het kernbedrijf van de bank en anderzijds de relatief bescheiden omvang van het variabele deel van de beloning van maximaal 15% (waarvan maximaal 10% jaarlijks en maximaal 5% lange termijn/4-jaarlijks), heeft de bank ervoor gekozen geen beleid te ontwikkelen dat voorziet in een gedeeltelijke uitkering van (gerelateerde) eigendomstitels. Deze keuze is gebaseerd op het proportionaliteitsbeginsel als bedoeld in artikel 3 van de Regeling beheerst beloningsbeleid.

Gelet op de aard van de onderneming en de maatschappelijke positie van de bank hebben voor de vaststelling van de hoogte en de structuur van de variabele beloning geen scenarioanalyses plaatsgevonden.

Pensioenen

De pensioenen van de leden van de directie zijn verzekerd volgens dezelfde voorwaarden als de overige medewerkers van de NWB Bank. De pensioenpremies komen voor rekening van de NWB Bank. Op de pensioencontracten van de directie is een middelloonregeling van toepassing.

Benoemingstermijn

Een bestuurder wordt benoemd voor een periode van maximaal vier jaar. Herbenoeming kan telkens voor een periode van maximaal vier jaar plaatsvinden. Dit betekent dat arbeidsovereenkomsten van directieleden elke vier jaar opnieuw worden beoordeeld en getoetst.

Overige arbeidsvoorwaarden

De directieleden hebben een auto tot hun beschikking. Voorts gelden voor directie dezelfde arbeidsvoorwaarden als voor medewerkers.

Remuneratie directie 2011

Vaste beloning

Mevrouw Van Velden is benoemd tot directeur per 1 januari 2010 en valt onder het per die datum vastgestelde beloningsbeleid. Dit beleid geldt ook voor de heer Van der Vliet die per 1 januari 2012 is benoemd tot directeur, met wiens benoeming de directie is uitgebreid van twee naar drie leden. De heer Walkier is directeur sinds 1993 en voorzitter van de directie sinds 2008 en valt daarmee onder het beloningsbeleid zoals dat gold vóór 1 januari 2010. De vaste beloning is op 1 januari 2011 geïndexeerd conform een inkomensaanpassing zoals vermeld in de Algemene Bank-CAO.

Variabele beloning

De Remuneratie- en Benoemingscommissie heeft in februari 2012 de feitelijke resultaten van de NWB Bank vergeleken met de geformuleerde doelstellingen in het prestatiecontract van directie. Deze vergelijking heeft laten zien dat de doelstellingen van de directie volledig zijn behaald. Op basis daarvan heeft de Remuneratie- en Benoemingscommissie een voorstel gedaan aan de Raad van Commissarissen.

Elementen	Doelstelling	Resultaat
Winst	Conform doelstellingen in jaarlijkse begroting	Behaald
Risicobeheer	Conform interne en externe normenkaders	Behaald
Uitvoering strategie/beleid	Conform doelstellingen in jaarlijkse beleidsnota	Behaald
Persoonlijke aandachtsgebieden	Walkier	Behaald
	Van Velden	Behaald

Beoordeling directie

De bovenstaande tabel geeft het resultaat weer van de door de Raad van Commissarissen vastgestelde beoordeling. De door de Raad van Commissarissen toegekende variabele beloning bedraagt zowel voor de heer Walkier als voor mevrouw Van Velden 10% van het basissalaris. De voorwaardelijke toekenning van het langetermijndeel van de variabele beloning 2011 bedraagt 5% van het basissalaris, neerkomend op € 14 duizend voor de heer Walkier en € 10 duizend voor mevrouw Van Velden. Dit voorwaardelijk toegekende langetermijndeel wordt over vier jaar herbeoordeeld op basis van de langetermijnelementen en eerst dan na eventuele aanpassing uitbetaald, voor zover van toepassing.

Langetermijn variabele beloning 2008

Met ingang van 1 januari 2008 zijn langetermijnelementen toegevoegd aan het variabele deel van de beloning van directie. Dit betekent dat een deel van de variabele beloning pas betaalbaar wordt gesteld indien na afloop van een periode – in dit geval vier jaar – de langetermijndoelstellingen zijn behaald. De beoordeling van de langetermijnelementen is per 1 januari 2012 voor het eerst aan de orde geweest.

In 2008 gold een variabele beloning voor directie van maximaal 28% van het basissalaris. Het jaarlijkse kortetermijndeel bedroeg maximaal 21%; het uitgestelde langetermijndeel bedroeg maximaal 7%. Op basis van de beoordeling van de kortetermijnelementen heeft de Raad van Commissarissen over 2008 een korte termijn variabele beloning toegekend van 10,4% van het basissalaris aan de heer Walkier en 9,1% aan de heer drs. A.J.M.M. Van Cleef, die per 1 januari 2010 wegens pensionering is afgetreden als directielid. Het voorwaardelijk toegekende langetermijndeel van de variabele beloning bedroeg 3,5% van het basissalaris voor de heer Walkier en 3,0% van het basissalaris voor de heer Van Cleef.

In 2008 waren voor de langetermijnelementen de volgende wegingsfactoren vastgesteld:

- handhaving triple-A-rating
- marktaandelen
- rendement eigen vermogen
- capital ratio

Schematisch overzicht remuneratie directieleden in 2011 ten opzichte van 2010:

(in duizenden euro's)	Vaste beloning	Variabele beloning korte termijn	Uitbetaling lange-termijn variabele beloning 2008	Pensioenlasten en levensloop
2011				
R.A. Walkier	276	28	9	93
Drs. L.M.T. van Velden	208	21	n.v.t.	56
	484	49	9	149
2010				
R.A. Walkier	274	27	n.v.t.	90
Drs. L.M.T. van Velden	207	21	n.v.t.	54
	481	48		144

De vaste beloning bestaat uit het basissalaris over 13 maanden plus 8% vakantiegeld.

De directie ontvangt een deels belaste onkostenvergoeding van € 2.832 per jaar per persoon. Het voormalige directielid de heer drs. A.J.J.M. Van Cleef heeft, conform de regeling vermeld in het jaarverslag 2009, in 2010 € 143.000 ontvangen. De pensioenlasten voor de heer Van Cleef bedroegen € 87.000 over 2010.

De Remuneratie- en Benoemingscommissie heeft in februari 2012 de feitelijke resultaten van de NWB Bank ook vergeleken met de langetermijndoelstellingen. Deze vergelijking heeft laten zien dat de langetermijndoelstellingen van directie volledig zijn behaald. Op basis daarvan heeft de Remuneratie- en Benoemingscommissie een voorstel gedaan aan de Raad van Commissarissen. In navolging van het voorstel van de Remuneratie- en Benoemingscommissie heeft de Raad van Commissarissen besloten tot betaalbaarstelling van het voorwaardelijk toegekende langetermijndeel van de variabele beloning van directie, zijnde 3,5% van het basissalaris 2008 (€ 9.274) voor de heer Walkier

en 3,0% van het basissalaris 2008 (€ 7.646) voor de heer Van Cleef.

Voorwaardelijk toegekende langetermijn variabele beloningen 2009-2011

De voorwaardelijke toekenning door de Raad van Commissarissen van het langetermijndeel van de variabele beloning bedraagt voor de heer Walkier over de jaren 2009, 2010 en 2011 respectievelijk € 15 duizend, € 14 duizend en € 14 duizend, zijnde 5,5% van het basissalaris over 2009 en 5% van het basissalaris over 2010 en 2011. De voorwaardelijke toekenning van het langetermijndeel van de variabele beloning bedraagt voor het voormalige directielid de heer Van Cleef over 2009 € 10 duizend, zijnde 4,6% van het basissalaris. De voorwaardelijke toekenning van het langetermijndeel van de variabele beloning bedraagt voor mevrouw Van Velden, die per 1 januari 2010 de heer Van Cleef is opgevolgd als directielid, over de jaren 2010 en 2011 respectievelijk € 10 duizend en € 10 duizend, zijnde 5% van het basissalaris. Telkens na afloop van een periode van vier jaar beoordeelt de Raad van Commissarissen of de

langetermijndoelstellingen van een betreffend jaar zijn behaald en of de voorwaardelijk toegekende langetermijn variabele beloning - eventueel na bijstelling - wordt uitbetaald.

Beloningsbeleid medewerkers

Algemeen

De NWB Bank hanteert een gematigd en duurzaam beloningsbeleid, passend bij de strategie van de bank. De bank is zich ervan bewust dat zij opereert op het snijvlak van de financiële en publieke sector. Zij onderkent de invloed hiervan op de mogelijkheden en de grenzen van het beloningsbeleid.

Het beloningsbeleid voor medewerkers van de NWB Bank is gericht op het aantrekken en behouden van gekwalificeerd en bekwaam personeel. Kenmerkend voor het beloningsbeleid voor medewerkers is eenduidigheid. Het beleid is integraal van toepassing op alle medewerkers. De NWB Bank volgt de Algemene Bank-CAO. Hiermee is een raamwerk van arbeidsvoorwaarden en salarisschalen beschikbaar dat maatgevend is voor de organisatie.

Vaste beloning

De vaste beloning bestaat uit 12 maandsalarissen, een vakantietoeslag en een 13e maand. Indexering geschiedt volgens afspraken in de Algemene Bank-CAO. Voorts kan een marge tot maximaal 15% boven het functiesalaris worden vastgesteld (beoordelingstoeslag). Deze beoordelingstoeslag wordt, stapsgewijs, eerst dan benut bij goed functioneren van de medewerker.

Variabele beloning

De variabele beloning bestaat uit een prestatieregeling met een omvang van 0 tot 7%. De vaststelling geschiedt op basis van voordracht door de leidinggevende in samenspraak met de directie. De toekenning is een discretionaire

bevoegdheid van de directie. Bij het vaststellen van de hoogte hiervan worden het behalen van doelstellingen, zoals geformuleerd in de beoordelingscyclus, en de integrale beoordeling van de medewerker meegewogen. De bank hecht in belangrijke mate aan niet-financiële prestaties. Tevens wordt een risicoaanpassing gehanteerd.

Naast deze prestatieregeling kent de NWB Bank een winstdelingsregeling van 7,5%. Deze regeling keert uit bij winst zoals omschreven in de regeling.

De NWB Bank kent geen optie- en aandelenplannen. Gelet op enerzijds het lage risicoprofiel in combinatie met het eenzijdige karakter van het kernbedrijf van de bank en anderzijds de relatief bescheiden omvang van het variabele deel van de beloning van maximaal 14,5% (waarvan maximaal 7,5% winstdeling en maximaal 7% prestatiebeloning), heeft de bank ervoor gekozen geen beleid te ontwikkelen dat voorziet in een gedeeltelijke uitkering van (gerelateerde) eigendomstitels.

Pensioenen

De medewerkers zijn ondergebracht in de collectieve pensioenregeling van de bank.

De pensioenpremies komen geheel voor rekening van de NWB Bank. De NWB Bank kent verschillende pensioenreglementen, waarbij de pensioenprotocollen van de Algemene Bank-CAO leidend zijn. De regeling tot 1999 en de regeling van 1 januari 1999 tot 1 januari 2002 zijn gesloten eindloonregelingen. Vanaf 1 januari 2002 kent de bank een middelloonregeling met een opbouw van 1,85% per dienstjaar.

In overeenstemming met de regeling in de Algemene Bank-CAO is het tot 1 januari 2006 opgebouwde prepensioen geïndexeerd en wordt als onderdeel van het salaris van de medewerker jaarlijks een gedeeltelijke compensatie betaald conform de levensloopregeling.

Overige arbeidsvoorwaarden

Voorts zijn er voor medewerkers diverse secundaire arbeidsvoorwaarden, zoals een aanvullende arbeidsongeschiktheidsverzekering, de hypotheekrentesubsidieregeling, de studiekostenvergoeding en een fietsregeling.

In de regel hebben afdelingshoofden van de NWB Bank een auto tot hun beschikking.

Remuneratie

Raad van Commissarissen 2011/2012

De honorering van de Raad van Commissarissen wordt periodiek vergeleken met die van vergelijkbare ondernemingen en wordt door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders vastgesteld. De honorering is niet aangepast sinds 2003. Ook heeft geen indexering plaatsgevonden. De Raad is van mening dat de honorering marktconform moet zijn. De werklust en verantwoordelijkheid van commissarissen is aanzienlijk toegenomen. Op grond van deze overwegingen heeft de Raad besloten om de huidige honorering te laten toetsen door een extern bureau. Eind 2011 heeft dit bureau een benchmarkonderzoek uitgevoerd aan de hand van andere staatsdeelnemingen en kleine private banken. Op grond van dit onderzoek is vastgesteld dat de huidige honorering van commissarissen ten opzichte van peers aan de lage kant is. Besloten is nochtans om voorlopig af te zien van een verhoging van de honorering van de leden van de Raad van Commissarissen.

De huidige honorering is als volgt:

Voorzitter	€ 18.570 per jaar
Vice-voorzitter	€ 14.350 per jaar
Leden	€ 12.380 per jaar

Voor commissieleden geldt met ingang van 1 juli 2007 de volgende vergoedingsregeling:

- een vergoeding van € 750 per vergadering voor zowel de leden van de Audit- en Risicocommissie als de leden van de Remuneratie- en Benoemingscommissie en
- een vaste vergoeding per jaar van € 4.000 voor de leden van de Audit- en Risicocommissie en € 3.000 voor de leden van de Remuneratie- en Benoemingscommissie.

Ook deze vergoedingsregeling is door het externe bureau getoetst. Besloten is om deze vergoedingsregeling te handhaven.

In de toelichting op de jaarrekening 2011 (pagina 76) wordt melding gemaakt van de remuneratie van de leden van de Raad van Commissarissen. De honorering van de Raad van Commissarissen kent geen variabele componenten en geen optieregelingen.

Albert Vermuë,
algemeen directeur Unie van Waterschappen

‘Financieringsbehoefte waterschappen zal door het Deltaprogramma flink toenemen’

54



Albert Vermuë onderschrijft de woorden van Cees Veerman die als voorzitter van de Deltacommissie de waterveiligheidsproblematiek in Nederland typeerde als ‘wel urgent, maar niet acuut’. Hij meent dat het geen kwaad kan dat we in Nederland –recent nog door waterproblemen, en door TV-programma’s als Nederland van Boven– af en toe met de neus op de feiten worden gedrukt.

“De waterschappen zijn van oudsher de waterbeheerders van Nederland en doen dat in het algemeen zo goed dat het bijna niemand meer opvalt. Als iets goed verloopt wordt het vanzelfsprekend. Dat maakt het in zekere zin lastiger om hard te maken dat er financiering voor nodig is.”

“We zijn daarom altijd voorstander geweest van een Deltaprogramma waarin alle betrokken overheden ‘samen werken met water’. Of je wat klimaatverandering betreft nu scepticus of believer bent: feit is dat de zeespiegel stijgt en het land lager wordt. Er wonen

steeds meer mensen aan wie veiligheid moet worden geboden en er is meer te beschermen waarde in de vorm van economische belangen, gebouwen en infrastructuur. Nu we vaker extremen in ons klimaat ervaren is het goed om dit breed gedragen onder de aandacht te brengen.”

“De deltagcommissaris benadrukt terecht dat het Deltaprogramma net zo goed een programma van de provincies, de gemeenten en de waterschappen is als van het Rijk. Je doet ruimtelijke ingrepen in de leefomgeving van mensen. Daarin hebben verschillende overheidslagen allemaal hun verantwoordelijkheden. Je kunt dit soort zaken niét anders doen dan samen.”

“Iedereen ziet steeds scherper dat het nodig is, maar het gaat wel om grote ingrepen. Niet alleen over veiligheid in de zin van droge voeten, maar ook over de zorg voor voldoende zoet water. Dat vertegenwoordigt een enorm economisch belang. Hier in het gebied van Rijnland zit bijvoorbeeld een concentratie van boomteelt, die heel veel geld oplevert maar waarvoor zoet water nodig is. We moeten vooruitkijken hoe we, in veranderende omstandigheden, dit soort sectoren kunnen laten floreren. En eerlijk aangeven wat wel en wat



‘Wat ons de komende jaren gezamenlijk te doen staat zal verder strekken dan alleen de doelen van het Deltaprogramma.’

55

niet van ons verwacht kan worden. We zitten dicht aan de kust, proberen de inlaat van zout water te beperken, en halen veel technisch vernuft uit de kast om te zorgen dat we genoeg zoet water van goede kwaliteit kunnen leveren. Dat sluit niet uit dat we de komende jaren misschien ook moeten uitzien naar alternatieven, bijvoorbeeld onderzoeken of er ook minder zoutgevoelige gewassen zijn.”

“De gezamenlijke waterschappen halen jaarlijks zo’n € 2,5 miljard op bij de belastingbetaler. Een belangrijk deel hiervan gaat naar het onderhoud van de waterkeringen. Tot voor kort was de afspraak dat het Rijk de aanleg van die voorzieningen betaalde en dat de waterschappen het beheer en onderhoud voor hun rekening namen. Onder de paraplu van het Deltaprogramma wordt het eigenaarschap van het hoogwaterbeschermingsprogramma straks gedeeld. Rijk en waterschappen nemen dan elk 50% van de investeringen voor hun rekening. Beheer en onderhoud blijven bij de waterschappen.”

“De financieringsbehoefte zal de komende jaren dus flink toenemen. Enerzijds gaan de waterschappen 50% bijdragen aan de investeringen om het land veilig te houden. Uit de Deltabeslissingen die de politiek in 2014 moet nemen zullen ook nieuwe taken voortkomen.”

“Om het benodigde kapitaal aan te kunnen trekken ligt er dan een schone taak voor de NWB Bank, die voor haar aandeelhouders een wezenlijke functie vervult: het aanbieden van financiering tegen scherpe tarieven, in scherpe concurrentie met andere banken. De behoefte hieraan zie ik zeker toenemen. Overigens komt er nieuwe Europese regelgeving op ons af die het aangaan van schulden door de overheid, op zijn best gezegd, wil reguleren. Om de vinger aan de pols te houden.”

“Wat ons de komende jaren gezamenlijk te doen staat zal verder strekken dan alleen de doelen van het Deltaprogramma. Denk aan gebiedsprocessen waarbij het waterbeheer wordt verbeterd, maar waarbij ook meteen een industrieterrein, een natuurgebied of de ontsluiting van een stad wordt aangepakt. Daar moet je met de financiering strikt in zijn. Wij richten ons op de kerntaken –waterveiligheid, zoetwatervoorziening en schoon water– en als andere partijen in de plannen ook hun doelstellingen kwijt kunnen is dat ideaal. Daar wordt de kwaliteit van de plannen beter en het draagvlak groter van. Maar het zijn geen ‘free lunches’, waarbij men maar hoeft aan te schuiven en de rekening bij een ander legt.”

Jaarrekening

Winst- en verliesrekening

voor het jaar eindigend op 31 december 2011

(in miljoenen euro's)

	Toelichting	2011	2010
Rente en soortgelijke baten		1.832	1.779
Rente en soortgelijke lasten		1.757	1.675
Rente	1	75	104
Resultaat uit financiële transacties	2	38	30
Overige bedrijfsopbrengsten		0	0
Som der bedrijfsopbrengsten		113	134
Personeelskosten	3	5	4
Andere beheerskosten	4	9	6
Bijdrage Stichting NWB Fonds	5	-	2
Personeels- en andere beheerskosten		14	12
Afschrijvingen en waardeveranderingen op immateriële en materiële vaste activa	6	1	1
Overige bedrijfslasten		-	-
Som der bedrijfslasten		15	13
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		98	121
Belastingen resultaat gewone bedrijfsuitoefening	7	23	30
Resultaat na belastingen		75	91

Balans

per 31 december 2011 voor winstbestemming

(in miljoenen euro's)	Toelichting	2011	2010
Activa			
Kasmiddelen	8	276	13
Bankiers	9	4.331	2.363
Kredieten en vorderingen	10	53.932	46.968
Rentedragende waardepapieren	11	1.471	2.471
Immateriële activa	12	2	1
Materiële activa	13	6	7
Vennootschapsbelasting	14	-	18
Latente vennootschapsbelasting	15	-	0
Overige activa	16	68	52
Derivaten	17	6.801	4.659
Overlopende activa	18	809	806
Totaal activa		67.696	57.358
Passiva			
Bankiers	19	2.036	1.515
Toevertouwde middelen	20	1.518	2.411
Schuldbewijzen	21	53.317	45.786
Vennootschapsbelasting	14	22	-
Latente vennootschapsbelasting	15	2	-
Overige schulden	22	61	66
Derivaten	23	8.839	5.704
Overlopende passiva	24	710	738
Voorzieningen	25	3	3
		66.508	56.223
Gestort en opgevraagd kapitaal	26	7	7
Reserve rentedragende waardepapieren	27	3	1
Overige herwaarderingsreserves	27	0	1
Overige reserves	28	1.103	1.035
Onverdeelde winst verslagjaar	29	75	91
Eigen vermogen		1.188	1.135
Totaal passiva		67.696	57.358
Voorwaardelijke schulden	30	5.276	6.315
Onherroepelijke faciliteiten	31	206	199

Overzicht van het totaalresultaat

voor het jaar eindigend op 31 december 2011

(in miljoenen euro's)	2011	2010
Netto veranderingen in de herwaarderingsreserve rentedragende waardepapieren	3	0
Netto veranderingen in de overige herwaarderingsreserves	-1	-
Vennootschapsbelasting op baten en lasten die rechtstreeks in het eigen vermogen zijn verwerkt	-1	
Baten en lasten rechtsreeks verwerkt in het eigen vermogen	1	0
Resultaat na belastingen	75	91
Totaalresultaat (exclusief cumulatief effect invoering NL GAAP)	76	91

Verloopstaat van het eigen vermogen

voor het jaar eindigend op 31 december 2011

(in miljoenen euro's)

	Gestort kapitaal	Reserve herwaar- dering rente- dragende waarde- papieren	Overige herwaar- derings- reserves	Overige reserve	Onverdeelde winst verslagjaar	Totaal
Stand per 31 december 2009	7	-29	1	1.011	57	1.047
Netto effect invoering NL GAAP (zie toelichting 36)		30		7		37
Stand per 1 januari 2010	7	1	1	1.018	57	1.084
Winstbestemming voorgaand boekjaar				57	-57	
Dividend				-40		-40
Waardemutatie rentedragende waardepapieren		0				0
Resultaat boekjaar					91	91
Stand per 31 december 2010	7	1	1	1.035	91	1.135
Stand per 1 januari 2011	7	1	1	1.035	91	1.135
Winstbestemming voorgaand boekjaar				91	-91	-
Dividend				-23		-23
Waardemutatie rentedragende waardepapieren		2				2
Herwaardering materiële vaste activa			-1			-1
Resultaat boekjaar					75	75
Stand per 31 december 2011	7	3	-	1.103	75	1.188

Kasstroomoverzicht

voor het jaar eindigend op 31 december 2011

(in miljoenen euro's)

	2011	2010
Winst voor belastingen	98	121
Aanpassingen voor:		
Vennootschapsbelasting	-23	7
Afschrijvingen en waardeveranderingen op immateriële en materiële vaste activa	1	1
Waardemutatie activa en passiva tegen reële waarde hedge accounting	154	-68
Mutaties in:		
Kredieten en vorderingen bankiers, niet terstond opeisbaar	-1.542	-1.248
Kredieten en vorderingen publieke sector	-3.470	-2.942
Toevertrouwde middelen	-950	-454
Vennootschapsbelasting	40	1
Overige activa en passiva	-47	50
Netto kasstroom uit operationele/bancaire activiteiten	-5.739	-2.036
Investeringen in rentedragende waardepapieren	-250	0
Aflossingen op rentedragende waardepapieren	1.205	437
Saldo	955	437
Investeringen in onroerende zaken en bedrijfsmiddelen	-1	-2
Desinvesteringen	0	0
Saldo	-1	-2
Investeringen in immateriële activa	-1	0
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten	953	435
Opname obligatieleningen, notes	8.092	9.679
Aflossing obligatieleningen, notes	-5.997	-5.592
Opname CD/CP	23.104	27.035
Aflossing CD/CP	-20.127	-29.935
Saldo	5.072	1.187
Betaald dividend	-23	-40
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten	5.049	1.147
Kasstroom	263	-454

(in miljoenen euro's)

	2011	2010
Kasstroom	263	-454
Liquiditeiten begin van het jaar	13	467
Liquiditeiten per 31 december	276	13
In dit saldo zijn de volgende posten begrepen:		
Bankiers, terstond opeisbaar	0	0
Kasmiddelen en vorderingen bankiers	276	13
Liquiditeiten eind van het jaar	276	13

Het bedrag van de "Waardemutatie activa en passiva gewaardeerd op reële waarde hedge accounting" bestaat uit waardemutaties van financiële activa en passiva tegen reële waarde hedge accounting, waardemutaties van derivaten en betaalde boetes en koersverschillen.

In 2011 is voor een bedrag van € 1.838 miljoen aan rentebetalingen verricht (2010: € 1.645 miljoen) en een bedrag van € 1.762 miljoen aan rente-inkomsten ontvangen (2010: € 1.751 miljoen). Deze bedragen zijn in het kasstroomoverzicht verantwoord onder de post overige activa en passiva.

Toelichting op de jaarrekening

Bedrijfsinformatie

De jaarrekening van de Nederlandse Waterschapsbank N.V. (hierna: de NWB Bank) over 2011 is opgesteld door de directie, voorzien van een advies van de Raad van Commissarissen op 8 maart 2012 en zal ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 26 april 2012.

De NWB Bank is een naamloze vennootschap gevestigd in Den Haag, waarvan de aandelen in handen zijn van overheden. De NWB Bank richt zich met haar diensten exclusief op de publieke sector. Zij financiert waterschappen, gemeenten en provincies, alsmede aan overheid gelieerde instellingen, zoals woningbouwcorporaties, ziekenhuizen en onderwijsinstituten.

Grondslagen bij de opstelling van de jaarrekening

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening van de NWB Bank is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en de in Nederland aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving (NL GAAP).

Wijzigingen in de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Met ingang van 1 januari 2011 stelt de NWB Bank de jaarrekening op in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en in Nederland aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving (NL GAAP). Tot en met 2010 paste de NWB Bank International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie (IFRS-EU) toe. Overgang naar NL GAAP is mogelijk aangezien de NWB Bank geen geconsolideerde jaarrekening opstelt.

Bij de implementatie van IFRS-EU op 1 januari 2005 is voor een groot deel van de leningenportefeuille de reële waardeoptie toegepast. Dit blijkt op basis van de huidige inzichten na de kredietcrisis slecht te passen bij de aard en het karakter van de bank. De bepaling van de reële waarde van de leningen aan of gegarandeerd door Nederlandse overheden leidde sinds 2008 tot omvangrijke ongerealiseerde marktwaardemutaties als gevolg van veranderende risico-opslagen op de kredietmarkten. In de afgelopen jaren zijn de resultaten van de NWB Bank in belangrijke mate bepaald door veranderingen in deze opslagen voor liquiditeit- en kredietrisico's. Aangezien de NWB Bank een bedrijfsmodel hanteert waarbij leningen in principe worden aangehouden tot einde looptijd en niet tussentijds worden verkocht en daarnaast het kredietrisico (en daarmee het terugbetalingrisico) op haar kredieten aan de Nederlandse (lagere) overheid bijzonder laag is, zijn deze ongerealiseerde waardeveranderingen minder relevant voor de bepaling van het resultaat en de vermogenspositie voor financiële verslaggeving.

Onder toepassing van IFRS-EU is het niet mogelijk om de reële waardeoptie te herzien en in plaats daarvan reële waarde hedge accounting toe te passen. Aangezien de toepassing van hedge accounting zeer gebruikelijk is in de bankensector heeft de bank besloten om over te gaan op NL GAAP met toepassing van hedge accounting op het merendeel van de leningenportefeuille. In overeenstemming met het gevoerde risicomanagementbeleid en de bestaande documentatie daarvoor is verondersteld dat hedge accounting bij aanvang van de desbetreffende posities is gestart. De NWB Bank beoogt hiermee haar feitelijke bedrijfseconomische situatie beter in haar financiële verslaggeving weer te geven en is van mening dat daardoor een beter inzicht wordt gegeven in het vermogen en het resultaat van de bank.

Voor de betekenis van de wijziging in de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling op het eigen vermogen en het resultaat wordt verwezen naar toelichting 36.

Samenvatting van belangrijke verslaggevingsgrondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kostprijs met uitzondering van bepaalde rentedragende waardepapieren, derivaten en onroerende zaken. Deze zijn gewaardeerd tegen reële waarde. De bedragen in deze jaarrekening luiden in miljoenen euro's en alle bedragen in de toelichting zijn afgerond naar duizendtallen (€ 000), tenzij anders is vermeld.

Verwerking

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen daarvan aan de onderneming zullen toevloeien en de waarde van het actief op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Vreemd vermogen wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling van een bestaande verplichting gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld.

Financiële activa en passiva worden opgenomen op transactiebasis. Dit houdt in dat een financieel actief of financieel passief in de balans wordt opgenomen vanaf het tijdstip dat de vennootschap respectievelijk recht heeft op de voordelen dan wel gebonden is aan de verplichtingen voortkomend uit de contractuele bepalingen van het financieel instrument.

Baten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, verband houdend met een vermeerdering van een actief of vermindering van vreemd vermogen, heeft plaatsgevonden en waarvan de omvang op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Lasten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, verband houdend met een vermindering van een actief of vermeerdering van vreemd vermogen, heeft plaatsgevonden en waarvan de omvang op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld.

Niet langer opnemen in de balans van financiële activa en passiva

Een op de balans opgenomen actief of post van het vreemd vermogen dient op de balans te blijven indien een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot dit actief of deze post van het vreemd vermogen. Dergelijke transacties dienen evenmin aanleiding te geven tot het verantwoorden van resultaten.

Een financieel actief of een post van het vreemd vermogen (of, indien van toepassing, een deel van een financieel actief, of een deel van de groep van soortgelijke financiële activa of passiva) wordt niet langer in de balans opgenomen indien de transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de post van het vreemd vermogen aan een derde zijn overgedragen.

Waardering

De financiële activa en passiva worden bij eerste opname in de balans gewaardeerd tegen reële waarde vermeerderd met de transactiekosten die direct toe te wijzen zijn aan de verwerving of uitgifte van het financieel actief of het financieel passief met uitzondering van de transacties met waardering tegen reële waarde en verwerking van de resultaten via de winst- en verliesrekening. De in deze balansposten opgenomen transacties worden gewaardeerd tegen reële waarde zonder vermeerdering met transactiekosten.

De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld, tussen ter zake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen die onafhankelijk van elkaar zijn.

Voor zover voor posten een relevante middenkoers beschikbaar is, wordt deze als de beste indicatie voor de reële waarde gehanteerd. Van het merendeel van de financiële instrumenten van de NWB Bank kan de reële waarde niet op basis van een relevante middenkoers vastgesteld worden, omdat een beursnotering en/of een actieve markt ontbreekt.

De NWB Bank berekent de reële waarde van deze overige financiële activa en passiva met modellen. De modellen maken gebruik van diverse veronderstellingen met betrekking tot de disconteringsvoet en het tijdstip en de omvang van de verwachte toekomstige kasstromen. Bij de berekening van de reële waarde van opties is gebruik gemaakt van optiewaarderingsmodellen.

Bij het ontstaan van financiële activa worden deze geclassificeerd als Kredieten en vorderingen, Bankiers, Rentedragende waardepapieren danwel Derivaten. Kredieten en vorderingen, Tot het einde van de looptijd aangehouden rentedragende waardepapieren, Overige rentedragende waardepapieren zonder beursnotering alsmede Bankiers worden vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Overige rentedragende waardepapieren met beursnotering en Derivaten worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Bij het ontstaan van financiële passiva worden deze geclassificeerd als Bankiers, Derivaten, Toevertrouwde middelen en Uitgegeven schuldbewijzen. Bankiers, Toevertrouwde middelen alsmede Uitgegeven schuldbewijzen worden vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs en Derivaten worden vervolgens gewaardeerd tegen reële waarde.

Hedge accounting

De bank dekt aan financiële activa of passiva verbonden rente- en valutarisico's grotendeels af met behulp van financiële instrumenten. In marktwaardetermen vindt een compensatie plaats van waardeveranderingen als gevolg van rente- en valutamutaties. Hedge accounting maakt het mogelijk de resultaatverantwoording van een afdekkingsinstrument en de bijbehorende afgedekte positie te synchroniseren, voor zover deze indekking effectief is. Hedge accounting is alleen toegestaan indien er afdoende documentatie is opgesteld en de vereiste effectiviteit van de afdekking is aangetoond.

De NWB Bank gebruikt alleen derivaten als afdekkingsinstrument en deze worden tegen reële waarde op de balans opgenomen. Zowel de waardemutaties van het afgedekte instrument die zijn toe te rekenen aan het afgedekte risico alsmede de waardemutaties van derivaten die onderdeel uitmaken van een reële waarde hedge worden in de winst- en verliesrekening verantwoord als Resultaat uit financiële transacties.

De NWB Bank past twee vormen van reële waarde hedge accounting toe: micro- en macrohedging. Microhedging heeft betrekking op individuele transacties die voor wat betreft rente- en valutarisico in een economische hedge relatie zijn betrokken. Er is in geval van microhedging een één-op-één relatie tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument. Macrohedging heeft betrekking op een groep transacties die voor het renterisico door meerdere derivaten wordt afgedekt. Daarbij is er geen relatie tussen afgedekte posities en afdekkingsinstrumenten op individueel niveau maar wordt op portefeuilleniveau aangetoond dat de betrokken derivaten de reële waardemutaties als gevolg van rentebewegingen van de betrokken activa compenseren.

Vreemde valuta

Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de contante middenkoersen (Amsterdamse beurskoersen) op balansdatum. Het hanteren van middenkoersen houdt verband met het beleid van de NWB Bank, waarbij alle valutaposities één op één worden afgedekt en waardoor de dagelijkse geldstromen in vreemde valuta per saldo nihil zijn.

Baten en lasten voortvloeiend uit transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum. Alle valutakoersverschillen van monetaire activa en passiva worden in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Valutaswaps worden gebruikt als afdekkingsinstrument voor valutarisico's inzake opgenomen en uitgezette gelden. Deze posities worden omgerekend tegen de reële waarde van het instrument per balansdatum. De waardemutaties worden verantwoord onder Resultaat uit financiële transacties.

Kredieten en vorderingen en Bankiers

Kredieten en vorderingen en Bankiers worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. Bij verwachte oninbaarheid wordt een voorziening voor kredietverliezen gevormd.

Rentedragende waardepapieren

Rentedragende waardepapieren zijn primair bedoeld om voor onbepaalde tijd te worden aangehouden en kunnen worden verkocht om te voorzien in liquiditeitsbehoeften of als reactie op wijzigingen in het rentetarief. De rentedragende waardepapieren worden bij eerste verwerking gewaardeerd

tegen reële waarde. Voor wat betreft de vervolgwaaarding van de rentedragende waardepapieren zijn drie subcategorieën te onderkennen:

Tot het einde van de looptijd aangehouden

Gekochte leningen en obligaties met vaste of bepaalde betalingen waarvan de NWB Bank het stellige voornemen heeft en zowel contractueel als economisch in staat is deze aan te houden tot het einde van de looptijd, worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

Overige rentedragende waardepapieren zonder beursnotering

Overige rentedragende waardepapieren zonder beursnotering worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

Overige rentedragende waardepapieren met beursnotering

Overige rentedragende waardepapieren met beursnotering worden gewaardeerd tegen reële waarde. Voor zover een waardeverandering van een individueel rentedragend waardepapier positief is, wordt deze tot het moment van realisatie direct in het eigen vermogen verwerkt. Op het moment dat het desbetreffende rentedragende waardepapier niet langer in de balans wordt verwerkt, wordt het cumulatieve ongerealiseerde resultaat van een individueel actief dat in het eigen vermogen was opgenomen verwerkt in de winst- en verliesrekening. Een eventuele cumulatieve waardevermindering tot onder de kostprijs wordt onmiddellijk in de winst- en verliesrekening verantwoord. Wanneer vervolgens een ongerealiseerde waardevermeerdering op het betreffende rentedragende waardepapier plaatsvindt, zal deze in de winst- en verliesrekening worden verantwoord voor zover deze lager is dan de geamortiseerde kostprijs. Eventuele waardevermeerdering boven de geamortiseerde kostprijs wordt in het eigen vermogen verwerkt.

Indien de rentedragende waardepapieren zijn betrokken in een reële waarde hedgerelatie, dan wordt het effectieve deel van de afdekking verwerkt in het resultaat in plaats van in het eigen vermogen. Wanneer financiële activa niet langer in de balans worden opgenomen, wordt de in het eigen vermogen opgenomen cumulatieve winst of het cumulatieve verlies verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Immateriële activa

Onder deze post zijn verantwoord de kosten en uitgaven die betrekking hebben op computersoftware. Na de eerste opname wordt het immaterieel actief gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met de geaccumuleerde afschrijvingen en eventuele bijzondere waardeverminderingen. De gebruiksduur wordt geacht 5 jaar te zijn en de gehanteerde afschrijvingsmethode is lineair over genoemde gebruiksduur. Indien hiertoe aanleiding bestaat zal de afschrijvingsperiode en afschrijvingsmethode worden herzien.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa bestaan uit onroerende zaken en bedrijfsmiddelen. Deze worden gewaardeerd tegen de grondslag van reële waarde respectievelijk verkrijgingsprijs, verminderd met lineaire afschrijving. De reële waarde van onroerende zaken wordt jaarlijks beoordeeld en periodiek bepaald aan de hand van taxaties door externe taxateurs. De afschrijvingen hierop worden ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht over een periode, welke overeenkomt met de verwachte economische gebruiksduur.

De afschrijvingen belopen jaarlijks:

■ Gebouw	2 ½%
■ Installaties	10%
■ Inrichting, inventaris, etc.:	
- meubilair en dergelijke	10%
- kantoormachines	20%
■ Informatieverwerkende apparatuur:	
- personal computers	20%
- overige apparatuur	20%
■ Personenauto's	20%

Op de waarde van de grond wordt niet afgeschreven.

De restwaarde van het actief, de gebruiksduur en de waarderingsmethodes worden jaarlijks beoordeeld en, indien noodzakelijk, aangepast.

Derivaten

Een derivaat ('afgeleid financieel instrument') is een financieel instrument dat de drie volgende kenmerken bezit:

- de waarde verandert als gevolg van veranderingen van marktfactoren zoals een bepaalde rentevoet, prijs van een financieel instrument, valutakoers, kredietwaardigheid, of andere variabele ('de onderliggende waarde');
- er is geen of een geringe netto-aanvangsinvestering benodigd in verhouding tot andere soorten contracten die op vergelijkbare wijze reageren op veranderingen in genoemde marktfactoren; en
- het wordt op een tijdstip in de toekomst afgewikkeld.

Derivaten worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde op het moment van het aangaan van het contract. Ook na eerste verwerking wordt het derivaat gewaardeerd tegen reële waarde. Derivaten met een positieve marktwaarde worden als activa gepresenteerd, derivaten met een negatieve marktwaarde als passiva. Veranderingen in de reële waarde van deze derivaten worden in de winst- en verliesrekening verantwoord onder de post Resultaat financiële transacties.

In contracten besloten derivaten worden als een apart derivaat gewaardeerd indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- er bestaat geen nauw verband tussen de economische kenmerken en risico's van het in een contract besloten derivaat en die van het basiscontract, en
- het basiscontract wordt niet tegen reële waarde – met waardemutaties via het resultaat – gewaardeerd, en
- een afzonderlijk instrument met dezelfde voorwaarden zou voldoen aan de definitie van een derivaat.

Derivaten die voldoen aan deze voorwaarden worden gepresenteerd in de balans bij het basiscontract waartoe deze behoren en gewaardeerd tegen reële waarde op het moment dat het contract wordt

aangegaan, waarbij waardemutaties worden verwerkt in het resultaat. Contracten worden alleen op het moment van aangaan van de transactie beoordeeld tenzij een wijziging in de contractvoorwaarden heeft plaatsgevonden, welke de verwachte kasstromen aanzienlijk beïnvloedt.

Bankiers, Toevertrouwde middelen en Schuldbewijzen

De in de passiefposten Bankiers, Toevertrouwde middelen en Schuldbewijzen opgenomen leningen worden bij de eerste opname gewaardeerd tegen de reële waarde van de ontvangen tegenprestatie minus de direct toerekenbare transactiekosten. Na deze eerste opname worden de rentedragende leningen vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. Winsten en verliezen worden opgenomen in het renteresultaat zodra de schulden niet langer op de balans worden opgenomen.

Personeelsverplichtingen - pensioenverplichtingen

Conform Richtlijn 271 Personeelsbeloningen past de NWB Bank voor pensioenen integraal de onder IFRS-EU van toepassing zijnde standaard (IAS 19) inzake pensioenen en andere 'post retirement benefits' toe.

De NWB Bank is met haar medewerkers een pensioenregeling overeengekomen op basis van vaste toezeggingen ('defined benefit plans'). De regeling wordt gefinancierd door premies aan een verzekeringsmaatschappij op basis van periodieke actuariële berekeningen.

Een 'defined benefit plan' is een regeling waarbij de uitkering aan de gepensioneerde werknemer vastgelegd wordt, rekeninghoudend met factoren zoals leeftijd, dienstjaren en salaris. De verantwoorde verplichting voor 'defined benefit plans' is het saldo van de contante waarde van de pensioenverplichtingen op balansdatum verminderd met de reële waarde van de daarmee verbonden beleggingen. Het saldo wordt aangepast voor niet-verantwoorde resultaten en kosten met betrekking tot verstreken dienstjaren.

De pensioenverplichtingen worden jaarlijks berekend door een externe actuaris op basis van de 'projected unit credit method'. Daarbij wordt gebruikgemaakt van een verwacht rendement op beleggingen.

Actuariële winsten en verliezen worden opgenomen als baten of lasten indien de netto cumulatieve niet-verantwoorde actuariële winsten en verliezen voor elke afzonderlijke regeling aan het einde van het vorige boekjaar meer bedragen dan 10% van de toegezegde pensioenverplichting of de hogere reële waarde van de fondsbeleggingen per die datum. Deze winsten of verliezen worden toegerekend aan de verwachte gemiddelde resterende arbeidsduur van de werknemers die aan de regelingen deelnemen.

Saldering van financiële activa en financiële passiva

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd en tegen het nettobedrag in de balans opgenomen indien er een juridisch afdwingbaar recht is om de verantwoorde bedragen te salderen en indien het voornemen bestaat om de verwachte toekomstige kasstromen op nettobasis te verrekenen, of simultaan het actief te realiseren en de verplichting af te wikkelen.

Opbrengstverantwoording

Opbrengsten worden verantwoord wanneer het waarschijnlijk is dat de economische voordelen ten goede zullen komen aan de NWB Bank en de opbrengsten betrouwbaar kunnen worden bepaald.

Rente

Rentebaten en -lasten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen volgens de effectieve rentemethode. De toepassing van deze methode omvat de amortisatie van een eventueel disagio of agio of andere verschillen (met inbegrip van transactiekosten en daarop betrekking hebbende provisies) tussen de eerste boekwaarde van een rentedragend instrument en het bedrag per vervaldatum, berekend op basis van de effectieve rentevoet.

Belastingen

Winstbelastingen worden gelijktijdig met de winst als last verantwoord. Uitgestelde belastingvorderingen en uitgestelde belastingverplichtingen worden tegen het nominale bedrag gewaardeerd.

Verschuldigde en verrekenbare belastingen

Verschuldigde en verrekenbare belastingvorderingen en -verplichtingen voor lopende en voorgaande jaren worden gewaardeerd op het bedrag dat naar verwachting zal worden teruggevorderd van of betaald zal worden aan de belastingdienst. Het belastingbedrag wordt berekend op basis van de geldende belastingtarieven en belastingwetgeving.

Uitgestelde belastingen

Uitgestelde belastingvorderingen worden opgenomen voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen, onbenutte fiscale faciliteiten en niet verrekenende fiscale verliezen, wanneer het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee de verrekenbare tijdelijke verschillen kunnen worden verrekend, en de verrekenbare tijdelijke verschillen, onbenutte fiscale faciliteiten en onbenutte fiscale verliezen kunnen worden aangewend.

De boekwaarde van de uitgestelde belastingvorderingen wordt per balansdatum beoordeeld en verlaagd wanneer het niet waarschijnlijk is dat voldoende fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee het tijdelijke verschil geheel of gedeeltelijk kan worden verrekend. Niet opgenomen uitgestelde belastingvorderingen worden per balansdatum herbeoordeeld en opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat in de toekomst fiscale winst aanwezig zal zijn waarmee deze uitgestelde vordering kan worden verrekend.

Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden gewaardeerd op de belastingtarieven die naar verwachting van toepassing zullen zijn op de periode waarin de vordering wordt gerealiseerd of de verplichting wordt afgewikkeld, op basis van de geldende belastingtarieven en belastingwetgeving.

Bij de bepaling van de uitgestelde belastingen wordt rekening gehouden met de winstbelasting over de waardeveranderingen van de onder de post Financiële activa voor verkoop beschikbaar opgenomen rentedragende waardepapieren.

Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd indien er een in rechte afdwingbare verplichting bestaat om deze te salderen.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen kasstromen uit operationele/bancaire activiteiten, investerings- en financieringsactiviteiten.

Onder liquiditeiten worden die activa opgenomen die zonder beperkingen kunnen worden omgezet in liquiditeiten, waaronder de aanwezige kasmiddelen, alsmede de per saldo direct opeisbare tegoeden bij (centrale) banken.

De mutaties in de kredieten en de toevertrouwde middelen en die uit hoofde van het bancair depositobedrijf zijn gelet op de aard van de activiteiten opgenomen onder de kasstroom uit operationele/bancaire activiteiten. Mutaties in rentedragende waardepapieren, niet zijnde de tot einde looptijd gehouden rentedragende waardepapieren worden ook opgenomen onder de kasstroom uit operationele/bancaire activiteiten.

Investeringsactiviteiten omvatten de aan- en verkopen en aflossingen inzake tot einde looptijd gehouden rentedragende waardepapieren, alsmede de aan- en verkopen van onroerende zaken en bedrijfsmiddelen. De opname en aflossing van lang vreemd vermogen (looptijd >1 jaar) worden als financieringsactiviteiten aangemerkt.

Gesegmenteerde informatie

De inrichting van de bank is niet afgestemd op werkzaamheden in verschillende bedrijfstakken en bij de analyse en besluitvorming ter zake van rendement en inzet van middelen wordt door de directie van de NWB Bank geen onderscheid gemaakt naar segmenten. In deze jaarrekening is dan ook geen gesegmenteerde informatie opgenomen.

Belangrijke inschattingen en schattingonzekerheden

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met NL GAAP vereist dat de directie oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, alsmede van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden, marktinformatie en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over het merendeel van de boekwaarde van activa en passiva van de NWB Bank die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen daardoor afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden periodiek beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden verantwoord in de periode waarin de schattingen worden herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft. Heeft de herziening ook gevolgen voor toekomstige perioden, dan wordt de herziening verantwoord in zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Door de directie gevormde oordelen bij de toepassing van NL GAAP die belangrijke gevolgen kunnen hebben voor de jaarrekening, en schattingen die een aanmerkelijk risico in zich bergen van een materiële aanpassing in een volgend jaar, hebben met name betrekking op de waardering van financiële activa en financiële passiva op reële waarde en de veronderstellingen die ten grondslag liggen aan de hedge accounting modellen.

1 Rente

De post rentebaten omvat rentebaten uit kredieten en vorderingen, rentedragende waardepapieren, alsmede provisies die het karakter van rente hebben. Agio's en disagio's op kredieten en vorderingen die niet gewaardeerd worden op reële waarde, zijn tezamen met de respectievelijke rentebaten verantwoord overeenkomstig de effectieve rentemethode.

De post rentelasten omvat rentelasten uit al dan niet in schuldbewijzen belichaamde schulden en derivaten, alsmede provisies die het karakter van rente hebben, boeten voor vervroegde aflossing, agio's en disagio's. Agio's en disagio's op al dan niet in schuldbewijzen belichaamde schulden die niet gewaardeerd worden op reële waarde, zijn tezamen met de respectievelijke rentelasten verantwoord overeenkomstig de effectieve rentemethode.

	2011	2010
Rentebaten kredieten en vorderingen tegen geamortiseerde kostprijs	1.768.754	1.692.503
Rentebaten rentedragende waardepapieren	63.408	86.319
Rentebaten	1.832.162	1.778.822
Rentelasten bankiers, toevertrouwde middelen en schuldbewijzen tegen geamortiseerde kostprijs	-1.081.760	-913.564
Derivaten (saldo rentebaten en -lasten)	-675.558	-761.662
Rentelasten	-1.757.318	-1.675.226
Rente	74.844	103.596

Onder de post rentebaten kredieten en vorderingen tegen geamortiseerde kostprijs is in 2011 een eenmalige opbrengst van € 0,4 miljoen verantwoord uit hoofde van gerealiseerd koersverschil bij verkoop (2010 € 17,1 miljoen).

2 Resultaat uit financiële transacties

Deze post is als volgt te specificeren:

	2011	2010
Ongerealiseerde waardemutaties:		
Herwaardering van de afgedekte posities verantwoord in de W&V	2.504.767	988.592
Herwaardering van de afdekkingsinstrumenten	-2.486.637	-970.998
Ongerealiseerde herwaardering rentedragende waardepapieren	9.490	29.098
	27.620	46.692
Gerealiseerde waardemutaties:		
Verkoopresultaat	10.659	-16.719
Overige	-	-2
	10.659	-16.721
Totaal	38.279	29.971

De gerealiseerde waardemutaties bestaan onder andere uit ontvangen premies en fees bij afwikkeling van derivatencontracten, gerealiseerde (herwaarderings)resultaten bij verkoop van rentedragende waardepapieren en provisies. De reële waarde van de afdekkingsinstrumenten bedraagt aan de actiefzijde per 31 december 2011 € 9,657 miljoen (per 31 december 2010: € 5,194 miljoen), en aan de passiefzijde per 31 december 2011 € 9,640 miljoen (per 31 december 2010: € 5,270 miljoen).

De NWB Bank neemt in belangrijke mate middelen in vreemde valuta op. De hieruit voortvloeiende valutarisico's worden direct geheel door valutaswaps afgedekt. De door de NWB Bank gelopen valutarisico's zijn minimaal.

3 Personeelskosten

	2011	2010
Salarissen	3.319	3.171
Pensioenlasten	801	624
Overige sociale lasten	283	267
Andere personeelskosten	610	315
	5.013	4.377

De bezoldiging van directieleden inclusief reguliere pensioenlasten bedroeg in 2011 € 691 duizend (2010: € 673 duizend). Het gemiddelde aantal personeelsleden, in FTE's, inclusief directie bedroeg 38,7 (2010: 36,5).

Bezoldiging van de directieleden

	Vaste beloning	Variabele beloning	Pensioen- lasten en levensloop
2011			
Drs. L.M.T. van Velden	208	21	56
R.A. Walkier	276	37	93
	484	58	149
2010			
Drs. L.M.T. van Velden	207	21	54
R.A. Walkier	274	27	90
	481	48	144

De vaste beloning bestaat uit het vaste salaris over 13 maanden plus 8% vakantiegeld. De directie ontvangt tevens een deels belaste onkostenvergoeding van € 2.800 per jaar per persoon. Tevens heeft de bank aan de directie een auto ter beschikking gesteld.

De Raad van Commissarissen heeft besloten de lange termijn component van de variabele beloning over 2008 definitief toe te kennen. Deze beloning (€ 9.274) is voor de heer Walkier opgenomen in de variabele beloning. Het voormalige directielid de heer drs. A.J.M.M. Van Cleef ontvangt in verband hiermee een bedrag van € 7.046.

De voorwaardelijke toekenning van het lange termijndeel van de variabele beloning bedraagt voor de heer Walkier over de jaren 2009, 2010 en 2011 respectievelijk € 15.000, € 14.000 en € 14.000, zijnde 5,5% van de vaste beloning over 2009 en 5% van de vaste beloning over 2010 en 2011. De voorwaardelijke toekenning van het lange termijndeel van de variabele beloning bedraagt voor de heer van Cleef over 2009 € 10.000, zijnde 4,6% van de vaste beloning. De voorwaardelijke toekenning van het lange termijndeel van de variabele beloning bedraagt voor mevrouw Van Velden over de jaren 2010 en 2011 respectievelijk € 10.000 en € 10.000, zijnde 5% van de vaste beloning.

4 Andere beheerskosten

Hieronder zijn begrepen de kosten van huisvesting, kantoor- en algemene kosten.

De eveneens onder deze post begrepen bezoldiging van 7 (2010: 7) commissarissen bedroeg € 180 duizend (2010: € 168 duizend).

Bezoldiging van leden van de raad van commissarissen

	2011	2010
Dr. J.C.K.W. Bartel	-	8
Drs. E.F. Bos	25	26
Prof. dr. R.G.C. van den Brink	48	42
Mr. drs. P.C.G. Glas	9	-
Prof. dr. J.J.M. Jansen	18	10
Ir. A.J.A.M. Segers	8	24
Drs. V.I. Goedvolk	32	27
Ir. E.H. baron van Tuyll van Serooskerken	16	14
Mr. B.J.M. baron van Voorst tot Voorst	24	17
	180	168

De bovengenoemde bedragen zijn inclusief vergoedingen voor lidmaatschappen van commissies en eventuele BTW.

Honoraria van de accountant

In het boekjaar zijn de volgende honoraria ten laste gebracht van het resultaat, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW. De genoemde bedragen zijn weergegeven inclusief BTW.

	2011	2010
Onderzoek van de jaarrekening	400	277
Andere controleopdrachten	512	36
Andere niet-controlediensten	12	61
	924	374

De hogere accountantskosten hebben betrekking op werkzaamheden aangaande de overgang van IFRS EU grondslagen naar NL GAAP grondslagen alsmede nagekomen incidentele kosten over het boekjaar 2010.

5 Bijdrage Stichting NWB Fonds

Aan de Stichting NWB Fonds is in 2011 geen bijdrage toegekend (2010: € 2 miljoen). Het NWB Fonds is een algemeen nut beogende instelling die zich bezig houdt met het stimuleren van de ontwikkelingen van watermanagement in de derde wereld. De Unie van Waterschappen draagt de meerderheid voor van leden van het bestuur van de stichting.

6 Afschrijvingen

Dit betreft de afschrijvingen op het kantoorgebouw, de installaties, inrichtingskosten, inventaris, informatieverwerkende apparatuur en personenauto's, zoals vermeld onder de toelichting op de actiefpost Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen. Ook de afschrijvingen op Immateriële vaste activa zijn onder deze post opgenomen.

7 Belastingen

	2011	2010
Winst voor belastingen	98.422	120.664
Winstbelastingen tegen 25,0% resp. 25,5%	24.605	30.168
Aanpassingen voorgaande boekjaren	-721	-12
Aanpassing uitgestelde belastingen	-	-303
Winstbelasting afwaardering materiële vaste activa	-177	-
Totaal winstbelastingen	23.707	29.853
Effectieve belastingdruk (%)	24,1%	24,7%

De belastinglast is als volgt te splitsen in acute belastingen en uitgestelde belastingen:

	2011	2010
Acute winstbelastingen		
Verslagjaar	38.143	11.477
Aanpassingen voorgaande boekjaren	-721	-12
	37.422	11.465
Uitgestelde winstbelastingen		
Vrijval actieve latentie ontstaan bij aanvang belastingplicht	8.080	9.110
Herrekening latentie door wijziging waarderingsgrondslagen	-	10.027
Vorming latente voorziening pensioenen	-	-759
Dotatie latente voorziening pensioenen	15	-18
Herrekening latentie nieuw tarief vpb	-	5
Belasting op baten en lasten die rechtstreeks in het eigen vermogen zijn verwerkt	-678	23
Fiscaal uitgesteld resultaat basisrenteleningen	-786	-
Mutatie als gevolg van wijziging waardering	-20.346	-
	-13.715	18.388
Totaal winstbelastingen	23.707	29.853

De acute belasting over het boekjaar 2011 (€ 38.143) is hoger dan het vigerende belastingtarief van 25,0%. Dit wordt met name veroorzaakt door de wijziging in fiscale waardering van activa en passiva. In 2011 wordt de kostprijs gehanteerd, daar waar tot en met 2010 de lagere bedrijfswaarde werd gehanteerd.

8 Kasmiddelen

Deze post betreft de wettige betaalmiddelen en de direct opeisbare tegoeden bij De Nederlandsche Bank N.V.

9 Bankiers

Deze post bestaat voornamelijk uit onderpand uit hoofde van collateral afspraken gerelateerd aan derivatencontracten. Dit onderpand staat niet ter vrije beschikking van de bank.

Deze post kan als volgt worden uitgesplitst:

	2011	2010
Direct opeisbare tegoeden	94	136
Vorderingen uit hoofde van onderpand	4.330.590	2.362.480
Totaal	4.330.684	2.362.616

10 Kredieten en vorderingen

Deze post betreft niet in rentedragende waardepapieren belichaamde kredieten en vorderingen op anderen dan bankiers. De vorderingen, die naast enkele personeelskredieten uitsluitend de publieke sector betreffen, vloeien voor het grootste gedeelte voort uit verstrekte langlopende leningen. Tot bedoelde publieke sector zijn gerekend de vorderingen op of onder garantie van de Nederlandse overheid en buitenlandse overheden, alsmede vorderingen op NV-overheidsbedrijven en andere bedrijven of instellingen met een afgeleide overheidstaak.

Het verloop van de post Kredieten en vorderingen kan als volgt worden weergegeven:

	2011	2010
Stand 1 januari	46.967.501	43.061.893
Verstrekkingsen	14.189.043	16.085.899
Aflossingen	-10.718.934	-13.143.348
Waardeverandering reële waarde hedge accounting	3.504.524	967.862
Reële waarde van in kredieten en vorderingen afgescheiden besloten derivaten	-9.805	-4.805
Stand 31 december	53.932.329	46.967.501

Specificatie kredieten en vorderingen publieke sector naar aard van de vorderingen:

	2011	2010
Vorderingen op of onder garantie van de Nederlandse overheid	46.755.740	43.189.646
Vorderingen op of onder garantie van buitenlandse overheden	25.565	125.565
Overige vorderingen op de overheidssector en diversen	365.125	361.110
Waardeverandering reële waarde hedge accounting	6.803.063	3.298.539
Reële waarde van in kredieten en vorderingen afgescheiden besloten derivaten	-17.164	-7.359
	53.932.329	46.967.501

De post vorderingen op of onder garantie van de Nederlandse overheid kan als volgt gespecificeerd worden:

	2011	2010
Waterschappen	5.139.491	4.997.386
Gemeenten	7.022.671	6.956.080
Woningbouw	29.213.962	26.841.245
Overige	5.379.616	4.394.935
	46.755.740	43.189.646

Gezien het risicoprofiel van de tegenpartijen van de NWB Bank is een voorziening voor oninbaarheid niet noodzakelijk per balansdatum.

De openstaande bedragen van aan oud-directieleden verstrekte leningen:

2011

2010

460

460

11 Rentedragende waardepapieren

Deze post kan als volgt worden uitgesplitst:

	2011	2010
Tot het einde van de looptijd aangehouden	842.106	1.040.416
Overige rentedragende waardepapieren met beursnotering	567.994	1.348.532
Overige rentedragende waardepapieren zonder beursnotering	61.085	81.753
	1.471.185	2.470.701

Het verloop van de rentedragende waardepapieren in 2011 en 2010 was als volgt:

	Publieke-rechtelijke lichamen	Anderen	Totaal
Stand op 1 januari 2011	1.093.582	1.377.119	2.470.701
Aankopen	250.000	-	250.000
Verkopen en aflossingen	-796.845	-406.643	-1.203.488
Waardeveranderingen Overige rentedragende waardepapieren	-33.427	-12.601	-46.028
Stand op 31 december 2011	513.310	957.875	1.471.185
	Publieke-rechtelijke lichamen	Anderen	Totaal
Stand op 1 januari 2010	1.365.612	1.480.259	2.845.871
Aankopen	-	-	-
Verkopen en aflossingen	-333.444	-100.334	-433.778
Waardeveranderingen Overige rentedragende waardepapieren	61.414	-2.806	58.608
Stand op 31 december 2010	1.093.582	1.377.119	2.470.701

€ 42 miljoen (2010: € 119 miljoen) van de rentedragende waardepapieren heeft een resterende looptijd kleiner dan 12 maanden.

12 Immateriële activa

Deze post bestaat uit kosten en uitgaven gerelateerd aan de computer software.

De specificatie van het verloop van deze post in 2011 respectievelijk 2010 is als volgt:

	2011	2010
Boekwaarde op 1 januari	1.099	1.279
Investeringen	1.373	269
Afschrijvingen	-482	-449
Boekwaarde op 31 december	1.990	1.099

De cumulatieve bedragen op 31 december waren:

	2011	2010
Investeringen	3.697	2.324
Afschrijvingen	-1.707	-1.225
Boekwaarde op 31 december	1.990	1.099

13 Materiële activa

De specificatie van het verloop van deze post in 2011 is als volgt:

	Onroerende zaken voor eigen gebruik	Overige bedrijfs middelen	Totaal
Boekwaarde per 31 december 2010	5.747	825	6.572
Investeringen 2011	1.023	18	1.041
Desinvesteringen 2011	-	-7	-7
Herwaardering	-709	-	-709
Afschrijvingen in 2011	-496	-224	-720
Boekwaarde per 31 december 2011	5.565	612	6.177

Ultimo 2011 waren de cumulatieve bedragen:

	Onroerende zaken voor eigen gebruik	Overige bedrijfs middelen	Totaal
Investerings	8.991	5.801	14.792
Afschrijvingen	-3.684	-5.189	-8.873
Geamortiseerde kostprijs	5.307	612	5.919
Herwaarderingen	258	-	258
	5.565	612	6.177

De reële waarde van het pand is in 2011 opnieuw bepaald aan de hand van een taxatie door een externe taxateur.

De overige bedrijfsmiddelen betreffen voornamelijk inventaris, informatieverwerkende apparatuur en personenauto's.

De specificatie van het verloop van deze post in 2010 is als volgt:

	Onroerende zaken voor eigen gebruik	Overige bedrijfs middelen	Totaal
Boekwaarde per 31 december 2009	3.790	786	4.576
Investerings 2010	2.265	321	2.586
Desinvesteringen 2010	-	-20	-20
Afschrijvingen in 2010	-308	-262	-570
Boekwaarde per 31 december 2010	5.747	825	6.572
Ultimo 2010 waren de cumulatieve bedragen:			
Investerings	7.968	5.783	13.751
Afschrijvingen	-3.188	-4.958	-8.146
Geamortiseerde kostprijs	4.780	825	5.605
Herwaarderingen	967	-	967
	5.747	825	6.572

14 Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2005 is de NWB Bank belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. In 2008 heeft de belastingdienst zich akkoord verklaard met de gehanteerde marktwaarden in de fiscale openingsbalans en de verdeling van het marktwaardeverschil over toekomstige perioden.

De balanspost betreft ultimo 2011 per saldo te betalen vennootschapsbelasting en ultimo 2010 per saldo te vorderen vennootschapsbelasting.

De specificatie van deze post in 2011 en 2010 is als volgt:

	2011	2010
2009	-	12.789
2010	-	5.633
2011	-21.314	-
	-21.314	18.422

Het te vorderen/betalen bedrag over het boekjaar is als volgt te specificeren:

	2011	2010
Acute belastinglast	-38.143	-11.477
Betaalde voorschotten	16.829	17.110
	-21.314	5.633

15 Uitgestelde belastingen

Het verloop van de uitgestelde belastingen is als volgt te specificeren:

	2011	2010
Saldo 1 januari	259	21.825
Vrijval latentie bij aanvang belastingplicht	-8.080	-9.110
Mutatie als gevolg van tijdelijke verschillen in boekjaar verwerkt via de winst- en verliesrekening	-15	-10.296
Mutatie als gevolg van tijdelijke verschillen in voorgaande boekjaren verwerkt via de winst- en verliesrekening	-	-2.155
Mutatie als gevolg van wijzigingen in het belastingtarief in toekomstige boekjaren verwerkt via de winst- en verliesrekening	-	-5
Mutatie als gevolg van fiscale waarderingswijziging	20.346	-
Fiscaal uitgesteld resultaat basisrenteleningen	-14.542	-
Saldo 31 december	-2.032	259

De fiscale waarderingswijziging betreft de waardering van activa en passiva op kostprijs, daar waar tot en met 2010 de lagere bedrijfswaarde werd gehanteerd.

16 Overige activa

Deze post betreft voornamelijk te ontvangen bedragen respectievelijk nog te verrekenen bedragen in verband met het betalingsverkeer rondom balansdatum.

17 Derivaten

Deze post betreft renteswaps en valutaswaps, opties en caps. Deze producten worden gewaardeerd op reële waarde, inclusief opgelopen rente. De waardering vindt plaats met behulp van modellen, waarbij de swapcurve wordt gebruikt voor discontering.

Specificatie naar resterende looptijd van de reële waarden op 31 december 2011:

	<3 maanden	3-12 maanden	1-5 jaar	>5 jaar	2011 Totaal
Renteswaps	4.189	7.297	477.283	1.430.614	1.919.383
Valutaswaps	490.116	347.690	1.771.348	2.131.390	4.740.544
Caps, floors en swaptions	-	-	-	141.396	141.396
Totaal	494.305	354.987	2.248.631	3.703.400	6.801.323

Specificatie naar resterende looptijd van de reële waarden op 31 december 2010:

	<3 maanden	3-12 maanden	1-5 jaar	>5 jaar	2010 Totaal
Renteswaps	5.545	23.554	520.173	892.268	1.441.540
Valutaswaps	200.973	249.686	1.322.525	1.411.804	3.184.988
Caps, floors en swaptions	0	0	92	32.842	32.934
Totaal	206.518	273.240	1.842.790	2.336.914	4.659.462

18 Overlopende activa

Deze post omvat voornamelijk de opgelopen rente voor rentedragende activa die niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening. Daarnaast omvat deze post vooruitbetaalde bedragen voor kosten die ten laste van de volgende periode(n) komen en de nog te ontvangen nog niet gefactureerde bedragen wegens baten ten gunste van de huidige of voorgaande periode(n).

19 Bankiers

Deze post betreft - niet in schuldbewijzen belichaamde - schulden aan binnenlandse en buitenlandse bankiers. De schulden vloeien voor een groot gedeelte voort uit opgenomen langlopende leningen. Het in deze post opgenomen onderpand komt voort uit collateral afspraken gerelateerd aan derivatencontracten.

Deze post is als volgt te specificeren:

	2011	2010
Kasgeldleningen	-	105.000
Opgenomen leningen bij banken	426.399	291.744
Verplichtingen uit hoofde van onderpand	1.491.320	1.094.640
Waardeverandering reële waarde hedge accounting	118.013	24.022
	2.035.732	1.515.406

20 Toevertrouwde middelen

Deze post betreft - niet in schuldbewijzen belichaamde - schulden aan anderen dan bankiers.

Deze post is als volgt te specificeren:	2011	2010
Toevertrouwde middelen	1.422.256	2.372.050
Waardeverandering reële waarde hedge accounting	95.710	39.018
	1.517.966	2.411.068

21 Uitgegeven schuldbewijzen

Deze post bevat verhandelbare rentedragende waardepapieren en is als volgt te specificeren:

	2011	2010
Obligatieleningen	42.271.529	39.033.311
Kortlopend waardepapier	9.461.989	6.109.899
Waardeverandering reële waarde hedge accounting	2.074.432	1.281.721
Reële waarde van in schuldbewijzen afgescheiden besloten derivaten	-491.062	-639.144
	53.316.888	45.785.787

Van de totale uitgegeven schuldbewijzen is € 4.552 miljoen (2010: € 3.288 miljoen) onderhandelbaar met een variabele rente.

In 2011 en 2010 heeft de NWB Bank geen eigen waardepapieren aangekocht. Het totale bedrag aan aangekochte eigen waardepapieren ultimo 2011 is nihil (2010: € 170 miljoen).

22 Overige schulden

Deze post betreft voornamelijk te betalen bedragen respectievelijk te verrekenen bedragen in verband met te amortiseren bedragen, het betalingsverkeer rondom balansdatum, een voorziening voor pensioenverplichtingen en te betalen belastingen.

	2011	2010
Vooruit ontvangen rente en aflossingen	21.639	65.222
Overige schulden	39.431	1.178
	61.070	66.400

23 Derivaten

Deze post betreft renteswaps en valutaswaps, opties en caps. Deze producten worden gewaardeerd op reële waarde. De waardering vindt plaats met behulp van modellen, waarbij de swapcurve wordt gebruikt voor discontering.

Specificatie naar resterende looptijd van de negatieve reële waarden op 31 december 2011:

31 december 2011	<3 maanden	3-12 maanden	1-5 jaar	>5 jaar	2011 Totaal
Renteswaps	2.789	40.271	961.690	7.262.993	8.267.743
Valutaswaps	3.413	17.085	46.417	369.218	436.133
Caps, floors en swaptions	-	-	-	134.898	134.898
Totaal	6.202	57.356	1.008.107	7.767.109	8.838.774

Specificatie naar resterende looptijd van de negatieve reële waarden op 31 december 2010:

31 december 2010	<3 maanden	3-12 maanden	1-5 jaar	>5 jaar	2010 Totaal
Renteswaps	4.050	69.591	917.856	3.622.215	4.613.712
Valutaswaps	109.723	243.921	147.394	556.130	1.057.168
Caps, floors en swaptions	-	0	90	32.645	32.735
Totaal	113.773	313.512	1.065.340	4.210.990	5.703.615

24 Overlopende activa

Deze post omvat voornamelijk de opgelopen rente voor rentedragende passiva. Daarnaast omvat deze post vooruit ontvangen bedragen voor baten die ten gunste van de volgende periode(n) komen en nog niet gefactureerde nog te betalen bedragen ter zake van lasten die aan de verstreken periode(n) zijn toegerekend.

25 Voorzieningen

Deze post bestaat alleen uit een voorziening voor pensioenen.

	2011	2010
Aan het boekjaar toegerekende pensioenkosten	537	438
Rentekosten uitkeringsverplichting	797	743
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	-608	-634
Netto kosten van de vergoedingsregelingen	726	547
Bruto verplichting u.h.v. toegezegde (pensioen)regelingen	17.830	16.525
Reële waarde fondsbeleggingen	-14.562	-13.326
	3.268	3.199
Netto actuariële winsten (verliezen)	-283	-152
Voorziening m.b.t. kosten van de vergoedingsregelingen	2.985	3.047
Beginstand bruto verplichting u.h.v. toegezegde (pensioen)regelingen	16.525	14.571
Rentekosten	797	743
Aan het boekjaar toegerekende (pensioen)kosten	537	438
Uitgekeerde bedragen	-515	-559
Actuariële verlies (winst) op verplichtingen	486	1.332
Eindstand bruto verplichting u.h.v. toegezegde (pensioen)regelingen	17.830	16.525
Beginstand reële waarde fondsbeleggingen	13.326	12.965
Verwacht rendement	607	634
Bijdragen werkgever	788	475
Uitgekeerde bedragen	-515	-559
Actuariële winst (verlies)	356	-189
Reële waarde fondsbeleggingen, 31 december	14.562	13.326

De verwachte bijdragen van de werkgever over 2012 aan de toegezegde (pensioen)regelingen per ultimo 2011 bedragen € 803 duizend.

De belangrijkste veronderstellingen die gebruikt zijn bij het bepalen van de voorziening voor pensioenverplichtingen zijn als volgt:

	2011	2010
Disconteringsvoet	4,8%	4,9%
Verwacht rendement op activa	4,8%	4,9%
Toekomstige salarisverhogingen	2,0%	2,0%
Toekomstige pensioenverhogingen	2,0%	2,0%

26 Gestort kapitaal

Te onderscheiden zijn:

Aandelen A

De nominale waarde bedraagt € 115 waarop verplicht 100% is gestort. Voor elk aandeel A kan tijdens een aandeelhoudersvergadering 1 stem worden uitgebracht.

Aandelen B

De nominale waarde bedraagt € 460 waarop verplicht 25% is gestort. Verdere stortingen worden overeenkomstig de statuten door de Raad van Commissarissen bepaald. Voor elk aandeel B kunnen tijdens een aandeelhoudersvergadering 4 stemmen worden uitgebracht.

Specificatie ultimo 2011:

	Geplaatst	Gestort
Aandelen A		
Stand op 31 december 2011 (50.478 aandelen)	5.805	5.805
Aandelen B		
Stand op 31 december 2011 (8.511 aandelen)	3.915	
Hiervan nog te storten: (74% inzake 8.510 aandelen)	-2.896	
		1.019
Totaal gestort op 31 december 2011		6.824
Totaal gestort op 31 december 2010		6.824

27 Herwaarderingsreserves

Het verloop van de herwaarderingsreserves in 2010 en 2011 was als volgt:

	Reserve herwaarderings- rentedragende waardepapieren	Overige herwaarderings- reserves	Totaal
Stand op 1 januari 2010	261	976	1.237
Verloop in waarde rentedragende waardepapieren	396	-	396
Stand op 31 december 2010	657	976	1.633
Verloop in waarde rentedragende waardepapieren	2.035	-	2.035
Herwaarderings materiële vaste activa	-	-709	-709
Stand op 31 december 2011	2.692	267	2.959

NWB Bank waardeert een deel van haar activa, vooral derivaten, op reële waarde. NWB Bank heeft ervoor gekozen om de ongerealiseerde waardeverschillen die voortvloeien uit de herwaarderings van deze activa in samenhang te zien met de ongerealiseerde waardeverschillen van op reële waarde gewaardeerde passiva. Dit omdat deze posities ook in het kader van risicomanagement in samenhang worden beoordeeld. Indien en voor zover op grond van artikel 2:390 lid 1 BW waardevermeerderingen van deze activa in een herwaarderingsreserve zouden moeten worden opgenomen, gaf op 31 december 2011 het saldo van de ongerealiseerde waardeverschillen geen aanleiding tot de vorming van een herwaarderingsreserve.

28 Overige reserve

Het verloop van de algemene reserve was als volgt:

Stand per 1 januari 2010	1.018.000
Toevoeging uit winstverdeling 2009	57.000
Uitkering over 2009	-40.000
Stand op 31 december 2010	1.035.000
Toevoeging uit winstverdeling 2010	91.000
Uitkering over 2010	-23.000
Stand op 31 december 2011	1.103.000

29 Onverdeelde winst verslagjaar

De balans is opgesteld vóór winstverdeling. Het voorstel voor de winstverdeling over het boekjaar 2011 is opgenomen onder de Overige gegevens.

30 Onherroepelijke toezeggingen

Deze toezeggingen betreffen:

	2011	2010
Toegezegde leningen	3.999.712	4.363.076
Verhogingen klimleningen wegens bij te boeken interest	1.101	1.066
Niet opgenomen kredietfaciliteiten in rekening courant	518.482	758.367
Niet opgenomen financieringsfaciliteiten	753.570	1.188.460
Verstreckte garanties	3.106	3.064
	5.275.971	6.314.033

31 Voorwaardelijke schulden

De post niet in de balans opgenomen voorwaardelijke verplichtingen wegens verstreckte garanties (Standby Letters of Credit) in het kader van Cross-Border financieringen van waterschappen en aan relaties afgegeven bankgaranties bedraagt € 206 miljoen (2010: € 199 miljoen).

32 Reële waarde van financiële instrumenten

Algemeen

De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen die onafhankelijk van elkaar zijn.

Bij de bepaling van de reële waarde van financiële instrumenten wordt gebruik gemaakt van marktprijzen voor zover het financiële instrumenten betreft die op een actieve markt worden verhandeld. Voor de meeste financiële instrumenten is een dergelijke marktprijs niet beschikbaar. De reële waarde wordt dan bepaald met behulp van waarderingsmodellen. De modellen maken gebruik van diverse veronderstellingen met betrekking tot de disconteringsvoet en het tijdstip en de omvang van de verwachte toekomstige kasstromen. Bij de berekening van de reële waarde van opties wordt gebruik gemaakt van optiewaarderingsmodellen.

De bank stelt periodiek vast dat toepassing van de waarderingsmodellen leidt tot betrouwbare, bij het risicoprofiel van de activa en passiva passende, reële waarden. Continu veranderende marktomstandigheden nopen de bank tot regelmatige aanpassing van de waarderingsparameters die de input vormen voor de waarderingsmodellen.

Kredieten en vorderingen, en schuldbewijzen

Voor de reële waardebepaling van kredieten en vorderingen alsmede schuldbewijzen wordt een waarderingsmodel gehanteerd. Dit model wordt ook gebruikt voor de interne risicorapportages.

Uitgangspunt bij het model is een 'going concern' benadering waarbij de bank i) leningen verstrekt die in principe tot het einde van de looptijd worden aangehouden, en ii) de relatief langlopende leningen financiert met gemiddeld genomen korter lopende funding.

De waarderingscurve wordt gebaseerd op de gemiddelde funding kosten, zijnde swaprente plus opslag. Deze opslag geeft in feite aan wat de extra financieringslasten zijn voor de bank uit hoofde van liquiditeit- en kredietopslagen. Deze extra lasten worden bepaald uitgaande van de op de verslaggevingsdatum uitstaande funding. De uit de berekeningsmethodiek voortvloeiende opslag wordt gehanteerd voor alle relevante looptijden (continue curve). Er wordt vanuit gegaan dat de voor de Bank geldende opslagen ook representatief zijn voor de niet in de markt observeerbare opslagen voor de kredietnemers van de Bank.

Rentedragende waardepapieren

De overige rentedragende waardepapieren met beursnotering worden gewaardeerd tegen marktprijzen. Voor de bepaling van de reële waarde van de overige rentedragende waardepapieren wordt gebruik gemaakt van hetzelfde model dat gehanteerd wordt voor de kredieten en vorderingen.

Derivaten

Voor de waardering van derivaten wordt gebruik gemaakt van de swapcurve. Dit is het prijsniveau waarop de bank swaps afsluit. Kredietrisico op de swapmarkt wordt grotendeels gemitigeerd door het uitwisselen van collateral.

Overzicht reële waarde van de financiële instrumenten

De volgende tabel geeft inzicht in de geschatte reële waarde van de financiële activa en passiva en van de overige niet uit de balans blijvende financiële instrumenten. Een aantal balansposten is niet in de tabel opgenomen, omdat het niet voldoet aan de definitie van een financieel actief of passief. Het totaal van de hieronder weergegeven reële waarden geeft niet de onderliggende marktwaarde van de NWB Bank weer en moet daarom niet als zodanig worden geïnterpreteerd.

	Boek- waarde 31-12-2011	Reële waarde 31-12-2011	Boek- waarde 31-12-2010	Reële waarde 31-12-2010
Activa				
Kasmiddelen	275.579	275.579	13.362	13.362
Bankiers	4.330.684	4.330.684	2.362.616	2.362.616
Kredieten en vorderingen	54.718.463	55.877.671	46.967.501	47.941.291
Rentedragende waardepapieren	1.486.370	1.515.386	2.470.701	2.507.755
Derivaten	6.801.323	6.801.323	4.659.460	4.659.460
Aandelen	205	205	205	205
Passiva				
Bankiers	2.053.657	2.072.740	1.515.406	1.524.290
Toevertrouwde middelen	1.517.966	1.532.071	2.411.068	2.414.661
Schuldbewijzen	53.974.831	54.476.359	45.785.787	46.498.790
Derivaten	8.838.774	8.838.774	5.703.615	5.703.615

Bepaling reële waarde van de financiële instrumenten

Onderstaande tabel geeft inzicht in de wijze waarop de reële waarde wordt bepaald van financiële instrumenten die tegen reële waarde zijn gewaardeerd in de balans.

31 december 2011	Waardering op basis van marktprijzen	Waardering op basis van modellen met in de markt beschikbare data	Waardering op basis van modellen met niet in de markt beschikbare data
------------------	--	---	--

Activa

Overige rentedragende waardepapieren met beursnotering	568	-	-
Derivaten	-	6.801	-

Passiva

Derivaten	-	8.827	-
-----------	---	-------	---

31 december 2010	Waardering op basis van marktprijzen	Waardering op basis van modellen met in de markt beschikbare data	Waardering op basis van modellen met niet in de markt beschikbare data
------------------	--	---	--

Activa

Overige rentedragende waardepapieren met beursnotering	1.349	-	-
Derivaten	-	4.659	-

Passiva

Derivaten	-	5.704	-
-----------	---	-------	---

Financiële derivaten

	2011	2010
Hoofdsommen renteswaps		
Specificatie resterende looptijd:		
Eén jaar of korter	13.040.191	13.756.591
Langer dan één jaar, maar niet langer dan vijf jaar	21.096.125	23.016.677
Langer dan vijf jaar	38.546.752	35.681.181
	72.683.068	72.454.449
Hoofdsommen valutaswaps	2011	2010
Specificatie resterende looptijd:		
Eén jaar of korter	11.557.421	8.056.323
Langer dan één jaar, maar niet langer dan vijf jaar	11.220.090	9.539.713
Langer dan vijf jaar	7.095.128	7.325.191
	29.872.639	24.921.227

De hoofdsommen van de caps en floors bedragen € 1.096.846 (2010: € 1.268.385) en van de swaptions € 990.000 (2010: € 402.500). Deze derivaten zijn opgenomen onder de renteswaps in bovenstaande tabel.

33 Risicomanagement

Algemeen

Risicobeheer heeft een centrale plaats in de organisatie. Risicobewustzijn is een belangrijk onderdeel van de bedrijfscultuur en komt tot uiting in de op soliditeit gerichte lange termijnstrategie van de bank. De organisatie is erop gericht risico's in een vroegtijdig stadium te onderkennen, te analyseren, verantwoorde grenzen vast te stellen en deze te bewaken. Het risicobeheer wordt gekenmerkt door het effectief inspelen op veranderende omstandigheden en het bieden van adequate kaders voor de activiteiten van de bank. Dit helpt de bank haar sterke financiële positie en zeer lage kostenstructuur te behouden.

Risk governance

De strategie van de bank stelt hoge eisen aan het risicomanagement en de inrichting en handhaving van een adequate interne beheersing. De NWB Bank hanteert een organisatiebrede aanpak voor haar risicobeheersing en de controle daarop. Als belangrijk onderdeel van haar toezichthoudende taak evalueert de Raad van Commissarissen en in het bijzonder de Audit- en Risicocommissie van de Raad, de beheersing van de risico's die aan de uitvoering van het bankbedrijf zijn verbonden. De directie stelt de kaders voor het risicobeheer vast. Binnen deze kaders worden door de Asset & Liability Commissie (ALCO) wekelijks beslissingen genomen over de risico's van de bank. In de ALCO zijn de directie, treasury, public finance, risk management en back office vertegenwoordigd.

In overeenstemming met de Code Banken is onder verantwoordelijkheid van de directie de risicobereidheid (risk appetite) van de bank geactualiseerd en goedgekeurd door de Raad van Commissarissen. Hiermee is vastgelegd hoeveel, en op welke gebieden, de NWB Bank risico wenst te lopen bij het realiseren van haar strategische doelstellingen. De risicobereidheid wordt jaarlijks geëvalueerd of, zo nodig, vaker in verband met belangrijke ontwikkelingen.

In het vervolg van deze paragraaf wordt het interne risicobeheersysteem per relevant type risico beschreven. De bank verstrekt vrijwel alleen krediet aan overheden en overheidsgerelateerde bedrijven en instellingen. Het tegenpartijrisico uit hoofde van derivaten en geldmarkttransacties wordt zoveel mogelijk beperkt door middel van een limietsysteem, minimum kredietwaardigheidvereisten en onderpandvereisten. Per saldo zijn de kredietrisico's gering en als gevolg daarvan de rentemarges ook.

RENTERISICO: "mogelijke invloed op winst en kapitaal als gevolg van rentefluctuaties"

Risico's door fluctuaties in de rente ontstaan door verschillen in de rente- en looptijdcondities van de uitgezette en opgenomen middelen. De bank voert een prudent beleid ten aanzien van deze risico's. Het beleid is het renterisico bankbreed te beheersen door het afsluiten van renteswaptransacties zowel voor de actiefzijde als passiefzijde van de balans, waarbij de bank zich verplicht om op vooraf overeengekomen momenten het verschil tussen de vaste en variabele rentetarieven, berekend op basis van een overeengekomen fictieve hoofdsom, uit te wisselen.

Sinds de kredietcrisis is de bank geconfronteerd met risico's uit hoofde van (mutaties in) spreads ten opzichte van haar benchmark, de swaprentes. De hogere mate van risicoaversie en daarmee samenhangende verminderde liquiditeit op kapitaalmarkten heeft erin geresulteerd dat de bank zich momenteel voor langere termijnen moet financieren tegen de swaprente met een opslag, waar dit in het verleden tegen swaptarieven gebeurde. Tegelijkertijd kan de bank zich voor de kortere termijn (tot 12 maanden) financieren tegen rentes lager dan de swaprente. Deze spreadontwikkelingen leiden tot mutaties in de marktwaarde van activa en passiva en beïnvloeden ook het renteresultaat (ontvangen rente minus betaalde rente).

Het prudente beleid, aangevuld met een daarop afgestemd beheersysteem vormt de basis voor de berekening, bewaking en beheersing van de renterisico's. De ALCO bepaalt de omvang van de risico's binnen de vastgestelde kaders. Voor het beheer wordt gebruik gemaakt van een duration-analyse, een rentetypische gap-analyse, een Earnings at Risk maatstaf en een scenarioanalyse. Voorts worden uitkomsten van ingenomen posities geanalyseerd met behulp van winstprognose, rentemargeanalyse en performanceanalyse. Ook deze managementinformatie is van belang voor het besluitvormingsproces in de ALCO.

In verband met de overgang van IFRS-EU (reële waarde optie) naar NL GAAP met toepassing van hedge accounting is het renterisico management raamwerk op enkele punten aangepast. De aanpassingen worden in 2012 geëffectueerd.

(Partiële) duration-analyse

De duration van de hedge portefeuille wordt gehouden binnen een bandbreedte van -0,5 en +0,5 om de invloed op het resultaat van renteveranderingen uit hoofde van deze portefeuille te minimaliseren. De duration van de portefeuille bedraagt op 31 december 2011 0,23 en op 31 december 2010 -0,16.

De gemiddelde duration gedurende het jaar 2011 bedraagt -0,02 (2010: 0,26). Daarnaast gelden aanvullende normen om het renterisico van deze portefeuille beter te beheersen. Deze normen zijn gebaseerd op de partiële duration maatstaf, een maatstaf voor de gevoeligheid van de marktwaarde voor niet-parallelle renteveranderingen.

Voor de portefeuille die gewaardeerd wordt tegen geamortiseerde kostprijs geldt een maximale duration van 10. In de praktijk ligt de duration van deze portefeuille lager. Op 31 december 2011 bedraagt de duration van deze portefeuille 5,21 (31 december 2010: 3,88). De modified duration van de marktwaarde van het eigen vermogen bedraagt op 31 december 2011 5,44 (31 december 2010: 3,72). De gemiddelde duration gedurende het jaar 2011 bedraagt 4,45 (2010: 5,86).

Korte termijn renterisico

Naast de duration-analyse die inzicht geeft in het renterisico over de totale looptijd van de portefeuille hanteert de NWB Bank de maatstaf Earnings at Risk voor de korte termijn, met als doel grenzen te stellen aan de volatiliteit van het renteresultaat in de eerst komende 365 dagen. Het betreft een simulatiemaatstaf waarbij het verwachte renteresultaat in de komende twaalf maanden bij verschillende rentescenario's wordt afgezet tegen de uitkomst van een basisscenario.

Gap-analyse

Hieronder is een rentetypische gap-analyse weergegeven. De tabel is gebaseerd op interne rapportages. Deze analyse wordt binnen de ALCO gebruikt voor het beoordelen van de posities van de bank op de rentecurve.

(in miljoenen euro's)	Totaal	3 mnd of korter	3 mnd - 1 jaar	1 jaar - 5 jaar	Langer dan 5 jaar
Activa					
Kredieten en vorderingen	59.083	12.107	4.359	17.535	25.082
Rentedragende waardepapieren	1.453	811	59	263	320
Derivaten met een vaste rente	38.251	4.915	6.836	12.081	14.419
Derivaten met een variabele rente	43.342	38.388	4.953	-	-
Totaal activa	142.129	56.221	16.207	29.879	39.821
Passiva					
Bankiers, toevertrouwde middelen, en schuldbewijzen	23.650	6.200	1.308	9.307	6.835
Derivaten met een vaste rente	68.883	8.860	7.200	20.591	32.232
Derivaten met een variabele rente	47.412	41.994	5.418	-	-
Totaal passiva	139.945	57.054	13.926	29.898	39.067
Totaal activa minus passiva 2011	2.184	-832	2.281	-19	753
Totaal activa minus passiva 2010	1.766	2.823	-1.414	-703	1.060

Weergegeven is de contante waarde van alle instrumenten op basis van de swapcurve. De derivaten zijn inclusief hoofdsommen om de renteposities duidelijker weer te geven. Bovenstaande heeft tot gevolg dat geen directe aansluiting met de balans kan worden gemaakt.

Scenario-analyse

Door de NWB Bank worden scenarioanalyses gebruikt om additioneel inzicht te verkrijgen in het renterisico. Een gangbaar scenario hiervoor is het berekenen van de mutaties in de marktwaarde van het eigen vermogen bij een parallelle shift van de rente van -100 basispunten en +100 basispunten. Op basis van de portefeuille op 31 december 2011 geeft een parallelle shift van +100 basispunten een negatieve mutatie van de marktwaarde van het eigen vermogen van € 88 miljoen (2010: € 65 miljoen). Bij een parallelle shift van -100 basispunten zal de marktwaarde van het eigen vermogen met € 101 miljoen (2010: € 73 miljoen) toenemen.

Op basis van yieldcurvescenario's wordt de gevoeligheid van de bank voor niet parallelle veranderingen van de yieldcurve door de ALCO beoordeeld en zo nodig beperkt. Tevens worden scenarioanalyses gebruikt om de gevoeligheid van de bank voor mutaties in de spread ten opzichte van de swapcurve te beoordelen. Ter beheersing van het spreadrisico heeft de bank een beperking ingevoerd voor het verschil in looptijden tussen de uitzettingen en financiering. Dit verschil komt tot uiting in de financieringsbehoefte op enig moment in de toekomst. Voor de financieringsbehoefte is in 2008 een norm vastgesteld ter waarde van maximaal 25% van het balanstotaal ultimo 2008. Voor het voldoen aan deze norm geldt een overgangsperiode tot en met 2013. Met deze norm wordt zowel de invloed van een oplopende spread op de marktwaarde van uitzettingen en financiering als de invloed op het renteresultaat beheerst.

LIQUIDITEITSRISICO "mogelijke invloed op winst en kapitaal als gevolg van het niet in staat zijn aan de opeisbare verplichtingen te voldoen zonder onaanvaardbare verliezen te lopen"

De NWB Bank beschikt over een AAA-kredietstatus. Met deze kredietstatus is de NWB Bank ruimschoots in staat om onder normale omstandigheden huidige en toekomstige liquiditeitsbehoeften in de markt in te dekken. In geval van stagnatie in de markt beschikt de NWB Bank over ruime mogelijkheden, onder meer in de vorm van liquide activa en mogelijkheden tot onderpand bij De Nederlandsche Bank N.V. (DNB), om te allen tijde opgenomen leningen terug te betalen en nieuwe uitzettingen te financieren. De NWB Bank heeft momenteel een royale onderpandpositie bij DNB. Nagenoeg de gehele kredietportefeuille van de NWB Bank is beleenbaar bij DNB. De onderpandwaarde van het in onderpand bij DNB gegeven deel van de portefeuille bedraagt € 11,0 miljard per ultimo 2011 (€ 12,8 miljard ultimo 2010). Hiervan heeft de NWB Bank echter geen gebruik gemaakt. De NWB Bank heeft haar beroep op de commercial paper markt vergroot. Op 31 december 2011 staat € 9,5 miljard uit aan commercial paper (op 31 december 2010 € 6,1 miljard). Het ECP-programma is momenteel € 15 miljard groot.

De liquiditeitspositie wordt dagelijks bewaakt. Liquiditeitsbeheer heeft tot doel ervoor te zorgen dat er voldoende middelen beschikbaar zijn om niet alleen voorziene maar ook onvoorziene financieringsbehoeften te kunnen opvangen. Het management van de bank wordt dagelijks geïnformeerd met behulp van een liquiditeitstypische gap-analyse, waarin verschillen tussen te ontvangen en te betalen kasstromen worden weergegeven. Een drietal normen wordt gehanteerd om de feitelijke liquiditeitstekorten op de korte termijn te beperken.

Zoals onder 'scenarioanalyse' is opgemerkt geldt ook een maximum voor het absolute liquiditeitstekort oftewel financieringsbehoefte op enig moment in de toekomst. In 2011 heeft de bank om aan deze norm, binnen de gestelde overgangperiode, te kunnen voldoen € 2,5 miljard meer lang gefinancierd dan het lang heeft uitgezet.

De balanscategorieën uitgesplitst naar resterende looptijd, inclusief alle toekomstige rentestromen en nominale waarden van vreemde valuta derivaten en voor winstverdeling, kunnen als volgt worden weergegeven. In de vergelijkende cijfers zijn ook de nominale waarden opgenomen voor rentederivaten:

31 december 2011 (in miljoenen euro's)	Totaal	3 mnd of korter	3 mnd - 1 jaar	1 jaar - 5 jaar	Langer dan 5 jaar
Activa					
Kasmiddelen	276	276	-	-	-
Bankiers, kredieten en vorderingen	68.800	6.865	3.527	20.524	37.884
Rentedragende waardepapieren	1.576	10	59	577	930
Immateriële activa	2	-	-	-	2
Materiële vaste activa	6	-	-	-	6
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-
Overige activa	68	-	68	-	-
Derivaten	14.386	558	421	2.067	11.340
Overlopende activa	808	-	808	-	-
Totaal per 31 december 2011	85.922	7.709	4.884	23.168	50.162
Totaal per 31 december 2010	113.938	6.682	7.516	34.990	64.750
Passiva					
Bankiers, toevertrouwde middelen en schuldbewijzen	55.139	13.827	3.051	21.696	16.565
Overige passiva	61	-	61	-	-
Derivaten	27.347	599	1.214	5.477	20.057
Overlopende passiva	711	-	711	-	-
Voorzieningen	3	-	-	-	3
Vennootschapsbelasting	21	-	21	-	-
Latente Vennootschapsbelasting	2	-	-	-	2
Eigen vermogen	1.188	-	-	-	1.188
Totaal per 31 december 2011	84.472	14.426	5.058	27.173	37.815
Totaal per 31 december 2010	112.814	15.348	11.360	37.407	48.699

KREDIETRISICO “mogelijke invloed op winst en kapitaal als gevolg van niet nagekomen verplichtingen door een tegenpartij”

Het beleid van de bank is gericht op een zeer goede kwaliteit van de kredietportefeuille. De NWB Bank verstrekt voornamelijk kredieten aan overheden en instellingen die door de overheid worden gegarandeerd (inclusief een beperkte effectenportefeuille). In geringe mate zijn ook kredieten verstrekt aan overheidsbedrijven zonder overheidsgarantie (Nederlandse nutsbedrijven). Statutair is bepaald dat kredietverlening aan de private sector niet is toegestaan. Voorts is er in zeer beperkte mate sprake van kredietverlening aan overheden in West-Europese landen, waarbij dezelfde kwaliteitseisen worden gesteld als voor binnenlandse kredietverlening. Tenslotte zijn er transacties met financiële instellingen, waaronder valuta- en renteswaps, uit hoofde waarvan tegenpartijrisico ontstaat.

Voor Nederlandse overheden kent de bank geen limiet. Alle overige kredieten zijn opgenomen in het kredietbeoordelingssysteem van de bank. Indien een kredietlimiet aan een tegenpartij wordt toegekend, dan wordt die jaarlijks, of zo vaak als nodig, aangepast aan de actuele ontwikkelingen. Gezien het bijna risicovrije en daarnaast solvabiliteitsvrije karakter van het overgrote deel van de kredietrelaties van de bank, is het kredietrisico van de bank beperkt, hetgeen ook tot uitdrukking komt in de robuuste BIS solvency ratio.

Het gewogen kredietrisico (inclusief nog in te gane leningen) waaraan de NWB Bank conform de normen van DNB onderhevig is, is op de verslagdatum als volgt:

(in miljoenen euro's)	Nominaal 2011	Gewogen 2011	Nominaal 2010	Gewogen 2010
Centrale overheden	1.471	0	966	0
Regionale overheden	15.060	0	14.845	0
Instellingen met afgeleide overheidstaak	44.598	387	40.004	369
Ontwikkelingsbanken	63	0	78	0
Internationale organisaties	12	0	12	0
Bancaire tegenpartijen	5.893	556	3.496	345
Waardepapieren met zekerheidsstelling	792	158	860	172
Overige	11	11	19	18
Totaal	67.900	1.112	60.280	904

De meeste uitzettingen van de NWB Bank vallen in de categorie met een 0%-weging, hetgeen betekent dat het kredietrisico zeer beperkt wordt geacht. De portefeuille van RMBS-notes valt onder de 20%-wegingcategorie. De tegenpartijrisico's en geldmarktuitzettingen vallen onder de 20%- en 50%-wegingcategorie. In de categorie 100%-weging zijn kredieten aan Nederlandse nutsbedrijven opgenomen.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de onderverdeling van de door de bank verstrekte kredieten:

Portefeuille in nominale waarden (in miljoenen euro's)	2011	2010
Waterschappen	4.751	4.673
Gemeenten	6.838	6.797
Andere overheden	447	486
Woningbouw	28.936	26.829
Zorginstellingen	3.461	3.355
Onder garantie van overheden	499	130
Gemeenschappelijke regelingen	222	417
N.V. Overheidsbedrijven	248	234
Overige	72	251
	45.474	43.172

De bank heeft nimmer te maken gehad met een oninbare vordering. Door het zeer beperkte kredietrisico worden geen verliezen verwacht. Er is dan ook geen voorziening voor oninbare vorderingen getroffen. Zowel gedurende het jaar als op balansdatum zijn de betalingsachterstanden qua omvang gering en van korte duur.

Voor het beheer van het renterisico en valutarisico maakt de NWB Bank gebruik van derivaten. Om het kredietrisico dat deze derivaten met zich mee brengen zo beperkt mogelijk te houden doet de NWB Bank in principe alleen transacties met tegenpartijen met een rating van minimaal single-A en zijn er limieten gesteld om het risico per tegenpartij met betrekking tot derivaten te beperken. De marktwaarden van deze derivaten kunnen, afhankelijk van afspraken met tegenpartijen, worden afgedekt door middel van collateral agreements (CSA's). Het beleid van de bank is erop gericht met alle tegenpartijen CSA's af te sluiten en netting agreements van toepassing te laten zijn. Met een aantal partijen is de ISDA-overeenkomst aangepast. Voor de individuele derivatenportefeuilles met alle tegenpartijen, en ook voor de totale derivatenportefeuille, geldt dat het portefeuillebeheer, de monitoring en het collateralmanagement verder is geïntensiveerd. Zo wordt bijvoorbeeld de concentratie binnen de swapportefeuille beoordeeld en gestuurd, en wordt de spreiding van de swapportefeuille over de ratingcategorieën en de landen gemonitord. Binnen de totale derivatenportefeuille is meer dan 25% van de contracten (o.b.v. 'notional amounts') gesloten met financiële instellingen met minimaal een double-A rating.

De totale marktwaarde exposure uit hoofde van derivaten op financiële tegenpartijen is ultimo 2011 € 2.538 miljoen, hiervan is € 1.491 miljoen afgedekt door onderpand geleverd aan de bank (2010: € 1.569 miljoen, resp. € 1.095 miljoen). De totale marktwaarde exposure uit hoofde van derivaten van financiële tegenpartijen op de bank bedraagt ultimo 2011 € 4.523 miljoen, hiervan is € 4.330 miljoen afgedekt door onderpand geleverd door de bank (2010: € 2.613 miljoen, resp. € 2.578 miljoen).

Onderstaande tabellen geven het tegenpartijenrisico per S&P ratingcategorie weer:

Positieve vervangingswaarden derivaten

Rating	Nominaal	Reële waarde	Onderpand
AAA	1.388	230	117
AA	4.882	524	51
A	39.711	1.784	1.323
Totaal	45.981	2.538	1.491

Negatieve vervangingswaarden derivaten

Rating	Nominaal	Reële waarde	Onderpand
AAA	330	14	-
AA	20.861	799	805
A	35.384	3.711	3.525
Totaal	56.575	4.524	4.330

VALUTARISICO

“mogelijke invloed op winst en kapitaal als gevolg van het verloop van valutakoersen”

Het beleid is gericht op het structureel uitsluiten van valutarisico's zowel voor verstrekte als opgenomen gelden. Beheer van het valutarisico speelt vooral een rol bij de door de bank opgenomen gelden. De NWB Bank neemt in belangrijke mate middelen in vreemde valuta op. De hieruit voortvloeiende valutarisico's worden direct in zijn geheel door valutaswaps afgedekt.

Onderstaande tabel geeft de nominale waarden in miljoenen aan in lokale valuta.

CCY	2011				2010			
	Actief	Passief	Derivaten	Totaal	Actief	Passief	Derivaten	Totaal
AUD		-1.366	1.366	-		-1.370	1.370	-
CAD		-609	609	-		-607	607	-
CHF		-5.443	5.443	-		-6.033	6.033	-
GBP		-3.332	3.332	-		-2.017	2.017	-
HKD		-2.311	2.311	-		-2.652	2.652	-
JPY		-480.969	480.969	-		-530.079	530.079	-
NOK		-500	500	-		-	-	-
NZD		-33	33	-		-34	34	-
SEK		-865	865	-		-	-	-
USD	160	-22.436	22.276	-	163	-16.768	16.605	-
ZAR		-125	125	-		-875	875	-

OPERATIONEEL RISICO

“mogelijke invloed op winst en kapitaal als gevolg van ontoereikende of gebrekkige interne processen en systemen, van ontoereikend of gebrekkig menselijk handelen dan wel van externe gebeurtenissen”

Als belangrijke bronnen van operationeel risico onderkent de NWB Bank storingen in systemen voor informatievoorziening, transactieverwerking en verevening of de niet-adequate werking van procedures, in het bijzonder bij nieuwe diensten of producten, alsmede frauduleuze en/of onbevoegde handelingen van medewerkers of derden.

Procedures

In het kader van het beheer van operationele risico's zijn de belangrijke processen beschreven. De interne accountantsdienst toetst regulier of de diverse procedures goed worden nageleefd en nog effectief zijn. De procedurebeschrijvingen worden periodiek geactualiseerd.

Nieuwe producten of diensten

In navolging van de Code Banken is het Product Goedkeuringsproces in 2010 aangescherpt. De directie is verantwoordelijk voor het adequaat functioneren van het Product Goedkeuringsproces. Het Product Goedkeuringsproces is de procedure die binnen de bank wordt doorlopen om te beslissen of een bepaald product voor eigen rekening en risico of ten behoeve van haar klanten zal worden geproduceerd of gedistribueerd of dat een nieuwe markt zal worden betreden. Bij dit proces wordt breed getoetst op aspecten van transparantie en het beheersen van risico's. Nieuwe producten worden niet op de markt gebracht of gedistribueerd zonder een zorgvuldige afweging van de risico's door de risicomanagementfunctie binnen de bank en zorgvuldige toetsing van andere relevante aspecten. De interne accountantsdienst controleert op basis van de jaarlijkse risicoanalyse of opzet, bestaan en werking van het proces effectief zijn, en informeert de directie en de Audit- en Risicocommissie omtrent de uitkomsten hiervan.

Incidenten

In het geval van incidenten worden deze aan de compliance officer gemeld. Desgevraagd door de directie doet de interne accountantsdienst vervolgens onderzoek naar de oorzaken. De compliance officer stelt zo nodig maatregelen voor aan de directie om het zich voordoen van soortgelijke incidenten in de toekomst te voorkomen.

Informatiesystemen

Om storingen in de informatievoorziening te voorkomen investeert de NWB Bank continu in de verbetering van haar systemen. Kernwoorden hierbij zijn beveiliging, integratie, beheersbaarheid en continuïteit. Met een overzichtelijke infrastructuur en ICT-organisatie, alsmede optimale beveiliging van ICT-componenten streeft de NWB Bank ernaar de gevolgen van operationele storingen zoveel mogelijk te beperken. Hiertoe zijn onder meer voor alle in gebruik zijnde hard- en software adequate service- en onderhoudscontracten afgesloten, wordt ICT-personeel opgeleid en zijn voor back-up, recovery en uitwijkmogelijkheden contracten met externe partijen afgesloten. In noodsituaties beschikt de NWB Bank over een externe locatie, waar zij haar kernactiviteiten in zijn geheel kan voortzetten.

Outsourcing

De NWB Bank heeft haar back office voor betalingsverkeer voor klanten en ook de daaraan gelieerde ondersteunende ICT-activiteiten in 2006 uitbesteed. Dit houdt in dat bepaalde diensten plaatsvinden buiten de kern van de onderneming. De directe organisatorische beheersing is hierdoor afgenomen zodat een additioneel beheersinstrumentarium is opgezet, omdat de NWB Bank verantwoordelijk blijft voor het betalingsverkeer. Dit beheersinstrumentarium is gericht op een beheerste, en daarom meetbare en verifieerbare dienstverlening.

Integriteit en compliance

De NWB Bank hecht sterk aan haar reputatie van een solide en integere bank voor de overheid. Compliance en integriteit zijn binnen het beheersysteem van de NWB Bank dan ook belangrijke aandachtsgebieden. De bank wil er tegenover haar klanten en investeerders geen twijfel over laten bestaan dat zij met een gerust hart van haar diensten gebruik kunnen maken dan wel hun gelden veilig kunnen onderbrengen.

Voortvloeiend uit de Code Banken hebben de leden van de directie de moreel-ethische verklaring ondertekend. De principes van deze moreel-ethische verklaring gelden voor alle medewerkers en zijn nader uitgewerkt in een gedragscode. De gedragscode maakt deel uit van de arbeidsovereenkomst. Daarnaast is de gedragscode zowel op intranet als op de website van de bank geplaatst.

De compliancefunctie is binnen de NWB Bank ingevuld door de diverse taken die hieruit voortvloeien deels onder te brengen bij de afdeling juridische zaken en voor wat betreft het toezicht op de naleving van de insiderregeling bij een externe toezichthouder. De externe toezichthouder rapporteert aan de directie en de Raad van Commissarissen, terwijl de interne compliance officer rechtstreeks rapporteert aan de directie. Deze rapportagelijnen bevestigen het belang dat de bank hecht aan het interne toezicht en de werkzaamheden van beide compliance officers. De uit het toezicht voortvloeiende voorschriften en gedragsregels vormen een belangrijk onderdeel bij de invulling van de compliancefunctie.

Juridisch risico

Net zoals elke andere bancaire organisatie loopt de NWB Bank juridisch risico. Uitgangspunt van de NWB Bank is zorg te dragen voor een goede en degelijke financiële dienstverlening. De snelle opeenvolging van nieuwe en complexe wet- en regelgeving de laatste jaren vergroot de druk op de beheersing van juridische risico's. Door frequente aandacht voor ontwikkelingen in wet- en regelgeving en door zoveel mogelijk gebruik te maken van standaardcontracten wordt ernaar gestreefd de juridische risico's voor zowel de NWB Bank als haar cliënten te beperken. Voor juridische vraagstukken en beoordeling van documentatie rondom transacties worden indien nodig externe adviseurs ingeschakeld.

Kapitaalbeheersingsbeleid

De NWB Bank heeft in 2011 aan alle van buitenaf opgelegde en interne kapitaalvereisten voldaan. De ratingdoelstelling is het handhaven van de hoogst mogelijke status, te weten de rating van de Nederlandse Staat. De ratingbureaus Moody's en Standard & Poor's (S&P) hebben de AAA-rating in hun jaarlijkse beoordeling bevestigd. Tegelijkertijd met de bevestiging van de AAA-rating heeft S&P voor de bank een 'negative outlook' afgegeven, eenzelfde vooruitzicht als geldt voor de Nederlandse Staat. S&P merkt de NWB Bank, als publiekesectorbank, aan als een Government Related Entity (GRE) met een uitzonderlijk hoge waarschijnlijkheid van 'extraordinary government support', waardoor de rating van de bank verbonden is aan die van de Nederlandse Staat.

De belangrijkste vermogensratio is berekend volgens door de Wet Financieel Toezicht (Wft) gestelde normen welke zijn afgeleid van de internationale solvabiliteitsrichtlijnen van het Bazels Comité voor het Banktoezicht. De ratio vergelijkt het totale aansprakelijke vermogen van de bank (na aftrek van voorgenomen dividenduitkeringen) met het totaal van de naar risicocategorie gewogen activa en buiten balansposten. Het minimaal vereiste percentage voor het totaal aansprakelijk vermogen bedraagt 8% van de naar risico gewogen activa.

Per 1 januari 2008 is de bank overgegaan van het Bazel I naar het Bazel II toezichtregime. Het Bazel II toezichtregime onderscheidt drie pijlers:

Pijler 1:	de minimumkapitaaleisen per risicosoort: kredietrisico, marktrisico, operationeel risico en concentratierisico;
Pijler 2:	interne processen voor het risicobeheer en bepalen van interne kapitaaleisen: Supervisory Review and Evaluation Process (SREP) en Internal Capital Adequacy Assessment Process (ICAAP), Outlier criterium en stresstesten;
Pijler 3:	eisen aan publicatie van financiële kengetallen: marktdiscipline en transparantie.

Ad 1) Pijler 1

De gestandaardiseerde methode voor kredietrisico maakt gebruik van externe ratings die zijn gekoppeld aan bepaalde risicogewichten. De NWB Bank gebruikt hierbij de credit ratings van Moody's en S&P. Het marktrisico betreft risico's in de handelsportefeuille en valuta- en grondstoffenrisico's. De NWB Bank houdt geen handelsportefeuille aan en kan voor eventueel resterend marktrisico een opslag op het kredietrisico hanteren volgens de gestandaardiseerde methode. Bij de berekening van het toetsingsvermogen voor operationeel risico gebruikt de NWB Bank de basisindicatorbenadering. Hierbij wordt 15% van de relevante indicator genomen als uitgangspunt voor het operationeel risico. De relevante indicator is het driejaarsgemiddelde van de som van de jaarlijkse netto rentebaten en de jaarlijkse netto niet-rentebaten einde boekjaar. Voor de NWB Bank beperkt de indicator zich tot de netto rentebaten. Met de regeling Grote Posities wordt het concentratierisico van een bank beperkt. De grote posities van de NWB Bank hangen met name samen met de swapportefeuille. Deze posities worden zoveel mogelijk beperkt met behulp van CSA's en de toepassing van netting.

Berekening van Pijler 1 Solvency index ratio per verslagdatum:	2011	2010
Eigen vermogen exclusief herwaarderingsreserve en dividendreservering	1.185	1.110
Herwaarderingsreserve	3	2
Totaal eigen vermogen (A)	1.188	1.112
Gewogen kredietrisico	1.112	904
Gewogen operationeel risico	203	209
Totaal gewogen risico (B)	1.315	1.113
Solvency index ratio (A/B)	90,3%	99,9%

De daling van de ratio is grotendeels het gevolg van een stijging van het potentiële kredietrisico binnen de swapportefeuille vanwege de toename van de swapportefeuille en verslechtering van het kredietrisicoprofiel van de tegenpartijen.

Ad 2) Pijler 2

De SREP is een evaluatie door de toezichthouder DNB, waarin zij probeert vast te stellen dat een bank haar solvabiliteitsbeheer en kapitaaltoereikendheid en haar ICAAP op orde heeft. Het Outlier criterium stelt een maximum aan het renterisico dat een bank mag lopen op haar eigen vermogen. Stresstesten kunnen worden toegepast onder zowel pijler 1 als pijler 2. Door middel van gevoeligheidsanalyses of scenario's kunnen banken beter inzicht krijgen in hun risicoprofiel. Een 'best practice' voor stresstesten bestaat nog niet en elke bank zal hier zelf invulling aan moeten geven. De NWB Bank gebruikt stresstesting in de praktijk en werkt aan een verdere structurering van het stresstesting framework.

Ad 3) Pijler 3

Marktdiscipline en transparantie in de publicatie van solvabiliteitsrisico's zijn een belangrijk onderdeel van de Bazel regels onder Pijler 3. Centraal in deze publicaties staan gegevens over de solvabiliteit en het risicoprofiel van een bank. In dit verslag wordt hier invulling aan gegeven middels bijvoorbeeld de transparantie over het gehanteerde risicomanagement, in overeenstemming met het doel van IFRS 7. Het gaat hierbij om informatie over kapitaalstructuur, kapitaaltoereikendheid, risicobeheersing en risicometing. Voor Pijler 3 disclosures geldt dat het uitgangspunt ligt in Pijler 1. Hiermee is Pijler 3 meer prescriptief dan IFRS 7, die een 'management approach to risk disclosures' kent. De wijze van presenteren is onder Pijler 3 echter minder uitgebreid voorgeschreven dan onder IFRS. De NWB Bank heeft haar disclosure beleid vastgelegd en openbaar gemaakt via de website. Het doel van het disclosure beleid van de NWB Bank is om op functionele wijze zo transparant mogelijk te zijn naar haar belanghebbenden. De ontwikkelingen in verband met de introductie van het Bazel III toezichtregime zijn beschreven in het directieverslag.

34 Informatie over verbonden partijen

Inzake de verplichte vermelding met betrekking tot verbonden partijen, is bij de NWB Bank geen sprake van bijzonderheden.

Voor een nadere toelichting op de bestuursbezoldigingen en –leningen alsmede de bijdrage aan de Stichting NWB Fonds, wordt verwezen naar de toelichting onder 4 en 5.

Ultimo 2011 staat voor een bedrag van € 5.171 miljoen aan kredieten uit aan aandeelhouders, verstrekt tegen marktconforme condities (2010: € 5.031 miljoen).

35 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich in de periode na balansdatum tot en met de datum van opstellen van de jaarrekening geen belangrijke gebeurtenissen voorgedaan die van dusdanige invloed zijn op het beeld van de jaarrekening dat vermelding op deze plaats nodig zou zijn.

36 Overgang van IFRS-EU naar NL GAAP

In de onderstaande tabellen is het effect van de overgang van IFRS-EU naar NL GAAP weergegeven voor het eigen vermogen per 1 januari 2010 en 31 december 2010 alsmede het resultaat na belastingen over 2010.

(in miljoenen euro's)

Reconciliatie eigen vermogen IFRS-EU naar NL GAAP per 1 januari 2010

Eigen vermogen IFRS-EU per 1 januari 2010	1.048
Effect niet langer toepassen van de reële waardeoptie onder IFRS-EU en het toepassen van hedge accounting onder NL GAAP van de marktwaardeportefeuille	50
Effect op de uitgestelde belastingen	-13
Eigen vermogen NL GAAP per 1 januari 2010	1.085

Reconciliatie eigen vermogen IFRS-EU naar NL GAAP per 31 december 2010

Eigen vermogen IFRS-EU per 31 december 2010	1.068
Effect niet langer toepassen van de reële waardeoptie onder IFRS-EU en het toepassen van hedge accounting onder NL GAAP van de marktwaardeportefeuille	90
Effect op de uitgestelde belastingen	-23
Eigen vermogen NL GAAP per 31 december 2010	1.135

Reconciliatie resultaat na belastingen over 2010 IFRS-EU naar NL GAAP

Resultaat na belastingen IFRS-EU over 2010	38
Effect niet langer toepassen van de reële waardeoptie onder IFRS-EU en het toepassen van hedge accounting onder NL GAAP van de marktwaardeportefeuille	40
Effect verantwoording negatieve herwaarderingsreserve rentedragende waardepapieren	30
Effect op de uitgestelde belastingen	-17
Resultaat na belastingen NL GAAP over 2010	91

Toelichting bij de reconciliatie van het eigen vermogen en resultaat na belastingen van IFRS-EU naar NL GAAP

Onder IFRS-EU werd met gebruikmaking van de reële waardeoptie de zogenoemde marktwaardeportefeuille gewaardeerd tegen reële waarde. Deze portefeuille wordt onder NL GAAP gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, met uitzondering van de overige rentedragende waardepapieren met een beursnotering die tegen reële waarde gewaardeerd blijven. Onder NL GAAP wordt op deze portefeuille reële waarde hedge accounting toegepast, met uitzondering van Tot het einde van de looptijd aangehouden rentedragende waardepapieren. De instrumenten uit de marktwaardeportefeuille die onder NL GAAP worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs zijn gecorrigeerd door de (cumulatieve) marktwaardeveranderingen te elimineren. Voor zover op deze instrumenten reële waarde hedge accounting wordt toegepast, vindt er een waarderingsaanpassing van de aan het afgedekte renterisico toe te rekenen winst of verlies uit hoofde van hedge accounting plaats.

Bovenstaande heeft geleid tot een mutatie in de waardering van € 50 miljoen in de balans per 1 januari 2010 respectievelijk € 90 miljoen in de balans per 31 december 2010. Deze mutaties zijn voor een belangrijk deel het gevolg van het niet langer toepassen van opslagen voor liquiditeits- en kredietrisico. Het (uitgestelde) belastingeffect op het aanpassen van de waardering bedraagt € 13 miljoen respectievelijk € 23 miljoen. Het effect van deze gewijzigde waarderingsgrondslag op het resultaat na belastingen over 2010 bedraagt € 53 miljoen.

Voorts is als gevolg van de overgang naar NL GAAP de portefeuille rentedragende waardepapieren opnieuw ingedeeld, die onder IFRS-EU opgenomen waren in de posten Financiële activa voor verkoop beschikbaar en Financiële activa aangewezen tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening. Niet beursgenoteerde rentedragende waardepapieren en rentedragende waardepapieren die tot het einde van de looptijd worden aangehouden zijn onder NL GAAP gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Voor het deel rentedragende waardepapieren dat niet wordt aangehouden tot einde van de looptijd, wordt reële waarde hedge accounting toegepast. Aangezien NL GAAP – in tegenstelling tot IFRS-EU – het niet toestaat om een negatieve herwaarderingsreserve te verantwoorden, wordt een waardevermindering tot onder de kostprijs onmiddellijk in de winst- en verliesrekening verantwoord. Omgekeerd wordt herstel van de reële waarde van deze rentedragende waardepapieren tot de kostprijs ook verwerkt in het resultaat. Dit heeft een positieve impact op het resultaat na belastingen over 2010 van € 23 miljoen.

Gewijzigde indeling van de balans en winst- en verliesrekening

Ten gevolge van de invoering van NL GAAP is de indeling van de balans en winst- en verliesrekening gewijzigd omdat NL GAAP een verplichte indeling hiervoor kent. De vergelijkende cijfers per 31 december 2010 en over het jaar 2010 zijn hiervoor aangepast.

De posten Financiële activa aangewezen tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening, Financiële activa voor verkoop beschikbaar en Financiële passiva aangewezen tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening zijn in de balans komen te vervallen. De overige posten hebben voor zover nodig een andere benaming gekregen.

De instrumenten uit de post Financiële activa aangewezen tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening zijn naar hun aard geherrubriceerd naar de posten Kredieten; Rentedragende waardepapieren en Overlopende activa. De instrumenten uit de post Financiële activa voor verkoop beschikbaar zijn geherrubriceerd naar de post Rentedragende waardepapieren en de instrumenten uit de post Financiële passiva aangewezen tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening zijn naar hun aard geherrubriceerd naar de posten Bankiers, Toevertrouwde middelen, Schuldbewijzen en Overlopende passiva.

De post Waardemutatie marktwaardeportefeuille zoals gehanteerd onder IFRS-EU kent onder NL GAAP de benaming Resultaat uit financiële transacties.

37 Directie en Raad van Commissarissen

Directie

R.A. Walkier

Drs. L.M.T. van Velden

F.J. van der Vliet RBA

Raad van Commissarissen

Prof. dr. R.G.C. van den Brink

Ir. E.H. baron van Tuyll van Serooskerken

Prof. dr. A.F.P. Bakker

Drs. E.F. Bos

Mr. drs. P.C.G. Glas

Drs. V.I. Goedvolk

Prof. dr. J.J.M. Jansen

Mr. B.J.M. baron van Voorst tot Voorst

Den Haag, 8 maart 2012

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van de Nederlandse Waterschapsbank N.V.

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2011 van Nederlandse Waterschapsbank N.V. te Den Haag gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2011 en de winst-en-verliesrekening, overzicht van het totaalresultaat, verloopstaat van het eigen vermogen en het kasstroomoverzicht over 2011 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Nederlandse Waterschapsbank N.V. per 31 december 2011 en van het resultaat over 2011 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Amstelveen, 8 maart 2012
KPMG ACCOUNTANTS N.V.
M. Frikkee RA

Statutaire winstbestemmingsregeling

Deze is met ingang van het boekjaar 2005 gebaseerd op artikel 21 van de statuten, en luidt als volgt:

Artikel 21

- 1** Winstuitkeringen kunnen slechts plaatshebben, voor zover het eigen vermogen van de vennootschap groter is dan het bedrag van het gestorte en opgevraagde deel van het geplaatste kapitaal, vermeerderd met de reserves die krachtens de wet of de statuten moeten worden aangehouden.
- 2** De volgens de vastgestelde winst- en verliesrekening behaalde jaarwinst wordt als volgt aangewend:
 - a de directie is bevoegd met voorafgaande goedkeuring van de raad van commissarissen de winst geheel of gedeeltelijk toe te voegen aan de reserves;
 - b de na reservering eventueel resterende winst staat ter beschikking van de algemene vergadering;
 - c voorzover de algemene vergadering niet besluit tot uitkering van winst over enig boekjaar, wordt deze winst aan de reserves toegevoegd.
- 3** De algemene vergadering kan uitsluitend op grond van een door de raad van commissarissen goedgekeurd voorstel van de directie besluiten tot uitkering van winst ten laste van een voor uitkering vatbare reserve.
- 4** Voor er winst in de vennootschap is, kan de directie onder goedkeuring van de raad van commissarissen besluiten tot uitkering van een interim-dividend, met inachtneming van het in het eerste en tweede lid bepaalde, blijkens een tussentijdse vermogensopstelling overeenkomstig het bepaalde in artikel 105, vierde lid, van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.
- 5** De algemene vergadering kan op een door de directie - onder goedkeuring van de raad van commissarissen - gedaan voorstel besluiten aan de aandeelhouders, ten laste van het hun toekomende deel van de winst, als dividend of interim-dividend andere waarden dan contanten uit te keren.

Voorgestelde winstverdeling

(in duizenden euro's)		2011	2010
Winst boekjaar		74.715	38.389
Het voorstel tot winstbestemming luidt als volgt:			
Dividend in contanten op aandelen A	0%	-	337% 19.569
Dividend in contanten op aandelen B	0%	-	337% 3.431
		-	23.000
Door de Raad van Commissarissen goedgekeurde reservering ten laste van de reserves		74.715	15.389
		74.715	38.389

De voorgestelde winstverdeling 2010 is weergegeven conform de IFRS-jaarrekening 2010.

Lijst van aandeelhouders per 1 januari 2012

	aantal aandelen A à € 115	aantal aandelen B à € 460
Waterschap Aa en Maas	627	301
Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht	281	60
Waterschap Brabantse Delta	2.016	483
Hoogheemraadschap van Delfland	755	60
Waterschap De Dommel	533	360
Wetterskip Fryslân	3.309	100
Waterschap Groot Salland	1.588	195
Waterschap Hollandse Delta	1.893	143
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	4.399	204
Waterschap Hunze en Aa's	1.915	175
Waterschap Noorderzijlvest	1.107	170
Waterschap Peel en Maasvallei	1.866	153
Provincie Drenthe	15	25
Provincie Friesland	24	25
Provincie Gelderland	44	50
Provincie Limburg	11	20
Provincie NoordBrabant	33	40
Provincie NoordHolland	43	60
Provincie Utrecht	43	60
Provincie Zeeland	15	20
Provincie ZuidHolland	33	40
Waterschap Reest en Wieden	648	37
Waterschap Regge en Dinkel	655	300
Waterschap Rivierenland	3.968	437
Waterschap Roer en Overmaas	535	146
Waterschap Rijn en IJssel	5.666	345
Hoogheemraadschap van Rijnland	4.858	289
Waterschap Scheldestromen	4.380	166
Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard	610	430
Staat der Nederlanden	1.208	3.333
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	224	47
Waterschap Vallei en Eem	371	24
Waterschap Velt en Vecht	6.503	123
Waterschap Veluwe	260	64
Waterschap Zuiderzeeland	42	26
	50.478	8.511

Overzicht principes Code Banken

PRINCIPE TOEPASSING

2. Raad van Commissarissen

2.1 Samenstelling en deskundigheid

2.1.1 RvC Reglement¹ artikel 2.7

2.1.2 Statuten² artikel 17 lid 1 en 8: De vennootschap heeft een raad van commissarissen, welke uit ten minste zeven en ten hoogste elf leden bestaat. Het aantal commissarissen wordt door de algemene vergadering vastgesteld. In hun vergadering van 28 april 2011 hebben de aandeelhouders op voorstel van de Raad van Commissarissen besloten tot uitbreiding van de Raad van Commissarissen van zeven naar acht leden in verband met vergroting van de aanwezige financiële deskundigheid in de Raad.
Tevens Profielschets RvC³ artikelen 2.3 en 2.4.

2.1.3 Profielschets RvC artikel 1.5 en RvC Reglement artikel 1.1.

2.1.4 Profielschets RvC artikel 1.6.

2.1.5 Profielschets RvC artikel 2.6.

2.1.6 RvC Reglement artikel 1.9.

2.1.7 RvC Reglement artikel 13.1.

2.1.8 RvC Reglement artikel 3.2 sub a.

2.1.9 RvC Reglement artikel 6.3.

2.1.10 RvC Reglement artikelen 6.3 en 6.4.

2.2 Taak en werkwijze

2.2.1 RvC Reglement artikel 1.8.

2.2.2 ARC Reglement⁴ artikel 2.2.

3 Raad van Bestuur (directie)

3.1 Samenstelling en deskundigheid

3.1.1 Directiereglement⁵ artikel 2.3.

3.1.2 Directiereglement artikel 2.4.

3.1.3 Directiereglement artikel 2.5.

3.1.4 Directiereglement artikel 2.6 en RvC Reglement artikel 1.7 sub g.

3.1.5 Directiereglement artikel 2.7.

3.1.6 Directiereglement artikel 1.2.

3.1.7 Directiereglement artikel 2.8.

3.1.8 Directiereglement artikel 2.9.

1 Reglement voor de Raad van Commissarissen van de NWB Bank, maart 2010.

2 Statuten van de NWB Bank, juni 2005.

3 Profielschets voor de benoeming van leden van de Raad van Commissarissen van de NWB Bank, maart 2010.

4 Reglement voor de Audit- en Risicocommissie van de NWB Bank, maart 2010.

5 Reglement voor de directie van de NWB Bank, maart 2010.

3.2 Taak en werkwijze

- 3.2.1 Directiereglement artikel 1.2.
- 3.2.2 Directiereglement artikel 1.3.
- 3.2.3 Directiereglement artikel 1.4.
- 3.2.4 Directiereglement artikel 1.4. De NWB Bank heeft een Gedragscode die geldt voor alle medewerkers. De principes van de moreel-ethische verklaring zijn vertaald naar deze Gedragscode.

4. Risicomanagement

- 4.1 De Risk Appetite (risicobereidheid) van de NWB Bank wordt opgesteld onder verantwoordelijkheid van de directie en wordt jaarlijks geëvalueerd of zo nodig vaker in verband met belangrijke ontwikkelingen. De Risk Appetite wordt op voorstel van de directie tenminste jaarlijks ter goedkeuring aan de Raad van Commissarissen voorgelegd. Ook tussentijdse materiële wijzigingen van de risicobereidheid legt de directie ter goedkeuring aan de Raad van Commissarissen voor (Directiereglement artikelen 1.6 en 2.8).
- 4.2 RvC Reglement artikel 1.8: De Raad van Commissarissen besteedt bij zijn toezicht bijzondere aandacht aan het risicobeheer van de bank. Elke bespreking van het risicobeheer wordt voorbereid door de Audit- en Risicocommissie.
- 4.3 RvC Reglement artikel 6.2 en Directiereglement artikel 1.1.
- 4.4 Directiereglement artikel 1.8: In de NWB Bank is een op de bank toegesneden risicobeheersings- en controlesysteem aanwezig. Van dat systeem maken in elk geval deel uit risicoanalyses, risiconormen en –kaders van de operationele en financiële doelstellingen van de bank, een gedragscode, handleidingen voor de inrichting van de financiële verslaggeving en de voor de opstelling daarvan te volgen procedures en een systeem van monitoring en rapportering.
- 4.5 Directiereglement artikel 1.10. Daarnaast beschrijft het Product Goedkeuringsproces dat de interne accountantsdienst controleert of het proces adequaat functioneert en informeert directie en Audit- en Risicocommissie over de uitkomsten ervan.

5. Audit

- 5.1 Directiereglement artikel 1.5.
- 5.2 Het Audit Charter van de bank bepaalt dat de interne auditfunctie (IAD) rechtstreeks onder de voorzitter van de directie ressorteert. Deze functie is onafhankelijk van de lijn en staat los van de interne controlemaatregelen die in de diverse onderdelen van de onderscheiden bedrijfsprocessen zijn geïntegreerd. De IAD rapporteert aan de directie. Het hoofd van de IAD zendt zelfstandig aan de Audit- en Risicocommissie een afschrift van de aan de directie verstrekte rapportages van de door de IAD verrichte onderzoeken en kan rechtstreeks contact opnemen met de voorzitter en/of leden van de Audit- en Risicocommissie. Het hoofd van de IAD woont de vergaderingen van de Audit- en Risicocommissie bij. Daarnaast houdt de Audit- en Risicocommissie ten minste eenmaal per jaar buiten aanwezigheid van de directie overleg met de interne accountant (ARC Reglement artikel 1.3).

- 5.3** De controlerende en toetsende functie van de IAD is gericht op de beheersing van processen en de verantwoordingsinformatie (Audit Charter).
- 5.4** ARC Reglement artikel 1.5. In de praktijk wonen het hoofd van de IAD en de externe accountant elke vergadering van de Audit- en Risicocommissie bij. Het jaarplan van de IAD en het controleplan van de externe accountant worden ter goedkeuring voorgelegd aan de Audit- en Risicocommissie.
- 5.5** Opgenomen in het jaarlijkse controleplan en het jaarlijkse accountantsverslag van de externe accountant.
- 5.6** Tweemaal per jaar vindt een tripartiete overleg plaats tussen de NWB Bank inclusief IAD, de externe accountant en De Nederlandsche Bank. Eén keer wordt gesproken over de uitkomst van de risicoanalyse en de opzet van de accountantscontrole en de tweede keer over de uitkomsten van de controle.

6. Beloningsbeleid

6.1 Uitgangspunt

- 6.1.1 Directiereglement artikel 3.1 en RvC Reglement artikel 7.1.

6.2 Governance

- 6.2.1 RvC Reglement artikel 7.2.
- 6.2.2 RvC Reglement artikel 7.3.

6.3 Bestuurdersbeloning

- 6.3.1 Directiereglement artikel 4.1.
- 6.3.2 Opgenomen in arbeidsovereenkomsten van de directieleden.
- 6.3.3 Beloningsbeleid⁶ paragraaf 1.3.
- 6.3.4 De NWB Bank kent geen aandelen- of optieplannen.

6.4 Variabele beloning

- 6.4.1 Directiereglement artikel 3.1.
- 6.4.2 Directiereglement artikel 3.1.
- 6.4.3 De variabele beloning van medewerkers bestaat uit een winstdelingsregeling van maximaal 7,5% en een prestatieregeling van maximaal 7%. Volgens de prestatieregeling vindt vaststelling van het percentage tussen 0% en 7% plaats op basis van de in een jaar geleverde bijzondere prestaties. Daarbij weegt mee het al dan niet behalen van de jaarlijks vooraf vastgestelde individuele doelen. De bank hecht in belangrijke mate aan niet-financiële prestaties. De bank heeft ervoor gekozen deels af te wijken van principe 6.4.3 van de Code Banken dat vooraf vastgestelde en beoordeelbare prestatiecriteria voorschrijft, omdat zij ook niet-vooraf vastgestelde maar wel geleverde bijzondere prestaties in haar beoordeling mee wil kunnen nemen.
- 6.4.4 Directiereglement artikel 3.2.
- 6.4.5 Beloningsbeleid paragraaf 1.3.
- 6.4.6 Beloningsbeleid paragraaf 1.3.

⁶ Beloningsbeleid NWB Bank, april 2011.

Colofon

Redactie en productiebegeleiding:

Jolette Kramer, NWB Bank
Heleen van Rooijen, NWB Bank
The KEY Agency, Amsterdam

Interviews:

The KEY Agency, Amsterdam

Fotografie:

Bert Rietberg, pagina 6, 8, 9 en 54/55
Tineke Dijkstra, pagina 24/25
Yvette Wolterinck, pagina 34/35
Henk Loijenga, pagina 46/47

118

Vormgeving en productie:

The KEY Agency, Amsterdam

Drukwerk:

Zwaan Printmedia, Wormerveer

© 2012 | Nederlandse Waterschapsbank N.V.



Dit jaarverslag is gedrukt op FSC-gecertificeerd papier, door een FSC-gecertificeerde drukkerij. Met deze keuze geeft de NWB Bank mede invulling aan haar verantwoordelijkheid op het gebied van duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

